

Helyi Esélyegyenlőségi Program

2019-2024

Ellend Község Önkormányzata

2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	11
Célok	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	15
1. Jogszabályi háttér bemutatása	15
2. Stratégiai környezet bemutatása	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	45
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	69
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	77
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	85
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	90
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	91
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	92
1. A HEP IT részletei	92
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	92
Jövőképünk	93
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	94
3. Megvalósítás	99
3.1 A megvalósítás előkészítése	99
3.2 A megvalósítás folyamata.....	99
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	102
3.4 Nyilvánosság	102
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	104
4. Elfogadás módja és dátuma	105

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Ellend Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A település múltjának, jellemzőinek feldolgozása során a rendelkezésre álló helytörténeti gyűjteményből, a történeti leírásokból, a stratégiai dokumentumokból, valamint az interjúk és az „Élhetőbb Ellendért” műhelymunka-sorozat lebonyolítása során összegyűjtött információkból építkeztünk.

Ellend község baranyai kistelepülés, Pécs központjától 16 km-re délkeletre fekszik. Szomszéd községek: Pereked, Berkesd, Hásságy, Magyarsarlós, Romonya.

Területe 799 ha, ebből 52 ha a belterület nagysága. A baranyai dombságra jellemzően a völgyekben réttel szegélyezve patakok kanyarognak. A községet kettészelő vízfolyás, Árpádkori nevén „Gyöngyös-patak” az 1800-as években a falu területén 4 vízimalmot hajtott. Keletre a „csü-vögy”-i forrásból induló vízfolyás, nyugatról a „hodosi csapa-árok” határolja a települést. A „bekefa” irányából folydogáló kisebb csörge mára eliszaposodott, a rét elvizesedett.

A település története

A település története a kutatások alapján a rézkorig nyúlik vissza. Dombay János 1938-tól kezdő ásatásai alapján a község határa már a rézkorban is lakott volt, ezt igazolják a Borsós és Dolena dűlőben talált maradványok. Ezen a helyen került elő a mai községtől északra, az ellendi fibula néven ismertté vált, országos ismertségre szert tett régészeti lelet. A VI. században az avarok telepedtek le a területen, temetkezési helyük a Közszal dűlőben került feltárássra. A Nagy-gödör dűlőben feltárt, Szent István-kori temető 62-es sírjában talált női ezüst gyűrű a település címerének központi motívuma. Györffy leírása szerint a Gyöngyös és a Hódos patak közt, a mai községtől északra terült el a település elődje, a Geresd nevű árpád-kori település. Ebben az időben két nemesi család és baranyai várjobbágyok éltek itt, a település első ismert birtokosa Geresdi

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Tamás megyei nemes volt. A község lakossága az 1300-as években költözhetett a mai helyére, és nem kizárható, hogy a település neve az Óváriak ellen indított peréből ered. A leírások szerint „a község egy részét várjobbágyok perlik Óváriak ellen előbbiek javáról, utóbbiak győzelmére”. A település 1311-ben az Óváriak birtoka lett. Az Ellend helységnevet először egy 1407. március 12-én kelt oklevélben olvashatjuk: „A pécsváradi konvent előtt megjelent János kozári jobbágy és az Ellendben lakó Gergely kilenc dénár-márkáért eladják szőlőjüket a konvent jobbágyainak” - Zsigmond oklevelek II. kötet 23. oldalán írtak szerint. A XVIII. századig Ellend nem része a Pécsváradi Bencés Apátságnak. A szájhagyomány szerint a Bencevölgyben bencés kolostor állt, ami valószínűleg túlzás, de a feltárások során felszínre került maradványok szerint feltételezhető, hogy részbirtokuk és épületük is volt a településen. A település többnyire királyi birtok volt, de pereskedett érte a pécsi püspök és a pécsváradi apát is.

1564-ben Geszti Ferenc, 12574-ben Henyei Miklós volt a falu birtokosa. 1773-ban Mária Terézia a község egy részét – „ellendi pusztát” – az Egyetemi Alaphoz csatolta. A királyi kamara sajátjaként kezelte a települést, és 1785-től a Fekete erdő környékéről német jobbágyokat telepített be (6 családot). A betelepítettek a község egy részén kaptak szántót és rétet (Németföldek, Németrét). Utcájuk a mai Kossuth utca volt, melyet régen Németutcának hívtak.

A települést 1554-ben 14 adózó család lakta, 1732-ben azonban már csak 12 család élt a településen. Ebben az időben a község már nem a hássági, hanem a berkesdi plébániához tartozott. Itt az első ismert plébános Horváth János volt 1732-ig, amikor győri kanonokká nevezték ki. Ő vezette az első „Fragmenta” anyakönyveket.

Mezőgazdaság

A község mezőgazdasági adottsága jó, erdő, rét, szántó, kert, szőlő megfelelő arányban volt található, és nyugodt megélhetést biztosított a lakosságnak és a szomszéd faluból idénymunkára átjáró napszámosoknak is. A szántók átlagos minőségűek (18 ak/ha) voltak. Az átlagos birtoknagyság 15 hold körül lehetett.

Nagyobb terület az Egyetemi Alaphoz tartozó ellendi pusztát volt, a földosztásig bérlő gazdálkodott rajta. A község villamosítása már 1928-ban megtörtént és pár éven belül a gazdaságot több mint egyharmadában villanymotor lett beszerelve. Nem voltak nagy gazdaságok, de egészséges összetételű, összetartó község volt. A településen a múltban domináns volt a mezőgazdasági tevékenység, így a szőlő- és gabonatermesztés, a belterjes állattartáshoz jó minőségű rétek biztosították a szénaszükségletet. A birkák rendszeres legeltetése a községi erdőben a pásztor, míg a szarvasmarhák legeltetése a gyerekek feladata volt. 1951-ben alakult meg az első, majd 1960-ban a második termelőszövetkezet. 1964-ben egyesült Berkesd, Pereked, Szilágy, majd Bogád, Romonya, Nagykozár, Hird, Hosszúhetény, Somogy, Vasas szövetkezeteivel „Zengőgyöngye” Mgtsz. néven. Helyben a Tsz nem teremtett munkalehetőséget, és a háztáji gazdaságokat sem támogatták. A Tsz. működése alatt a község rétjei elvadultak, az erők nagy része kivágásra került. A Tsz. 2000-ben került felszámolásra, azóta a földek nagy részét bérlők művelik.

Demográfia

A települést 1554-ben 14 adózó család lakta, 1732-ben azonban már csak 12 család élt a településen. 1850-ben a községnek 613 lakosa volt. 66 iskolás gyermek élt a faluban. Hasonló lélekszámot láthatunk még az 1950-es években is, azóta azonban a népesség drasztikusan csökkent.

Ma, 2022. december 1-jén a község lakosságszáma 243 fő. 58 fő 18 év alatti lakosa van a településnek. Az aktív korú lakosság száma 144 fő. A 65 év felettiek száma 41 fő. A település lakosságszáma a rendszerváltozás óta stagnál, összetételében azonban pozitív változás érzékelhető. Nőtt a gyermekek és a fiatalok száma és aránya a teljes lakossághoz viszonyítva.

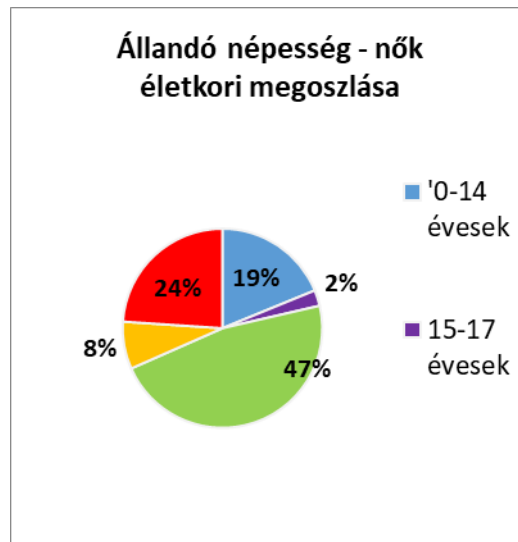
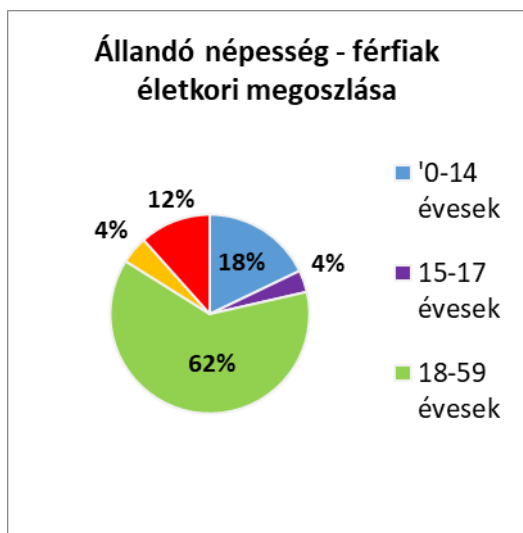
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	182	bázis év
2017	190	104,40%
2018	177	93,16%
2019	170	96,05%
2020	195	114,71%
2021	190	97,44%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	112	117	229	48,91%	51,09%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			5	2,18%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	20	22	42	8,73%	9,61%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	4	3	7	1,75%	1,31%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	70	55	125	30,57%	24,02%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	5	9	14	2,18%	3,93%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	13	28	41	5,68%	12,23%

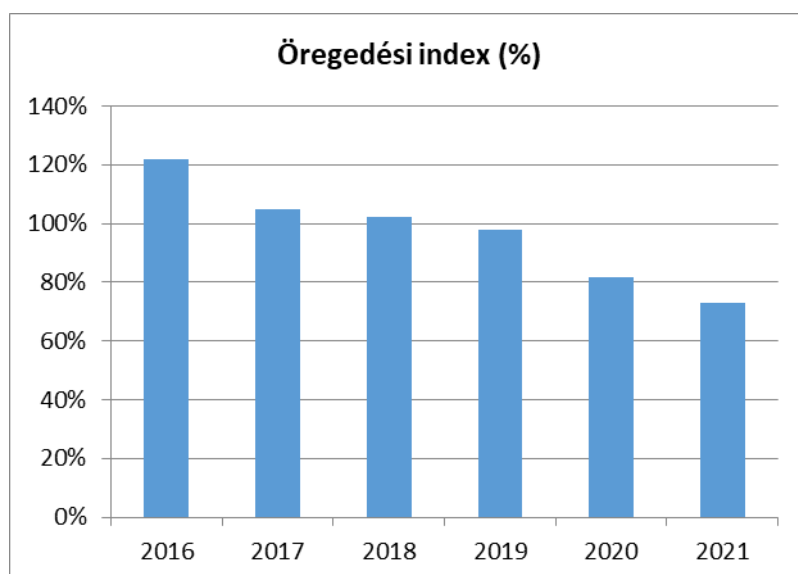
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 0-14 lakosság körében a nők, 15-17 éves lakosság körében a férfiak számának túlsúlya figyelhető meg, ha számszakilag nem is, arányaiban jelentős az eltérés. A 18-59 éves munkaképes korú lakosság számát éttekintve megállapítható, hogy a nők aránya magasabb, ez már nem is változik, ahogy korban előrébb haladunk, sőt, a különbség egyre növekszik. A 65 év feletti nők száma 28 fő, 12,22 %, még a férfiak száma 13 fő, 50,67 %. Országos szinten igazolható, hogy a nők magasabb életkorra számíthatnak, mint a férfiak, bár hozzá kell tennünk, hogy a természetes szaporodáson és fogyáson kívül ezen korosztály esetében is megfigyelhető az elvándorlás és idevándorlás jelensége, mely a mutatókat torzíthatja. A beköltözések következtében – elsősorban kisgyermekes és fiatal párok érkeztek – javult a lakosság korösszetétele és iskolázottsága is.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	45	37	121,62%
2017	43	41	104,88%
2018	43	42	102,38%
2019	41	42	97,62%
2020	40	49	81,63%
2021	35	48	72,92%

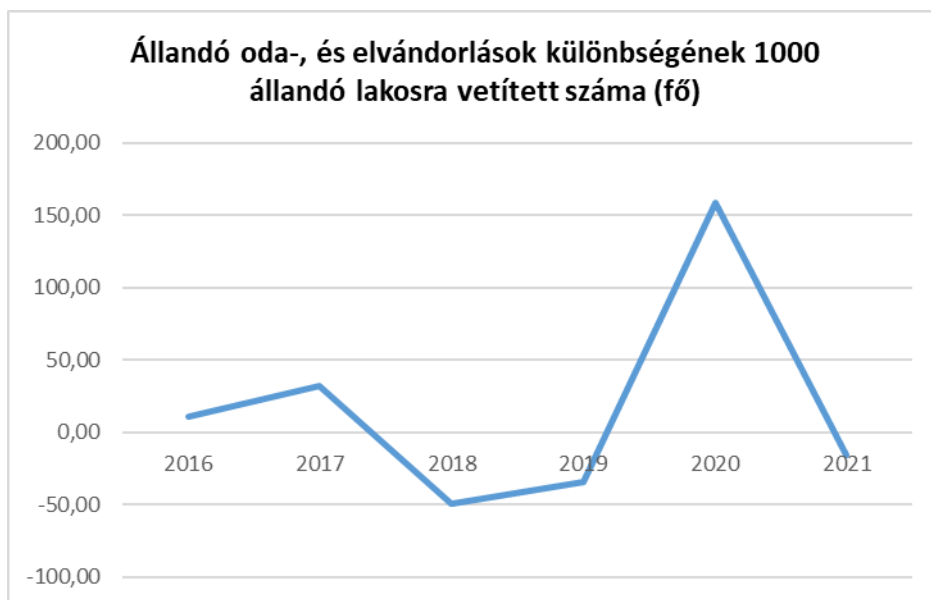
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Megállapítható, hogy Ellend esetében a vizsgált időszakon belül 2016-ban volt a legmagasabb, 121,62% az öregedési index. Ez azt jelenti, hogy 2016-ban a 65 éven felüliek aránya 21,62 %-kal meghaladta a 14 éven aluliak arányát. Amennyiben áttekintjük a következő évek változásait megállapítható 2016 és 2021. között 48,7 %-kal csökkent az öregedési index, tehát a pozitív változás folytatódott a település korösszetételében. Ez azzal magyarázható, hogy egyre több kisgyermekes család költözött a településre, a halálozások száma viszont nem növekedett.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	11,02
2017	32,26
2018	-49,05
2019	-34,58
2020	158,90
2021	-15,58

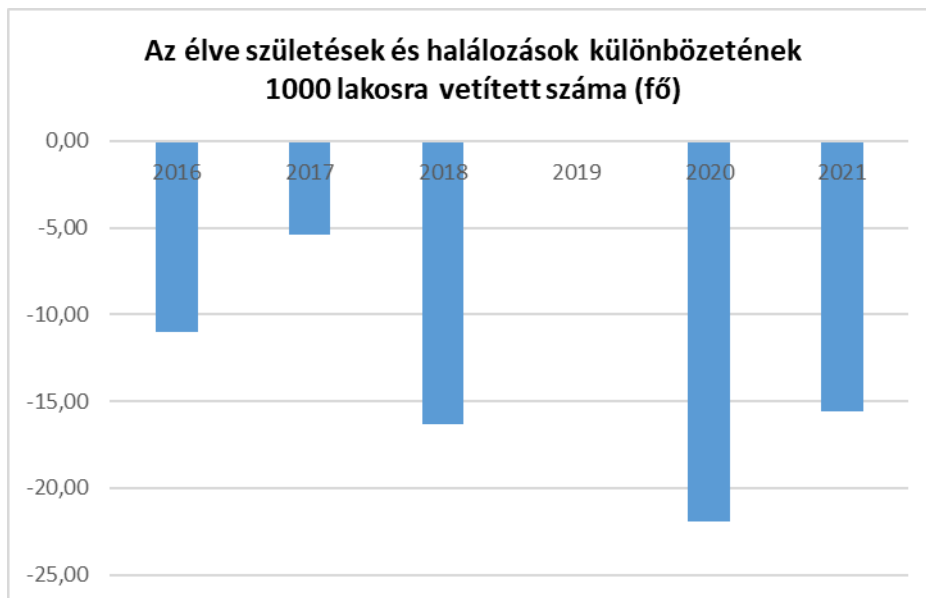
Forrás: TeIR, KSH-
TSTAR

Az elvándorlás és odavándorlás adatait áttekintve megállapítható, hogy 2016-ban 11,2 volt az 1000 főre vetített egyenlege az elvándorlásnak és az odavándorlásnak 2017-ben ez 32,26-ra emelkedett, ezt követte 2 negatív egyenlegű év -49,05-tel és -34,58-cal, míg a 2020-as év egy erőteljes pozitív változást hozott 158,9-es aránnyal az odavándorlók javára, majd 2021-re egy kismértékű elvándorlással záródott a vizsgált időszak. Amennyiben az el- és odavándorlások mutatóját összevetjük az öregedési index-szel, látható, hogy az öregedési index folyamatos javulásában jelentős szerepet játszott az, hogy a lakosság összetétele változott. Több idős ember költözött el a településről, ingatlanait, fiatal, kisgyermekes családok vásárolták meg.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-11,02
2017	-5,38
2018	-16,35
2019	0,00
2020	-21,92
2021	-15,58

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás az élve születések és halálozások egyenlegét mutatja. A statisztikai adatokból jól látható, hogy Ellend vonatkozásában a vizsgált időszakban nem beszélhetünk természetes szaporodásról, egyedül a 2019-es évben volt 0 az egyenleg, a többi évben negatív volt. Ennek ellenére a lakosságszám növekedett, az öregedési index csökkent, mely tényezők esetén alakulásának a beköltöző fiatal, gyermekes családok voltak az okai. Reményeink szerint az utóbbi évek javuló tendenciája tartós marad, és a lakosság korösszetételének változása következtében nem pusztán a természetes szaporodás egyenlege, hanem a lakosság száma is pozitív irányú javulást mutat.

Az önkormányzat azon törekvése, hogy egy élhetőbb, vonzó, rendezett települési környezetet alakítson ki, meg hozza gyümölcsét és egyre többen fedezik fel Ellend nyugalját, szépségét, értékeit.

Községi tulajdon

A település idősebb lakói, interjúk során elmondták, hogy 1945 előtt a község tulajdonában volt községháza, egészségház, kocsmá, vágóhíd, mészárszék, tűzoltószertár, csendőrpihenő, tejüzem, kovácsműhely, bábaház, pásztorház, istállók, ólak, jégverem stb. Iparosok éltek a településen. 3 bolt és 4 vízimalom működött. Községi alkalmazásban állt a kisbíró, a mezőőr, az éjjeliőr, a juhász, a kanász, a bikaetető. Működött a faluban Hitelszövetkezet, Olvasókör, Tejszövetkezet, Erdőbirtokosság és Legeltetési Társulat.

A községi tulajdon megszűnésével az önkormányzatnak a helyi közszolgáltatások biztosítása érdekében jelentős erőfeszítéseket kellett tennie. A rendszerváltás előtt politika eredményeképpen leromlott állapotú, funkció nélküli ingatlanokat fel kellett újítani, funkciót kellett találni számukra, mely által újból a település lakosságának kiszolgálását hivatottak ellátni.

Hitélet

A lakosság többsége római katolikus vallású. A templom Resch Ferenc építőmester irányításával 1883-ra épült fel, a lakosság által korábban elhelyezett 1446 Ft és az ekkor összeadott 7860 Ft adományból, amin felül a lakosok segítettek az építkezésben. A templomfestés Gebauer Ernő festőművész, orgonáját Angster József készítette. A templomot tiroli faszobrok díszítik.

Havas Boldogasszony az ellendiek fogadott ünnepe, tiszteletére - a "Szőlőki" dűlői filoxérapusztítás után - keresztet állítottak az "Újszőlők" dűlő "Keletisor" végén, s ide ezen a napon körmenetet tartottak. Ez a "Kisbúcsú". Szent Órangyalunk a templomunk védőszentje (tudomásunk szerint Magyarország területén egyedül itt szenteltek tiszteletére templomot). Ez a templomi búcsúnk, amit "Nagybúcsú"-nak is nevezünk.

Infrastruktúra

A település szerkezetére az egykori mezőgazdasági jelleg rányomta a bélyegét. Keskeny, de hosszan elnyúló telekméretek és az oldalhatáron álló földszintes parasztházak beépítés a jellemző. A főépületekhez kapcsolódva vagy a hátsó kertekben a háztáji gazdálkodáshoz szükséges gazdasági illetve állattartó melléképületek találhatók gyakran az oldalhatáron a szomszédos telek épületeivel szinte összeépítve. A hosszan elnyúló foghíjak mellett gyakoriak a szükségtelenül széles telekméretek, melyek a közművesítést jelentősen megdrágítják. A település „Fő utca”, ill. egyutcás jellegű. A templom a központban helyezkedik el. Itt volt régen az iskola, a kocsmá, a kovácsműhely, a tejbegyűjtő és a községház is. Ez az utca ma is a település tengelye. A település belterületéhez kapcsolódó terület – volt zártkeretek – egy része a Szőlőhegy. A település köves útja 1943-ban épült, 12.102 km hosszú. A község belterületi útjai aszfaltozottak. A település a Pécs-Olasz irányú közúton közelíthető meg. A Pannon Volán autóbuszjáratok kapcsolják a települést tömegközlekedéssel egyrészt a pécsi, másrészt a berkesdi irányhoz.

A falu 1928 óta villamosított. A közvilágítási hálózat kiépült. A település egészen a vezetékes gáz elérhető a lakosság számára. Infrastrukturális szempontból csak a szennyvízcsatorna hiányzik a településen. A község központjában helyezkedik el a Polgármesteri Hivatal, mely az orvosi rendelőnek és az internetszobának is helyet ad. Művelődési Ház és a Házasságkötő terem a község lakói számára közösségi színteret biztosítanak. 2010-ben helytörténeti kiállítás került összeállításra, mely a településre érkező csoportok, érdeklődők számára igény szerint kerül kinyitásra. A településen jelenleg mozgóposta működik. Az internet és telefonszolgáltatás minden igénylő részére rendelkezésre áll. A kommunális hulladékot heti rendszerességgel a Dél-Kom Kft. szállítja el, évente 2 alkalommal van lomtalanítás. A vezetékes vizet az önkormányzat tulajdonában álló hálózaton a DRV Zrt. biztosítja. A csapadékvíz elvezetéséről részben burkolt árkok gondoskodnak. A község temetője jól karbantartott, méltó pihenőhelyet biztosít a település halottai számára.

Foglalkoztatás

A községben ipari vállalkozás nincs. Helyi mezőgazdasági vállalkozás is csak elvétve akad. Jelenleg az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató helyben, hiszen 6-8 helyi lakosnak biztosít munkát közfoglalkoztatás keretében.

Látnivalók

A községben 2011-ben helytörténeti kiállítás került összeállításra, melynek anyagát a helyi lakosok adták össze. A település központjában elhelyezkedő templom szintén nyitva áll az érdeklődők számára. A látnivalók körét foglalta csokorba az önkormányzat, mikor a helyi védelem alatt álló ingatlanokról rendeletet alkotott. A helyi védelem alá helyezéssel együtt támogatási rendszer kialakítására is sor került, melynek segítségével a helyi értékek megőrzéséhez járul hozzá az önkormányzat.

Rendezvények

A község utóbbi pár évében figyelhető meg egy aktívabb közösségi élet kibontakozása, a régi hagyományok felelevenítése. Hagyományosan megrendezésre kerülő rendezvények a pünkösddel összekötött gyermeknap, május végén, június elején, melynek keretében a gyermekek számára szerveznek különféle programokat, vetélkedőket, ügyességi játékokat. Szeptember közepén kerül megrendezésre a szüreti falunap, melynek keretében szüreti felvonulásra is sor kerül. Délután kulturális programok, néptánc, népzenei fellépők szórakoztatják a település lakosságát. Ennek keretében a helyi és a környéki népviseletek, táncok is bemutatásra kerülnek. Decemberben a gyermekek részére Mikulásünnepséget rendeznek, karácsonykor pedig a község nyugdíjasai részére kedveskednek programokkal. Fellépnek a helyi gyermekek, a Berkesdi Fekete István Általános Iskola tanulói, valamint egyéb az ünnephez kapcsolódó előadásokra is sor kerül.

Önkormányzat által nyújtott szolgáltatások

A községben a helyi szolgáltatások széles köre rendelkezésre áll. Az önkormányzat tulajdonában lévő Művelődési ház, házasságkötő terem megfelelő kulturális színteret biztosítanak a lakosság számára. Itt kerülnek lebonyolításra a különböző rendezvények, kulturális programok.

A művelődési ház jól felszerelt, színpaddal, megfelelő mennyiségű ülőhellyel rendelkezik. A szükséges technikai eszközök (hangosítás, főzési, fűtési lehetőség stb.) rendelkezésre állnak. A Pécsi Agglomerációs Társulással kötött megállapodás által mozgókönyvtár működik a faluban, melyek keretében hetente könyvtárbusz biztosítja a szolgáltatást az érdeklődők számára. A község központjában, a Polgármesteri Hivatal és a Művelődési Ház szomszédságában korszerű játszótér várja a gyermekeket. A játszótér Leader támogatással került kialakításra, biztonságos játéklehetőséget biztosít, hiszen megfelel a legszigorúbb előírásoknak is.

Szociális gondoskodás területén az önkormányzat a Pécsi Agglomerációs Társulás keretében biztosítja a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. A szociális étkeztetési lehetőség biztosításával a rászorulóknak napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodik. A településen megoldott a családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás alapfeladat is.

A háziiorvosi- és védőnői szolgáltatást a berkesdi mikro-centrum keretében oldja meg az önkormányzat. A faluban az igényeknek megfelelő gyakorisággal rendel a vállalkozó házi orvos. Ellend közigazgatási feladatait Berkesd-Ellend-Szilágy Községek Körjegyzősége látta el 2013. március 1-től a Romonyai, majd a - székhely áthelyezése miatt - Bogádi Közös Önkormányzati Hivatal Berkesdi Kirendeltsége látja el ezt a feladatot. A település gyermekei, tanulói jellemzően a szintén Berkesden működő iskolába és óvodába járnak.

Partnerség

Ellend a Pécsi Agglomerációs Társulás tagja, e társulás keretében számos, az előzőekben leírt feladatot lát el. Berkesdhez is számos szállal kapcsolódik a falu, hiszen több évtizede látják el közösen az alapvető igazgatási, közoktatási, egészségügyi feladatokat. A település törekszik arra, hogy kapcsolatait szélesítse, ennek eredménye, hogy 2012-ben testvér települési megállapodást írt alá az erdélyi Ojtoz településsel.

Értékeink, küldetésünk

Jelen program kidolgozásával célunk, hogy a település múltjára, a múlt értékeire és a jelen lehetőségeire támaszkodva kidolgozzuk Ellend község esélyegyenlőségi programját, intézkedési

tervét. A fenntartható fejlődés szempontjának szem előtt tartásával olyan fejlesztési programot kívánunk kidolgozni, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket.

Ellend mezőgazdasági jellegű, fejlődő, hangulatos kistelepülés. Kistelepülés, a szó pozitív értelmében. Rendelkezik mindazokkal az értékekkel, melyek egy élhető, a fejlődés útján elinduló, hangulatos kistelepülésnek rendelkeznie kell. A lakosság és a település vezetése számára is kiemelt cél a falusi környezet, életforma megőrzése. Ennek elérése érdekében fontos a település meglévő épített, természeti, közösségi értékeinek megőrzése. Meg kell őrizni jelenlegi értékeinket a közszolgáltatások terén is. A kistelepülési lét ellenére heti három alkalommal van orvosi rendelés, a szociális alapszolgáltatások köre majdnem teljes. Infrastrukturális szempontból csak a szennyvízcsatorna hiányzik a településen. Viszonylag jó közutak és járdák állnak a lakosság rendelkezésére. Közterületeink tágasak, gondozottak – köszönhető a közfoglalkoztatásban részt vevők munkájának -, utcabútorokkal felszereltek. A közösségi közlekedés igazodik az oktatási intézmények napirendjéhez és részben a munkaidőhöz is. Az alapfokú oktatás és nevelés feladatai – igaz nem helyben -, de megoldottak. A diákokat, óvodásokat korszerű iskolabuszok szállítják az intézményekbe. Mind az óvoda, mind az iskola korszerű, jól felszerelt, szakember ellátottsága megfelelő. A település viszonylag közel fekszik a megyeszékhelytől, Pécestől melyre építhető az ún. „alvófalú” jelleg kialakítása. Községünk jó levegőjű, patakkal átszelt település, mely megpihenést adhat az idelátogató turisták, vendégek részre is. Elengedhetetlen azonban a kor követelményeire való felzárkózás, a fejlesztés, oly módon, hogy a meglévő értékek ne szenvedjenek csorbát. Meg kell teremteni a korszerű települési környezetet a meglévő hagyományokra, értékekre alapozva. A környezettudatos, fenntartható fejlődést szolgáló településfejlesztés lakossági és gazdasági igény is egyben. A meglévő helyi erőforrások mellett az alternatív energiák hasznosítása elengedhetetlen. Ennek érdekében az önkormányzat a kezdeti lépéseket megtette, korszerű napenergia-rendszer került telepítésre, mely áramot termel, csökkentve a környezeti szennyezést, és nem utolsósorban az önkormányzat kiadásait. Egyre nagyobb hangsúlyt kell helyezni a megújuló energiaforrásokra, mint a nap, a föld, a víz az egyes háztartásokban is. A megkezdett közösségépítést tovább kell folytatni, erősíteni kell egymást a ma és a jövő kihívásai között. Ebben nagy szerepe van az önkormányzatnak, a helyi vezetésnek. A közösségépítéshez megfelelő színteret, támogatást kell biztosítani. Ahhoz, hogy mind a település, mind lakosai gazdaságilag fejlődjenek megfelelő gazdasági környezetet kell teremteni. Ehhez az önkormányzatnak minden eszközt meg kell ragadnia. Az egyes háztartásoknak, családoknak törekedni kell arra, hogy önellátóvá váljanak. Ehhez is szükség van bizonyos gazdasági potenciálra. El kell érni, hogy az egyes emberek több lábon álljanak. Ehhez az önkormányzat a helyi háztáji gazdaságok kialakításának, valamint a falusi turizmus feltételeinek megteremtésében nyújtott támogatásaival tud segíteni.

Az önkormányzatnak meg kell teremtenie a szabályozási és területi feltételeit, hogy vonzóvá váljon a település a helyi és betelepülni szándékozó vállalkozások számára. A helyi vállalkozások számának növekedésével helyi munkahelyek is létrejöhetnek. A helyi szolgáltatások kínálatának bővítése, a régi mesterségek felelevenítése is helyi munkahelyeket, több család számára megélhetést biztosítanak.

Törekedni kell arra, hogy a településen lévő mezőgazdasági földterületek helyi gazdák tulajdonába és művelésébe kerüljenek. A jelenleg kihasználatlan, funkcióját veszített szőlőhegy és pincesor is számos gazdasági lehetőséget rejt magában. A mezőgazdasági termelés felélése, a helyi gazdaságok újbóli beindulása lehetőséget teremtenének a biogazdálkodáshoz, a helyi igények jó minőségű, egészséges termékekkel való kielégítéséhez.

A település önkormányzatának fel kell vállalnia a gazdaságfejlesztési és közösségépítési szerepkört is. Ennek során támaszkodnia kell a helyi lakosságra, a fiatalokra, a civil kezdeményezésekre, szervezetekre, spontán szerveződésekre is. A fejlesztéseknek, programoknak a település közösségének érdekeit kell szolgálnia a jövőben is. A meglévő források felhasználása során figyelembe kell venni a hatékonyságot, gazdaságosságot és a szociális szempontokat is.

Célunk egy olyan település kialakítása, ahol a lakók és az idelátogató vendégek, turisták is jól érzik magukat. Amennyiben élhető települést alakítunk, ki a falu nem néptelenedik el, hiszen vonzóvá válik a helyi fiatalok számára is. Fontos, hogy a lakosság fenntartható módon növekedjen, ehhez megfelelő gazdasági, szociális, esélyegyenlőségi programokra is szükség van. A település önkormányzata egyedül nem tudja megvalósítani ezeket a célokat, hiába áll rendelkezésére bármennyi anyagi forrás. Szükséges, hogy a település lakói a programot, a falu múltját, jelenét és jövőjét magukénak érezzék. Céljuk legyen az, hogy ott, ahol leélték életüket, eltöltötték gyermekkorukat, fiatalságukat, aktív életüket, gyermekeik is megtalálják a boldogulást. A program megvalósítása a település vezetésének és a helyi lakosságnak közös feladata és felelőssége a jövő nemzedéke, Ellend fejlődése, jövője érdekében.

Küldetésünk, hogy a meglévő szolgáltatásokat továbbra is megtartsuk, az igényeknek megfelelően, lehetőségeinkhez képest a felmerülő igényeket kiszolgáljuk, és pályázatok segítségével fejlesszük.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Ellend Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- ☐ az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- ☐ a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- ☐ a diszkriminációmentességet,
- ☐ szegregációmentességet,
- ☐ a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- ☐ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- ☐ a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- ☐ a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- ☐ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- ☐ a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- ☐ a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- ☐ az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- ☐ a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- ☐ a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- ☐ Ellend község 2022-2023. évre vonatkozó költségvetési koncepciója
- ☐ Ellend község közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve
- ☐ Ellend községi Helyi építési szabályzata és településrendezési terve 7/2003. (VIII.7.) rendelet
- ☐ Ellend községi Önkormányzat 5/2018. (VII.31.) rendelete a településképről
- ☐ Közoktatási intézményi esélyegyenlőségi terv
- ☐ Önkormányzati és intézményi minőségirányítási program
- ☐ 2022. évi költségvetési rendelet
- ☐ Önkormányzat gazdasági programja

A helyi esélyegyenlőségi program kidolgozásának folyamatát a település stratégiai dokumentumainak feltérképezésével, megismerésével kezdtük. Ellend község rendelkezik a jogszabályok által előírt tervekkel, programokkal.

A munkát az önkormányzat ciklusprogramjának megismerésével kezdtük. Ez az a dokumentum, mely a település vezetésének céljait meghatározza az adott választási ciklusra. Ez alapozza meg a képviselő-testület 4 éves munkájának irányát, céljait. A tervezés kiinduló pontja. Áttekintettük a ciklusokon átnyúló terveket is, mint a településrendezési tervet és a hozzá kapcsolódó szabályozási tervlapot, a településfejlesztési koncepcióval együtt. Szorosan kapcsolódik ehhez Ellend község örökségvédelmi hatástanulmánya, mely alapján rendeletet alkotott az önkormányzat a helyi védelem szabályairól és támogatásáról.

A település környezetvédelmi programja a Pécsváradi Agglomerációs Társulás Környezetvédelmi programjának része, melynek felülvizsgálata aktuális lenne. Ellend község Hulladékgazdálkodási programja összhangban áll a Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Programmal. E program 313 települést, köztük Ellendet is érinti. Az előkészítés során megismerkedtünk a hatályos önkormányzati rendeletekkel, különös tekintettel a vagyongazdálkodási rendeletre és az éves költségvetésre, melyek a rövid távú tervezés alapdokumentumai. Ismételten áttekintettük a nyertes és beadott, de még el nem bíralt pályázatokat is (szennyvízpályázat, Leader pályázatok, szemléletformálásra beadott KEHOP pályázatok, Digitális Jólét Program keretében benyújtott pályázatok).). Végül, de nem utolsósorban megismerkedtünk a Mecsekvidék Helyi Közösségi Egyesület új Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájával is, hiszen Ellend ezen egyesületnek is tagja. Fejlődése, fejlesztési törekvései szorosan kapcsolódnak ezen egyesület munkájához, céljaihoz. Az önkormányzat alapítója és fenntartója a Berkesdi Óvoda és Konyha intézménynek, mely intézmény Intézményi Esélyegyenlőségi Programmal rendelkezik. Áttekintettük az Intézményi Esélyegyenlőségi Programot különös figyelemmel az ellendi gyermekek helyzetére vonatkozóan.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Ellend a Pécsi Járásban helyezkedik el. A település élt az Ötv. és a Társulási törvény által biztosított lehetőséggel és több társulás működésében is részt vesz. Jelenleg tagja a Pécsi Agglomerációs Társulásnak és a Pécsváradi Térségi Társulásnak is. A település az óvodai köznevelési feladat ellátására társulási megállapodást kötött Berkesd, Szilágy és Pereked községi önkormányzatokkal. Közös tartják fenn a Berkesdi Óvoda és Konyha intézményt. 2012. december 31-ig az alapfokú oktatás feladatait is társulásban látták el Berkesd, Szilágy, Pereked és Romonya önkormányzatokkal. Ma az általános iskola fenntartója a KLIKK. A háziorvosi ellátás 4 oldalú szerződés keretében történik, a Berkesd székhelyű vállalkozó háziorvos látja el. A védőnői szolgálat feladatait szintén a berkesdi székhelyű védőnői szolgálat látja el a 4 településre. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat feladatait a Pécsi Agglomerációs Társulás és a Pécsi Önkormányzat által a pécsi székhelyű Esztergár Lajos Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. A szociális alapellátás feladatait –házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás – a pécsi székhelyű, a Pécsi Agglomerációs Társulás fenntartásában működő Integrált Szociális Intézmény látja el. A szociális étkeztetést feladat ellátási szerződés keretében szintén a többcélú társulás keretén belül a SZOCEG. Kht. látja el. A község igazgatási feladatait 21013. február 28-ig a Berkesd-Ellend-Szilágy Községek Körjegyzősége látta el., 2013. március 1-től a feladat ellátására 6 önkormányzattal társulva megalakításra került a Romonyai Közös Önkormányzati Hivatal, mely 2015-től Bogádi Közös Önkormányzati Hivatal néven működik tovább a székhely áthelyezése miatt. Ellend ügyeit a Bogádi Közös Önkormányzati Hivatal Berkesdi Kirendeltsége látja el. Településünk szoros kapcsolatot tart fenn a Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Munkaügyi Osztályával a közfoglalkoztatási programok lebonyolítása érdekében.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Ellend község 2013-ban készítette el helyi esélyegyenlőségi programját. A program két évente felülvizsgálatra került. Az intézkedési tervben megfogalmazott feladatok megvalósulása értékelésre került. A megvalósításra nem került, de jelenleg is fontos és a település lakossága és vezetése által támogatott feladatok jelen programba beépítésre kerülnek. Az esélyegyenlőség témakörében önálló kutatás nem készült. Jelen program kidolgozása során kerülnek számbavételre az esélyegyenlőséggel kapcsolatos adatok, intézmények, helyzetek. Az esélyegyenlőségi program célcsoportjai vonatkozásában széles körű statisztikai, intézményi és helyi adatgyűjtésre került sor, mivel ezen adatok nem álltak az önkormányzat rendelkezésére. Azon adatok összegyűjtése, melyek a társszervek és az önkormányzat számára nem állnak rendelkezésére jelentős segítséget nyújtott a HEP fórum, ahol az érintett célcsoportokat képviselő szervezetek, szakértők által rendelkezésünkre bocsátott információkat felhasználtuk.

Rendelkezésünkre álló adatok:

- ☐ TEIR
- ☐ KSH
- ☐ önkormányzati adatok
- ☐ helyi adatgyűjtés
- ☐ kérdőív
- ☐ Berkesdi Óvoda és Konyha adatszolgáltatása
- ☐ Berkesdi Fekete István Általános Iskola adatszolgáltatása
- ☐ helyi vizuál-regiszter

Adathiány:

nem található adat a településen élő nyugdíjasok jövedelmi helyzetéről, ahogy a háztartások jövedelmi viszonyairól sem, csak a különböző önkormányzati ellátások kapcsán benyújtott kérelmek jövedelemigazolásaiból tudunk következtetéseket leszűrni, Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által kezelt adatok, információk nem álltak teljes körűen rendelkezésünkre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

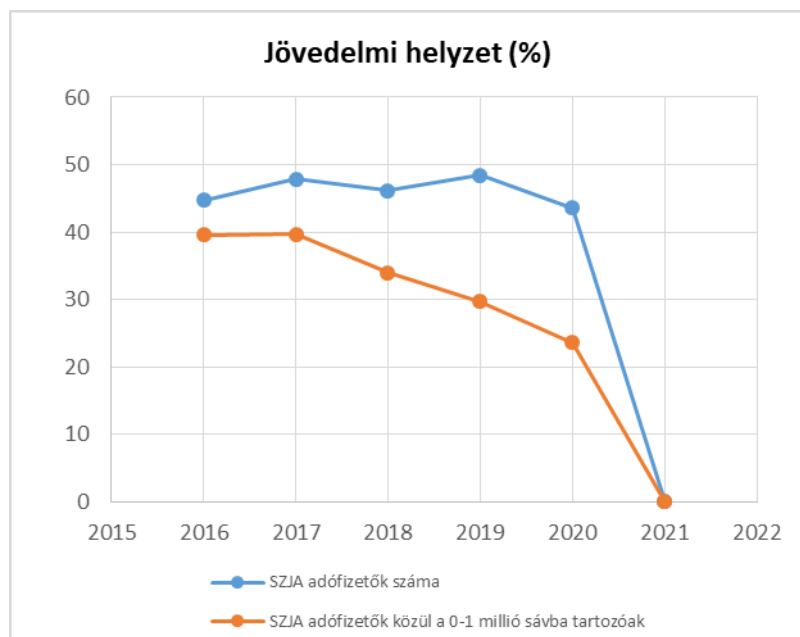
Mélyszegénységben élőknek nevezzük azt, amikor valaki, vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység okai igen sokrétűek és összetettek. A mélyszegénység okaiként elsősorban a társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai végzettség és képzettség terén jelentkező különbségeket, foglalkoztatottságból eredő eltéréseket szokták említeni. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket.” A romák jelentős része ma Magyarországon mélyszegénységben él. A mélyszegénység azonban nem csak ezt a társadalmi csoportot sújtja. Rengeteg nem roma ember is a létfenntartásért küzd napjainkban. A romafelzárkóztatási politikát azonban nem lehet elválasztani a szegénység elleni küzdelemtől a kettőt együtt kell kezelni, figyelni kell az egymásra gyakorolt hatásukat. A szegénység kialakulása a rendszerváltás követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére vezethető vissza. A roma társadalom életére a rendszerváltást követő gazdasági szerkezetátalakítás még inkább rányomta a bélyegét. Hazánkban a nehézipar szinte teljesen megszűnt. Mivel a roma népesség jelentős része akkor is alacsony iskolai végzettséggel rendelkezett, elsősorban a nehéziparban, építőiparban dolgoztak, jellemzően segédmunkásként, betanított munkásként. A rendszerváltozást követően ezek az a bányák, melyek jelentős számú romának adtak munkát Baranya megyében is (szénbánya, uránbánya) bezártak. A nagy állami építőipari cégek, melyek szintén jelentős mértékben szívták fel a roma munkaerőt térségünkben, szintén megszűntek. A mélyszegénység hatása az érintettek lakhatási, táplálkozási, egészségügyi állapotában jelentkezik elsősorban. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok által nevelt gyermekek száma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Mintegy másfél millió ember él mélyszegénységben, vagyis tartósan a létminimum szintje alatt úgy, hogy iskolázottsága, családi és egyéb körülményei miatt szinte esélye sincs önerőből a helyzetből kitörni.

Településünkön a 2011. évi népszámlálás során, 15 fő vallotta magát roma származásúnak, 14 fő német nemzetiségűnek. Ellenden a roma lakosság aránya 15%, azonban a mélyszegénység nem csak őket jellemzi. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a segélyek vagy az egyéb állami pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, jelentős a megváltozott munkaképességűek aránya. Megállapítható, hogy településünkön csökkent a munkanélküliek száma az utóbbi években.

Az önkormányzat számára egyre inkább nyilvánvaló, hogy vannak emberek, családok a településen, akik önmaguktól nem képesek kilépni ebből az állapotból, helyzetből, ezért a foglalkoztatásban, a munkahelyteremtésben, képzések szervezésében kiemelt szerepe van.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	44,69	39,60
2017	47,84	39,64
2018	46,19	33,94
2019	48,47	29,73
2020	43,62	23,58
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az SZJA adófizetők, és ezen belül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók százalékszámait vizsgálva megállapítható, hogy az SZJA-t fizetők száma az állandó népesség százalékában 2016 és 2020 között kismértékben ingadozott, viszont ezen belül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma évről évre csökkent, amely köszönhető az utóbbi évek folyamatos minimálbér emeléseinek.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt

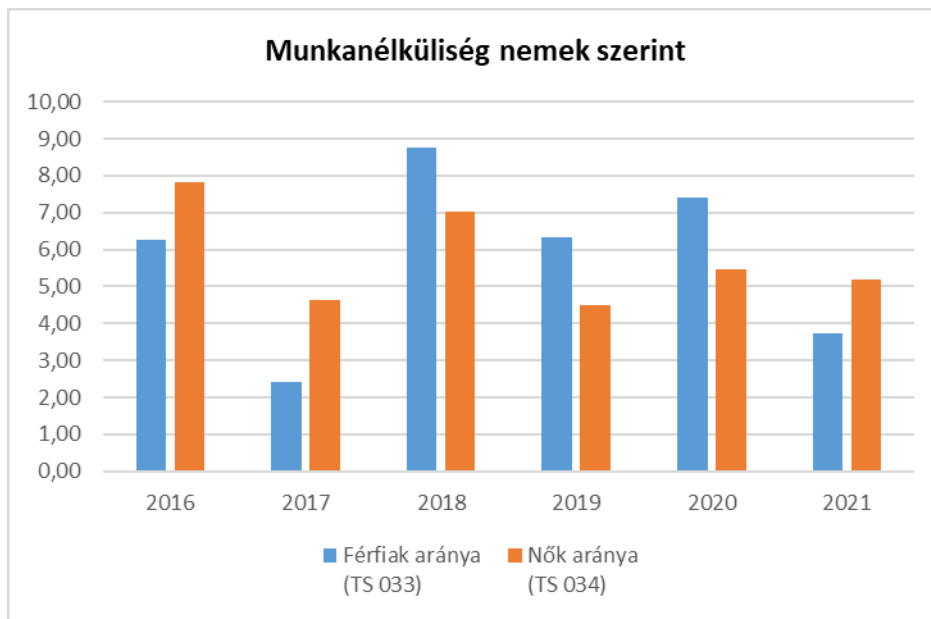
feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

Településünk a foglalkoztatottságra, munkanélküliségre vonatkozó statisztikai adatok elemzése alapján javuló tendenciát mutat. A nyilvántartott álláskereső aránya 2017 év végén 3,52 % volt, mely alatta marad mind Baranya megye gazdaságilag aktív népességhez viszonyítottan 8,4%, mind a munkavállalói korú népességhez viszonyított 5,3%-os aránynak. Az álláskeresők száma az utói 5 évben összességében csökkenő tendenciát mutat. Törekszünk arra, hogy a munkanélküliek vegyék igénybe a Munkaügyi Központ és az önkormányzat által biztosított szolgáltatásokat, ellátásokat, lehetőség szerint a családok ne maradjanak ellátás nélkül. Ennek érdekében folyamatosan tájékoztatjuk a lakosságot a jogszabályi változásokról, támogatási lehetőségekről, valamint a közfoglalkoztatás lehetőségéről, az abban való részvétel feltételeiről.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	6,25	7,81	7,03%
2017	2,41	4,62	3,52%
2018	8,75	7,04	7,90%
2019	6,33	4,48	5,41%
2020	7,41	5,48	6,45%
2021	3,75	5,19	4,47%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

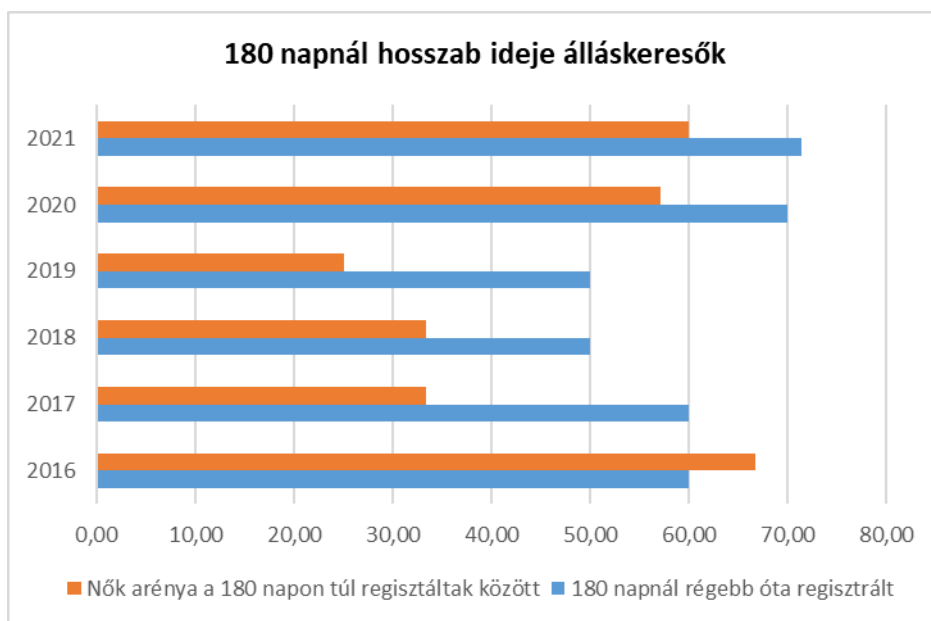
Az álláskeresők nemenkénti összetételének alakulását áttekintve megállapítható, hogy 2016-ban és 2017-ben még a nők aránya magasabb az álláskeresők körében, majd 2018- és 20 között a férfiak aránya nagyobb, majd 2021-ben ismét fordul a trend. Ilyen kis mintán nem lehet az országos folyamatokat leképezve látni, de azt mindenképpen, hogy a vizsgált időszakban összességében folyamatos csökkenést mutatott a nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben, a 15 és 64 év közötti korosztály vonatkozásában.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	10	5	12	8	10	7
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	8,33%	12,50%	10,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	2,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	20,00%	20,00%	8,33%	12,50%	0,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	3,00	1,00	3,00	0,00	1,00	1,00
	%	30,00%	20,00%	25,00%	0,00%	10,00%	14,29%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	3,00	1,00	3,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	25,00%	12,50%	30,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	10,00%	20,00%	8,33%	12,50%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00
	%	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%	10,00%	14,29%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	1,00	1,00	2,00	1,00	1,00
	%	10,00%	20,00%	8,33%	25,00%	10,00%	14,29%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00	2,00
	%	10,00%	0,00%	8,33%	12,50%	10,00%	28,57%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00
	%	10,00%	20,00%	8,33%	12,50%	20,00%	28,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők korcsoportok szerinti megoszlása jelentős változást mutat, mind a korcsoportok munkanélküliségi mutatóját, mind a nemek közötti megoszlását tekintve is. Mindazonáltal hozzá kell tenni, hogy Ellend esetében éves átlagban 10 főről beszélünk a vizsgált időszakban, mely adatok alapján messzemenő statisztikai következtetéseket nehéz levonni. Csupán az szokásos megállapításokat tehetjük, hogy a munkanélküliség inkább a középkorú vagy annál idősebb korosztályt fenyegeti, valamint az országos adatokhoz mérhető látványos csökkenés azért nem mutatható ki 2021-re, mert a településen ez a 7-10 ember valószínűleg nem lett nyertese a kormányzat munkahelyteremtő politikájának, mert egészségi állapotuk és/vagy képzettségük miatt még ebben a viszonylag kedvező munkaerő piaci helyzetben sem tudtak elhelyezkedni. Ugyanezt lehet mondani a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők nemenkénti megoszlásával kapcsolatban: nem képezi le az országos trendeket, melyek azt mutatják, hogy a nők aránya magasabb a hosszabb idejű munkanélküliséget tekintve, a számok változók, személyes sorsoktól függők.

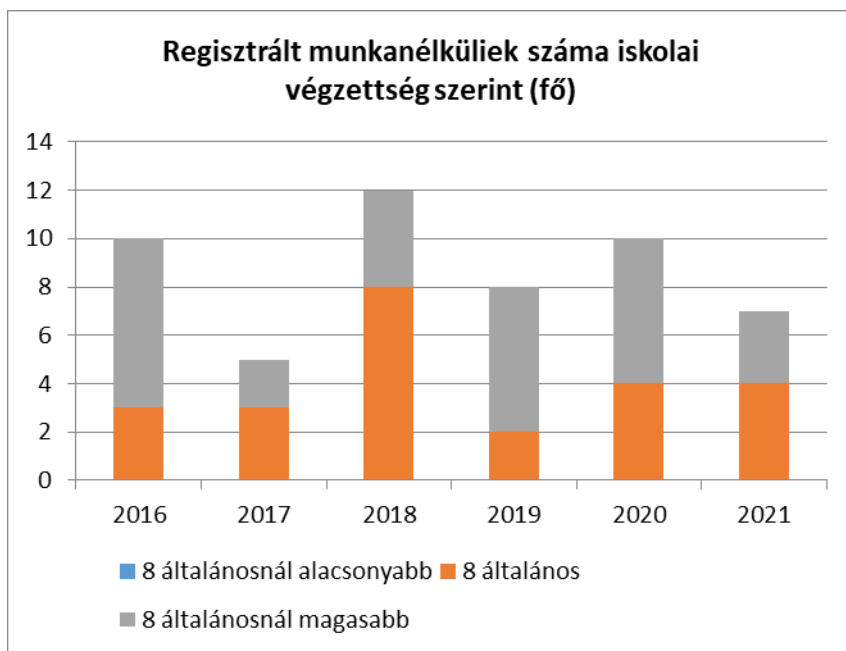
3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	60,00	66,67
2017	60,00	33,33
2018	50,00	33,33
2019	50,00	25,00
2020	70,00	57,14
2021	71,43	60,00

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	10	0	0,00%	3	30,00%	7	70,00%
2017	5	0	0,00%	3	60,00%	2	40,00%
2018	12	0	0,00%	8	66,67%	4	33,33%
2019	8	0	0,00%	2	25,00%	6	75,00%
2020	10	0	0,00%	4	40,00%	6	60,00%
2021	7	0	0,00%	4	57,14%	3	42,86%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön 2016-ban a munkanélküliek 30%-a 8 általános iskolai végzettséggel, 70 %-a 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkezett. Ez az arány a vizsgált időszak utolsó évére, 2021-re megfordult. A 8 általánost végzett munkanélküliek aránya 57,14%-ra nőtt, még a magasabb iskolai végzettségűek aránya 42,86%-ra csökkent. A statisztikai adatokból megállapítható tehát, hogy a munkanélküliség, mint probléma nem csak az alacsony iskolai végzettségűek között jelenik meg. 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező regisztrált munkanélküli a vizsgált időszakon belül nem volt a településen. ennek oka, hogy az idősebb korosztály, akik csak 4 ill. 6 elemi osztállyal rendelkeztek, már nem jelennek meg aktív

munkavállalóként a munkaerőpiacon. Folyamatosan csökken az alapfokú végzettséggel nem rendelkezők aránya, ennek oka az idősebb korosztály elhalálózása. A munkaképes korú lakosság jellemzően rendelkezik legalább alapfokú iskolai végzettséggel.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Ellend községi Önkormányzat Képviselő-testülete gazdasági programjában a 2014-2019. évekre, az alábbi feladatokat és célokat határozta meg a munkahelyteremtés feltételeinek javítása érdekében:

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása a településen fontos feladat. A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az Önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat:

- a közszolgáltatások megtartása, illetve bővítése révén munkahelyet teremt, közfoglalkoztatottak folyamatos foglalkoztatásával.
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, ehhez a honlapján hirdetési lehetőséget biztosít,
- rendszeresen együttműködik a munkaügyi hivatalokkal.

A közmunka program előnyt biztosít az állás nélküli személynek azáltal, hogy a közmunka ideje munkavégzésnek minősül, másrészt előnyt jelent a foglalkoztatónak, mivel kedvező anyagi feltételekkel (részben a munkaügyi központ pályázati finanszírozásával) tud ellátni közcélú feladatokat.

A közmunkások foglalkoztatásával kapcsolatban az Önkormányzat

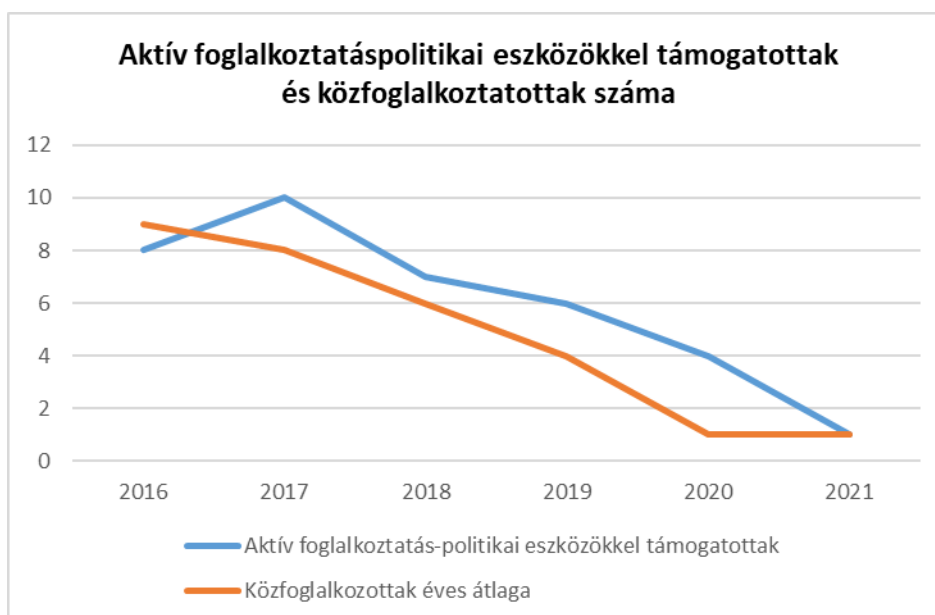
- megvizsgálja a közmunkások foglalkoztatásának lehetőségeit,
- kihasználja a közmunkával való foglalkoztatás finanszírozási előnyeit.

Önkormányzatunk az előzőekben megfogalmazott elvek szerint évek óta él a közfoglalkoztatás adta lehetőségekkel. 2010. óta folyamatosan emelkedik a közfoglalkoztatásba bevont munkanélküliek száma. Még 2010-ben 4 főt foglalkoztatott közmunkásként az önkormányzat, 2012-ben már 12 főt, de ez a szám 2013-ra elérte a 15 főt. 2013 és 2017 között a közfoglalkoztatásban részt vevők száma folyamatosan csökkent. Ennek oka, hogy csökkent a munkanélküliek száma, egyre többen el tudtak helyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon. A közfoglalkoztatottak között évek óta van roma nemzetiségű személy is. A foglalkoztatás során semmiféle konfliktus nem merül fel a roma és nem roma dolgozók között, együtt, egymás munkáját segítve tevékenykednek. Az önkormányzat él a rövid és hosszabb távú közfoglalkoztatás lehetőségével is. Minden évben indult Start Közmunka mintaprogram is, illegális hulladéklerakók felszámolása, mezőgazdasági földutak rendbetétele, belterületi vízelvezető árkok rendbetétele, téli és egyéb szociális projektek megvalósítására. Évek óta dolgozott kulturális közfoglalkoztatott is a településen. A közfoglalkoztatás keretében biztosítja az önkormányzat a munkaruhákat, védőfelszereléseket a dolgozók részére. A projektek keretében megfelelő eszközöket szerzett be számukra, mely könnyíti a munkavégzésüket. Az önkormányzat törekszik arra, hogy minden foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy részére biztosítsa a közfoglalkoztatás lehetőségét. Ellend bevont településként a Szilágyi központhoz csatlakozva részt vesz az Időseket segítő Infokommunikációs modellprogramban is 2017-től. A program keretében 2017. március 1-től, több szakaszban 2 főt foglalkoztat a Segítő Kezek az Aktív Évekért Kht. az ellendi munkanélküliek közül, akiknek feladata a 65 év feletti lakos informatikai készségének fejlesztése,

támogatása, szociális alapszolgáltatás biztosítása. A közfoglalkoztatottak szívesen vállalják a munkát a településen és munkájukat a település lakossága is értékeli, megbecsüli. A közfoglalkoztatás eredménye, a dolgozók munkája meglátszik a falu képén. Rendezettek a közterületek, tisztát a parkok, virágos a település. Munkájukkal hozzájárulnak egy élhetőbb település kialakításához.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	8	9
2017	10	8
2018	7	6
2019	6	4
2020	4	1
2021	1	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Ellend községben a település lakói számára a munkalehetőségek igen beszűkültek. A legnagyobb foglalkoztatónak az önkormányzat tekinthető, annak ellenére, hogy közalkalmazotti, köztisztviselői jogviszonyban foglalkoztatott munkavállalója nincs. Az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatja a településen élő munkanélküli lakosokat. Törekszik a település vezetése arra, hogy a szociális alapszolgáltatásokat is helyi lakosok lássák el. A

jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátására a feladatot ellátási szerződéssel végző Integrált Szociális Intézmény, megbízási szerződés keretében látatja el 2 helyi lakossal az ügyeleti feladatokat. A házi segítségnyújtás szintén ez az intézmény végzi a településen, 2 helyi lakost foglalkoztatott közalkalmazottként. Mindenképpen említést érdemel, hogy az egyik közalkalmazott nyugdíjazását követően az önkormányzat ajánlásával az egyik tartósan munkanélküli közfoglalkoztatott került közalkalmazott jogviszonyba felvételre a házi segítségnyújtás feladatainak ellátására. Az Országos Infokommunikációs Modellprogramban való részvétel további 2 szakképzett munkanélküli közfoglalkoztatásba történő bevonását tette lehetővé, bővítve a helyben elérhető szolgáltatások körét a 65 éven felüli lakosság részére.

Kiemelten fontos szerepe van az önkormányzatnak a munkahelyteremtés és foglalkoztatás terén, hiszen helyen nincs munkalehetőség, a település lakossága a 15 km-re lévő Pécsre jár jellemzően dolgozni. A lakosság városban történő elhelyezkedését nehezíti, hogy a menetrendszerinti autóbusszjáratok nem igazodnak a többműszakos munkavégzéshez, ezért saját gépjármű hiányában, ebben a formában nem tudnak elhelyezkedni. Annak ellenére, hogy Ellend viszonylag közel van a városhoz, a vidéki lét problémát jelent a munkavállalásnál. A foglalkoztatók az utazási költségeket nem akarják állni, a dolgozni akaró emberek pedig saját forrásból a munkakezdést, illetve a bérletet nem tudják megfinanszírozni. Nem egy alkalommal az önkormányzat rendkívüli segély keretében bérlettámogatást adott a munkavállalás első hónapjára, hogy segítse az elhelyezkedést.

Az önkormányzat a munkanélküliség felszámolását, ill. csökkentését célzó helyi programot a közfoglalkoztatási programon kívül nem működtet. Ilyen programok a település lakói számára Pécsen érhetőek el, azonban a tapasztalatok szerint nem igazán élnek a Munkaügyi Központ, ill. civil szervezetek által biztosított lehetőséggel. Ezen a téren lehet teendője az önkormányzatnak, hogy a település lakossága ezekről a programokról megfelelő információhoz jusson.

A településen működő vállalkozások száma 2008 óta folyamatosan csökkent 2013-ig. 2008-ban még 21 működő vállalkozás volt Ellenden, 2012-ben már csak 11. 2013-tól folyamatos növekedés tapasztalható, a vállalkozások száma megduplázódott 2008-hoz képest. Élelmiszerüzlet nem működik a településen, kocsmák, vendéglők nincsenek. Az utóbbi években fellendült mozgóbolti árusítás jelen van településünkön is.

Ellenden már 2002-ben bevezetésre került a helyi iparűzési adó, európai uniós csatlakozásunkig kedvezményt biztosítva a helyi vállalkozások számára. Az Uniós csatlakozást követően a versenyképesség elvének biztosítása ezt a lehetőséget megszüntette. A környező településeken csak az utóbbi 4-5 évben került bevezetésre ez a fajta helyi adó, azonban nem volt jellemző, hogy az iparűzési adó bevezetését követően a vállalkozások elmentek volna a településről, vagy székhelyüket, telephelyüket máshová helyezték volna. Volt olyan vállalkozás, mely annak ellenére Ellendre helyezte székhelyét, telephelyét, hogy bár nem kötődik a településhez, azonban régen itt lakott, vagy innen származott a családja, illetve pincét, présházat vásárolt a településen. A vállalkozások számára kivetett helyi iparűzési adó mértéke 2013-ban 2%-ról 1,2%-ra csökkent. A kivetett és a befizetett iparűzési adó között lényegi eltérés nem mutatkozott a vizsgált időszakban.

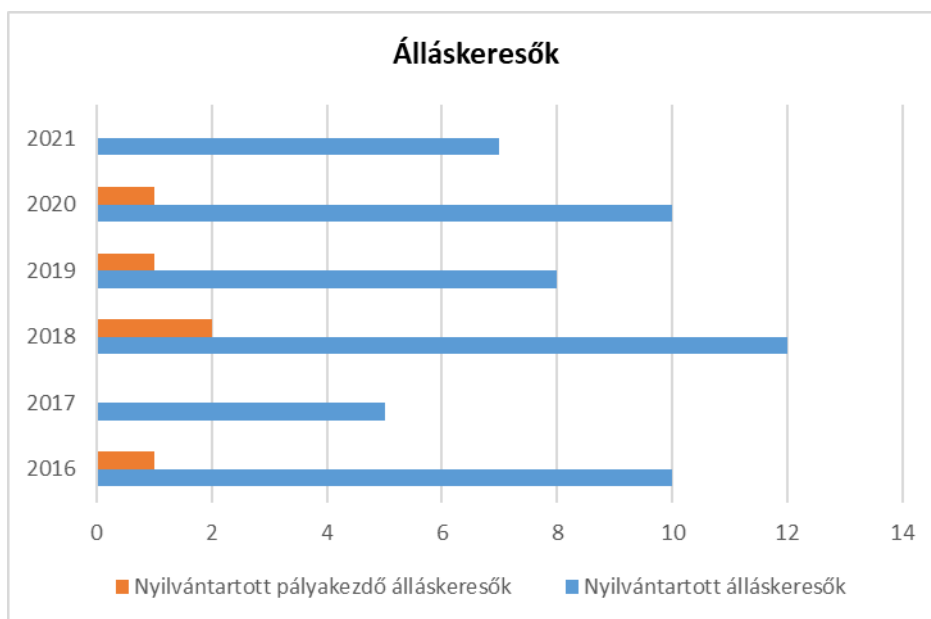
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Ellenden a fiatalok számára helyi foglalkoztatást könnyítő programok, képzések nem indultak az utóbbi időben. Több alkalommal történt megkeresés az önkormányzat felé alapfokú számítógép-kezelői tanfolyamok lebonyolítására helyben, azonban a fiatalok a tanfolyam által kínált tudással, készségekkel már rendelkeznek. Nem ilyen programokra van szükségük, hanem piacépítő szakmák elsajátítására, megfelelő gyakorlat megszerzésére. Jellemző, hogy az iskolából kikerülő frissen végzett szakmunkások nem tudnak elhelyezkedni mivel nincs gyakorlatuk, gyakorlatot viszont munkahely hiányában nem tudnak szerezni. Pár év munkanélküli évet követően az

iskolában megszerzett tudásuk megkopik, ismereteik elavulnak és esélyük sem lesz szakmájukban elhelyezkedni. Mindenképpen fontos lenne a közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódóan képzések indítása is. Több fiatalnak az önkormányzati közfoglalkoztatás volt az első munkahelye, itt ismerkedett meg a munka fogalmával, a napirenddel, a munkához szükséges attitűdökkel. Számukra esélyt kellene biztosítani a tanulásra. A munkánélküli szakmunkásaink mellett megtanulják a festés és kőművesmunka alapjait, a kisgépekkel való bánásmódot, a munkavédelmi szabályokat. Nem szabad veszni hagyni az így megszerzett tudást, tapasztalatot. Ebben az önkormányzatnak kiemelt felelőssége van, a megfelelő eszközök és anyagi eszközök azonban saját forrásból nem állnak rendelkezésünkre.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	10	1
2017	5	0
2018	12	2
2019	8	1
2020	10	1
2021	7	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen felnőttképzésre, munkaerő-piaci szolgáltatások igénye vételére nincs lehetőség. Az önkormányzat azonban nyitott az állami és civil kezdeményezések felé, melyek támogatják a felnőttképzést, az ahhoz való hozzáférés lehetőségeinek megteremtését. Utazási támogatással, bérlet és tankönyvek megvásárlásával tudja segíteni az önkormányzat a rászoruló, tanulni vágyó lakosságot. A 2012-2013-ban lebonyolított „Élhetőbb Ellendért” műhelymunka-sorozat kiemelt témája volt a foglalkoztatás, munkahelyteremtés, képzés. A kidolgozott intézkedési terv eleme lett a helyi vállalkozások erősítése, a falusi vendéglátás és a háztáji gazdálkodás támogatása, az elfeledett kézműves mesterségek felelevenítése. A településen a múltban folytatott kézműves mesterségek, azok eszközei a helytörténeti kiállítás összeállításakor előkerültek, melyeket a program kidolgozása során hasznosítottunk.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Mint az előző részekben is utaltam rá, a település foglalkoztatáspolitikájában kiemelt elv, hogy a helyi közszolgáltatások biztosítása során helyi munkaerő alkalmazzanak. A szociális alapszolgáltatás keretében helyi lakosok foglalkoztatása valósul meg. A közfoglalkoztatás biztosításával a település vezetője a mélyszegénységben élők és a romák számára egyaránt lehetőséget biztosít a munkavégzésre, megteremtve ezzel a létfenntartás esélyét. Az önkormányzat által társulásban fenntartott oktatási és szociális intézmények munkaerőigénye magasabb iskolai végzettséget kíván meg, ezért jellemzően a mélyszegénységben élőket óvónőként, tanárként, ügyintézőként nem tudja foglalkoztatni. A Berkesdi Óvoda és az Általános Iskola dolgozói jellemzően nem helyiek, Pécsről és más településekről járnak Berkesdre dolgozni. Az ezekben az intézményekben foglalkoztatottak 25%-a a fenntartó 4 település egyikének lakója. Ellendi lakos nem dolgozik az intézmények egyikében sem.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Ellenden a foglalkoztatás terén megvalósuló hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásom. Az önkormányzat által foglalkoztatott közmunkások felől ilyen jellegű jelzés nem érkezett, a község lakossága elismeri és megbecsüli munkájukat.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Digitális ismeretek megszerzésének helyszíne jellemzően nem a település, bár több alkalommal történt megkeresés az önkormányzat felé alapfokú számítógép-kezelői tanfolyamok lebonyolítására helyben, azonban a fiatalok a tanfolyam által kínált tudással, készségekkel már rendelkeznek. Az idősebbek úgy érzik, nincs rá szükségük. A település lakóinak döntő többsége rendelkezik okostelefonnal, ezen keresztül alapvető digitális kompetenciákkal rendelkeznek, amelyek azonban nem elegendőek és megfelelőek a kor digitális kihívásainak való megfeleléshez. A teljes digitalizáció felé tart a világ, a jövő majd megmutatja, hogy ennek az egyén nyertese lesz vagy vesztese. A 20 év alatti fiatalok már beleszülettek a digitalizációba, az 50 felettiek még egy egész más világban nőttek fel, ez is okozza a tudás- és készségbeli különbségeket.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Ellend Községi Önkormányzat a szociálisan rászoruló személyek részére biztosítja a központi jogszabályokban és a helyi rendeletekben biztosított pénzbeli és természetbeni ellátásokat. Az önkormányzat által biztosított pénzbeli ellátások az alábbiak: települési támogatás keretében lakhatási támogatás, gyógyszer-támogatás, krízistámogatás, temetési támogatás, születési támogatás, beiskolázási, táborozási támogatás. 2012. december 31-ig biztosította az önkormányzat a pénzbeli ellátások közül az időskorúak járadékát és az normatív ápolási díjat, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot, melyek 2013. január 1-től a járási hivatal hatáskörébe kerültek. Természetbeni ellátás formájában és pénzbeli támogatásként is adható a települési támogatás mindegyik formája. Természetbeni ellátás keretében biztosított ellátások a köztemetés, karácsonyi támogatás, tüzelőanyag támogatás. Adósságkezelési szolgáltatás nincs a településen. A természetbeni ellátásokhoz sorolható a szociális alapszolgáltatások biztosítása, melyek Ellenden a házi segítségnyújtást és a szociális étkeztetést foglalják magukba.

Mint az előző felsorolásból is látható, az önkormányzat biztosítja a szociális törvényben előírt támogatásokat, ezen felül azonban helyi rendelettel egyéb ellátásokat is elérhetővé tesz a lakosság számára, ez a kegyeleti támogatás és a születési segély. Az települési támogatás kerete terhére minden évben beiskolázási támogatást biztosít a községben állandó lakcímmel rendelkező óvodások, általános és középiskolások, valamint egyetemisták, főiskolások számára. Az önkormányzat által 2012. december 31-ig fenntartott Berkesdi Fekete István Általános iskolába járó azon ellendi tanulók számára, akik nem részesültek ingyenes tankönyvellátásban, a tankönyv árát kifizette az önkormányzat. A más iskolába járó tanulók tankönyvének 50%-t térítette meg. Az eltérő támogatás oka az volt, hogy a körzeti iskolába való felvételt ösztönözze, csökkentve ezáltal az 1 tanulóra jutó költséget. Támogatásként biztosította a nyári táborok és osztálykirándulások költségét is a szülők részére, függetlenül attól, hogy az általános iskolások a körzeti iskolába vagy más iskolába jártak. Ezeket a támogatásokat az önkormányzat továbbra fenntartotta az iskolák állami fenntartásba vételét követően is. A település lakossága számára, szintén a települési támogatás segélykerete terhére, minden évben karácsonykor ünnepséggel, valamint háztartásonként 8-10.000 Ft értékű ajándécsomaggal kedveskedik az önkormányzat.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	10	10,00%	1	10,00%
2017	5	4,72%	0	0,00%
2018	12	13,04%	1	8,33%
2019	8	9,20%	1	12,50%
2020	10	9,43%	3	30,00%
2021	7	6,54%	2	28,57%

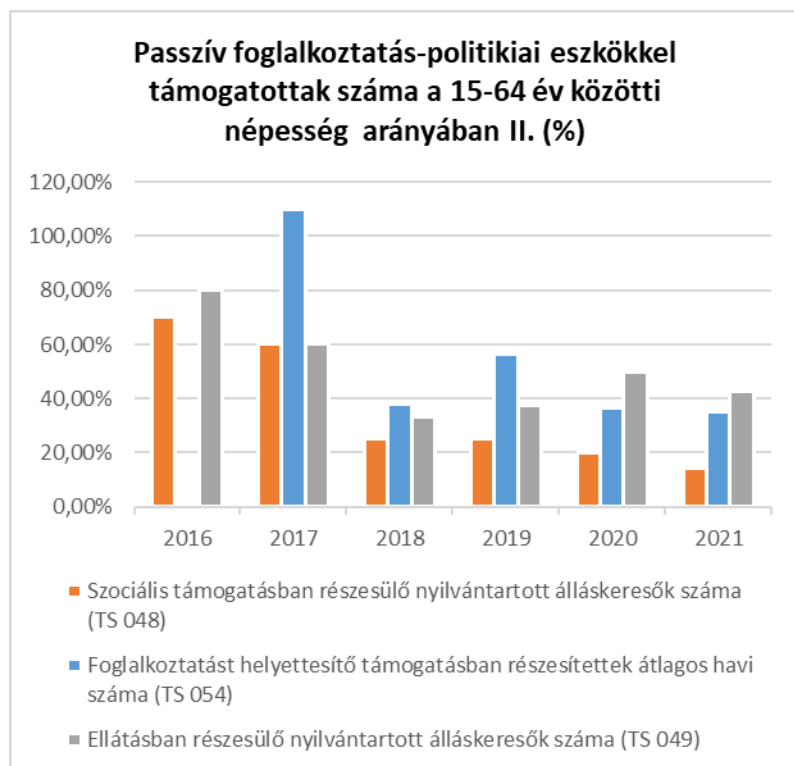
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	7	70,00%	n.a.	-	8	80,00%
2017	3	60,00%	6	110,00%	3	60,00%
2018	3	25,00%	5	38,17%	4	33,33%
2019	2	25,00%	5	56,25%	3	37,50%
2020	2	20,00%	4	36,70%	5	50,00%
2021	1	14,29%	2	35,14%	3	42,86%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	1
2018	1
2019	2
2020	2
2021	2

Forrás: TeIR, KSH

A település vezetése kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a munkanélküliséghez kapcsolódó ellátásokhoz az arra jogosultak hozzájussanak. A településen 2008-tól folyamatosan emelkedett 2012-ig, majd 2013-tól 2017-ig folyamatosan csökkent a munkanélküliek száma. Megvizsgáltuk azt, hogy a munkanélküliek hozzájutottak-e a munkaerő piaci támogatásokhoz, önkormányzati ellátásokhoz. az álláskeresői támogatásban részesülők számáról segít abban, hogy adatait összevethessük a munkanélküliségi adatokkal. Így láthatóvá válik, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz. 2008-ban 10 nyilvántartott munkanélküli volt, közülük 10 fő részesült a munkaügyi központtól vagy az önkormányzattól a munkanélküliséggel összefüggő támogatásban. 2012-ben a 29 nyilvántartott álláskereső közül 22 fő részesült támogatásban. Megállapítható, hogy a jogszabályi változásoknak köszönhetően a rendszeres szociális segélyben részesülő száma csökkent, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma viszont nőtt. Az álláskeresői segélyben, ill. álláskeresői járadékban részesülők száma 2008 és 2012 között megduplázódott, azonban az adatokat elemezve megállapítható, hogy közülük többen el tudtak helyezkedni, tehát már az önkormányzati támogatásban nem részesültek. 2013-ban a nyilvántartott 16 álláskereső 7,8%-a 2017-ben a nyilvántartott álláskeresők (8 fő) már csak 3,3%-a volt jogosult álláskeresői járadékra. Ennek oka a támogatás szabályozási rendszerének változása, valamint az, hogy a munkanélküliek a foglalkoztatás során a jogosultsági feltételként előírt időt nem tudták megszerezni. Az aktív korúak támogatásában részesülők száma növekedett 2013 és 2017 között mind az egészségkárosodott, mint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők számát vizsgálva.

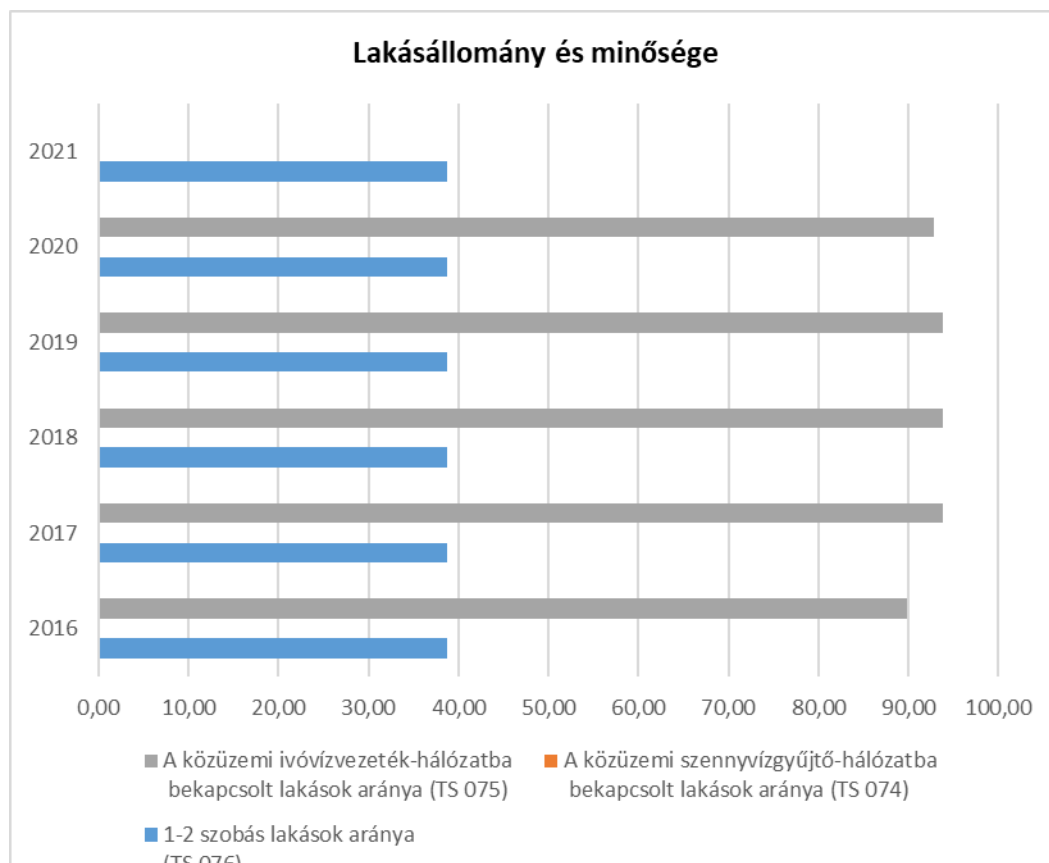
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Ellend községben az utóbbi 5 évben a lakások száma nem változott. Jelenleg 97 lakóingatlan található a településen. A lakásállomány átlagéletkora 40-50 év közé tehető. Új építésű lakás nem található a településen. Ennek oka az, hogy az idősebb korosztály halálozása miatt felszabaduló ingatlanok kielégítik a lakosság lakóingatlanok iránti számbeli igényét. Közművesítettség szempontjából a település majdnem teljes. A szennyvízcsatornán kívül minden közmű megtalálható a községben. A település vezetése felkészült arra, hogy esetleg igény jelentkezik építési telkekre, ezért településrendezési tervében 20 új építési telket jelölt ki a település elején. A terület magántulajdonban van, közművesítetlen, de viszonylag alacsony költséggel közművesíthetőek, hiszen a víz-, villany-, gázközmű a terület mellett helyezkedik el.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	98	0	0,00	38,78	0,00	89,80
2017	98	0	0,00	38,78	0,00	93,88
2018	98	0	0,00	38,78	0,00	93,88
2019	98	0	0,00	38,78	0,00	93,88
2020	98	0	0,00	38,78	0,00	92,86
2021	98	0	0,00	38,78	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Ellend községben bérlakás nem található.

b) szociális lakhatás

A településen szociális bérlakás nem található

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

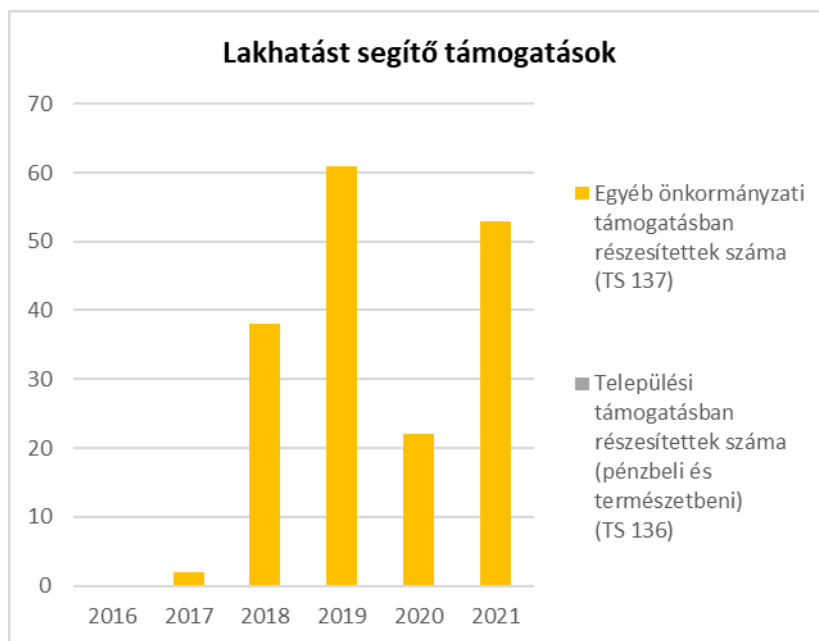
A községben 5 db lakáscélra használt egyéb ingatlan van. Ezek az ellendi pincesoron, a falu fölötti domboldalon helyezkednek el. A szőlőkben található présházakat alakították át lakás célra. Az 5 ingatlanban villany van, vizet az ásott kútból, vagy a közkútról nyerik, a fűtés egyedi módon történik, mivel gáz ezen a területen nincs. A szennyvíz elhelyezése nem megoldott, egyedi aknával sem. Megközelítésük kiépített, aszfaltos úton történik, az utolsó 50 méteren karbantartott földes út vezet a présházakig.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a település lakossága számára biztosítsa a lakhatáshoz szükséges feltételeket, támogatásokat. Települési támogatás keretében lakhatási támogatást ad az önkormányzat a jogosultak részére 3.000 ill. 5.000 Ft összegben. Adósságkezelési szolgáltatás viszont nincs a településen. A lakhatási támogatás – a korábbi lakásfenntartási támogatáshoz hasonlóan - a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott pénzbeli hozzájárulás.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	2
2018	n.a.	38
2019	n.a.	61
2020	n.a.	22
2021	n.a.	53

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az előző táblázatokból jól látható, hogy 2016 és 2021 között a lakhatási támogatásban részesülők száma ingadozott. Jelenleg 20 háztartás részesül települési támogatás keretében havi 3-5.000 Ft-ot lakhatási támogatásban. A településen lévő lakáscélú ingatlanok 21,5%-a részesül lakhatási támogatásban. A lakhatási támogatás, összhangban a szociális törvényben rögzített elvvel, elsősorban természetbeni támogatásként kerül kifizetésre. A kérelmező igénye szerint áram-, ill. a gázszolgáltató felé történő átutalással teljesítjük a támogatás kifizetését. Amennyiben előre fizetős gáz- vagy villanyórával rendelkezik a kérelmező, részére kötelező természetben biztosítani a támogatást. Ez esetben a szolgáltató számára átutalt támogatás fele a kérelmező tartozásainak csökkentésére, fele pedig a szolgáltatás megvásárlására kerül könyvelésre. Amennyiben a kérelmezőnek nincs tartozása, kérelme esetén a támogatást pénzben biztosítjuk számára. Egyéb támogatás a védendő fogyasztói státuszba kerülés – amelyet a jogszabályok alapján fennálló jogosultság igazolásával – nyújt. Ezen státusz lehetőséget nyújt a tartozást felhalmozók számára a részletfizetésre, a halasztott fizetésre és a szolgáltatás kikapcsolásának elhalasztására.

f) eladósodottság

A település lakóinak eladósodottságáról mérhető, tényyszerű adataink nincsenek. Tisztában vagyunk azonban azzal, hogy a lakosság jelentős tartozást halmozott fel 2010 előtt. Ezek egy része ingatlan- és gépkocsi hitelből állt. A gazdasági válság nem kímélte a település lakosságát sem, többeknek megduplázódott a hitele az árfolyam elszabadulása miatt. A közüzemi szolgáltatók felé fennállt jelentős tartozások csökkentek. Egyre kevesebb alkalommal kerül ingatlan árverésre sor a településen. Az elmúlt 5 évben benyújtott krízistámogatás iránti kérelmek indoklásában már csak elvétve szerepelt a hitel vagy közüzemi tartozás.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Ellend községben a lakosság számára a közműellátottság szinte teljes. A belterületen elhelyezkedő lakóingatlanok közel 100 %-a rendelkezik vezetékes vízzel és villannyal. A vezetékes gázzal ellátott ingatlanok aránya 62 %. A gáz bevezetésekor az önkormányzat minden ingatlan számára lehetővé tette a rákötést, melyért minimális díjat kellett a lakosnak fizetni. Az utóbbi pár évben azonban megfigyelhető, hogy annak ellenére, hogy a lakások többsége rendelkezik vezetékes gázzal, a fűtést más módon, - jellemzően vegyes- vagy fatüzeléssel – oldják meg. Ennek oka a gáz

magas ára, melyet a lakosság egyre nehezebben tud megfizetni. Ezért – annak ellenére, hogy a gázfűtés kényelmesebb – az egyedi fűtést használják. A gázt jellemzően csak a főzéshez és a meleg víz előállításához veszik igénybe, ezáltal jelentős összegeket takarítanak meg. A közművek közül egyedül szennyvízcsatorna nincs a településen. A szennyvíz összegyűjtését egyedi zárt vagy szikkasztós aknába oldják meg. A folyékony hulladék elszállítását vállalkozó végzi közszolgáltatás keretében. Az önkormányzat már több alkalommal pályázott a szennyvíz csatorna-rendszer kiépítésére, azonban pályázata nem nyert. 2018 év végén kapta az értesítést önkormányzatunk, hogy Ellend község egyedi szennyvíztisztítók kiépítésére benyújtott pályázata támogatásban részesült (121 M Ft). Az önkormányzat az OTP Ltp. megtakarítást, és azáltal a csatorna kiépítését oly módon támogatta, hogy a megtakarítási szerződést megkötő lakók számára kommunális adó kedvezményt, valamint hulladékszállítási díjtámogatást biztosított a megtakarítási időszak alatt, 5 évig. Ezáltal 1-1 szerződő félnek a 240.000 Ft-os megtakarítás érdekében összesen 20.000 Ft-ot kellett befizetnie. A lakossági önerő a szennyvíztársulat és a képviselő-testület döntése értelmében 370.000 Ft/ingatlan összegben került meghatározásra, melyet általánosságban az OTP LTP megtakarítások fedeznek. 62 ingatlan egyedi szennyvíztisztítóval történő ellátása kerül a projekt megvalósítása esetén megoldásra.

A településen elérhető a telefonos, a mobiltelefon és az internet hálózat is. Az internethez való hozzáférést E-Magyarország Pont támogatta, mely pont 2018-tól Digitális Jólét ponttá alakult át. A külterületen – pincesoron lakás céljára használt nem lakáscélú ingatlanok vonatkozásában is elérhető a vezetékes ivóvíz – közkútról -, villany van az ingatlanokban. Közúton jól megközelíthetőek.

Hajléktalan személy nem volt a településen az utóbbi 5 évben. Feltárt, veszélyeztetett lakhatási helyzetű volt a településen. A patak melletti ingatlan a vízfolyás áradásakor került igazán veszélybe. Az önkormányzat a lakó biztonságos elhelyezéséről, lakhatási helyzetének folyamatos nyomon kíséréséről gondoskodott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A településen telep, szegregátum nincs, illetve olyan településrész sincs, amely esetében fennáll a veszélye annak, hogy szegregátummá váljon.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Nem található telep, szegregátum a településen.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Nem található telep, szegregátum a településen.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nem található telep, szegregátum a településen.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A berkesdi székhellyel működő vállalkozó háziorvos végzi Berkesd, Ellend, Pereked és Szilágy községek közigazgatási területét érintő felnőtt és gyermek (vegyes) háziorvosi körzetben, a körzet lakosságának, területi ellátási kötelezettséggel történő háziorvosi alapellátását. Berkesden minden nap rendel. Ellenden heti 3 alkalommal tart rendelőt, hétfőn, szerdán és pénteken 08.00 – 09.00 óráig. A rendelő 7744 Ellend, Petőfi utca 37. szám alatti ingatlanban történik, a rendelő polgármesteri hivatal épületének része. A rendelő önkormányzati tulajdonban van, felújításáról, karbantartásáról, berendezéséről és az üzemeltetési költségek viseléséről a helyi önkormányzat gondoskodik a háziorvossal kötött szerződés alapján. A háziorvosi ügyeleti feladatokat a település részére a Pécsi Agglomerációs Társulás keretében kötött ellátási szerződés alapján a Pécsi Egyesített Egészségügyi Intézmények látja el. A településen laborjárat működik, minden héten, kedden a háziorvosi rendelő alkalmával az Egyesített Egészségügyi Intézmények dolgozója ellátja a vérvételi feladatokat a háziorvosi beutaló alapján, majd a levett vért a központi laborba szállítja. A háziorvos részére az eredményt informatikai rendszeren keresztül küldik meg.

A védőnői feladatok ellátása a szintén berkesdi székhellyel működő védőnői szolgálat keretében történik. A körzeti védőnő a 4 település – Berkesd, Ellend, Szilágy, Pereked – vonatkozásában látja el feladatait. Ellenden a védőnő minden héten, kedden tart rendelőt. Ezen felül család- illetve intézmény-látogatásra, telefonon történő egyeztetés után bármikor biztosítja a személyes tanácsadást. Minden hónap 3. keddjén a gyermekorvossal közös tanácsadást tart mindegyik településen.

Ellend község lakói a fogorvosi körzeti alapellátást Pécsen vehetik igénybe, a fogorvossal kötött ellátási szerződés alapján. A fogorvos minden nap rendel, tömegközlekedéssel a rendelő jól megközelíthető. A rendelői idő illeszkedik a távolsági buszjáratokhoz, ill. a lakosság munkaidejéhez, hiszen heti 2 alkalommal este 20.00 óráig van rendelő.

Gyógyszertár nincs a településen, azonban a vállalkozó háziorvosnak engedélye van kézi patika működtetésére, ezért a gyógyszerekhez a lakosok a rendelőben hozzá tudnak jutni. A gyógyszerek kiváltásában segítséget nyújtanak a házi gondozók a házi segítségnyújtás keretében.

A szakrendelések vonatkozásában Ellend a Pécsi Tudományegyetemhez tartozik, 1-2 szakrendelés köre azonban ettől eltérő.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	8	0,00
2018	0	0	0	0	8	0,00
2019	0	0	0	0	7	0,00
2020	0	0	0	0	6	0,00
2021	0	0	0	0	8	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A község vezetése fontosnak tartja az egészségügyi szűrések támogatását. A tüdőszűrésre évente 1 alkalommal kerül sor a településen. Az önkormányzat támogatja a helyi tüdőszűrés megszervezését akkor is, amikor nem kötelező a szűrés, mivel a tbc-s betegek aránya nem indokolja. A szűréshez anyagilag is hozzájárul. A településen évente megrendezésre kerülő egészségnapon a védőnő és az ÁNTSZ részvételével különféle szűrésekre van lehetősége a művelődési házban (magas vérnyomás, vércukor, prosztatata, emlő, testzsír-analízis stb.) A szűrések eredményeiről a résztvevők írásbeli dokumentumot kapnak. Különféle önkormányzati rendezvényeken is lehetővé tesszük a vérnyomás és vércukor mérést a lakosság számára a védőnő közreműködésével. Egyéb szűrések a megyeszékhelyen található szakellátási intézményekben érhetők el. A betegségmegelőzés és egészség-megőrzési tevékenységben aktívan részt vesz a házi orvos és a védőnő is, akik ellátják az intézményi feladatokat is a Berkesdi Fekete István Általános Iskolában és Óvodában is.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Rehabilitációs és fejlesztő ellátás helyben, a településen nem vehető igénybe. A felnőtt korú lakosság számára rehabilitációs ellátás a megyeszékhelyen lévő szakosított intézményekben áll rendelkezésre. A Berkesdi Fekete István Általános Iskolába és a Bogádi dr. Berze-Nagy János Általános iskolába járó sajátos nevelési igényű, valamint egyéb tanulási nehézséggel küzdő tanulók számára az intézmény fejlesztő foglalkozásokat biztosít. Ezek egy részét helyi szakképzett pedagógusok, másrészt kijáró szakemberek által biztosítja. Ily módon lehetőség van logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus igénye vételére is.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Berkesdi Fekete István Általános Iskolába és a berkesdi óvodába járó ellendi gyerekek részére a közétkeztetést a berkesdi óvodában üzemelő főzőkonyha biztosítja. A főzőkonyha 200 főre rendelkezik működési engedéllyel, szervezetileg az óvodához tartozik. A főzőkonyha munkáját szakképzett élelmészvezető irányítja. A konyha biztosítja a napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) az óvodások és a napközisek számára. Az iskolában csak ebéd igénybevételére is lehetőség van. A főzőkonyha működése során elsődleges szempont az egészséges táplálkozás feltételeinek megteremtése a rendelkezésre álló anyagi lehetőségek függvényében. A konyhán HACCP rendszer működik, melyet a fenntartó évente felülvizsgál. A nyersanyag beszállítók kiválasztása során fő szempont volt, hogy friss, lehetőség szerint bio-élelmiszereket biztosítsanak. Törekszünk arra, hogy a NÉBIH ajánlásának megfelelő összetételű és minőségű ételek kerüljenek a gyerekek asztalára. Nagy figyelmet fordítunk a változatosságra, valamint arra, hogy a gyerekek olyan ételekkel is megismerkedjenek, melyekre otthon általában nem kerül sor, sokszor az anyagiak miatt. Minden nap friss gyümölcs vagy zöldség kerül a gyerekek elé. A kenyér és péksütemények terén megismertetjük a gyermekekkel a magos és teljes kiőrlésű lisztből készült termékeket is. Ezeket kezdetben nehezen fogadták el, de mára már igénylik és szeretik ezeket a termékeket is. Ügyelünk arra, hogy tejtermékek épüljenek be az étrendbe, cukrot a lehető legkisebb mennyiségben használunk.

A főzőkonyha beszállítói közé tartozik Szilágy község Önkormányzata is, mely az immár 2 éve futó szociális földprogram keretében megtermelt zöldségeket kedvezményesen biztosítja a konyha számára. Friss, egészséges zöldségekkel látja el a konyhát, és ez mellett 6 munkanélkülinek ad munkalehetőséget a termelés során.

A főzőkonyha azonban nem csak a gyermekek intézményi étkeztetést biztosítja, hanem a szociális intézmények szükségleteit is kielégíti. Ellenden a rászorulóknak részére a SZOC-EG Kht. biztosítja a

szociális étkeztetést, az ételek minőségével és alapanyagával kapcsolatban az önkormányzatnak csak jelzési lehetősége van.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az ellendi lakosság számára helyben sportolási lehetőséget biztosít a füves focipálya, valamint a közösségi házban berendezett konditerem is. Ping-pong asztal is a lakosság rendelkezésére áll, melynek felállítására télen a művelődési házban, nyáron az udvaron van lehetőség. A gyermekek részére sportolási lehetőséget biztosít a falu központjában lévő, bekerített, EU szabványnak megfelelő, színes, korszerű játszótér.

A gyermeknapi rendezvény alkalmával a kicsik részére sportversenyeket rendezünk, melyeken a szülőkkel együtt is részt vehetnek.

A szüreti falunap alkalmával a nősök és nőtlenek között zajlik az immár hagyományossá váló focimeccs. Leder pályázat keretében 2013-ban került kialakításra a falu központjában az Ellendi Patak Party Park, melyben főzési, sétálási, pihenési és sportolási lehetőséget is biztosítunk a település apraja-nagyja számára.

A szomszédos településen lehetőség van lovaglásra, küzdősportok tanulására is. Pécs közelsége azonban a lehetőségek tárházát biztosítja a sportolni vágyók számára. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatja a település gyermekeit a különböző sportrendezvényeken való részvételben, nevezési díjak, útiköltség átvállalásával. A gyermekek sporthoz való hozzáférést segíti, hogy az önkormányzat a 14 év alatti ellendi fiatalok számára nyári táborozáson való részvételt tesz lehetővé azáltal, hogy minden gyermek számára 1 nyári tábor költségét évente átvállalja.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen a szociális alapszolgáltatások közül a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres segítségnyújtást és a szociális étkeztetést vehetik igénybe a rászorulóknak. A falugondnoki szolgáltatás is van a településen 2013-tól. 1 fő falugondnok látja el a feladatot egy 9 személyes kisbusz segítségével. Az önkormányzat az alapszolgáltatásokat társulási formában a Pécsi Kistérség intézményein – az Integrált Nappali Intézmény és a SZOCEG. Kht-n - keresztül látja el. Kérelem benyújtása után vehetőek igénybe a szolgáltatások. Az étkezés jövedelemtől függően térítési díjköteles, míg a házi gondozás alapszolgáltatása ingyenes, egyes speciális feladatok elvégzéséért kell térítési díjat fizetni. A házi segítségnyújtásban 2017-ben 13 fő vett részt, amely a 64 éven felüli lakosság 30%-át jelenti. Természetesen ezt az alapszolgáltatást nem csak a fenti korosztály veheti és veszi igénybe. Étkeztetésben 18 fő részesül. 4 fő vesz részt a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban.

a) drogprevenciós szolgáltatások;

Településünk együttműködik a rendőrséggel bűnmegelőzési programjaiban, drogokkal kapcsolatos bűncselekmény eddig nem volt tapasztalható a községben. A település közösség építéssel, programok szervezésével, családok problémáira való odafigyeléssel igyekszik hozzájárulni a lakók tartalmas életéhez, a kilátástalanság érzésének elkerüléséhez, amely reményeink szerint megelőzi a drogokhoz való fordulást.

b) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások megszervezésekor nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Rendkívüli települési támogatás – krízistámogatás – keretében gyógyszer-támogatást biztosít az önkormányzat. Az orvosi és védőnői rendelésnek helyt adó ingatlan akadálymentesített.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kioskott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közsélet bemutatása

a) községi élet szinterei, fórumai;

Ellend községi Önkormányzat a településen több községi szintet biztosít a lakosság részére. Az önkormányzati, községi és családi rendezvényekre rendelkezésre áll a Művelődési Ház és a Házasságkötő terem. Az E-Magyarország Pont/Digitális Jólét Pont és a Könyvtárbusz is a községi szintek számát gyarapítja.

A település vezetése számára igen fontos a községi élet megszervezése, a község erősítése. Ennek érdekében évről-évre egyre több programot szervez a lakosság számára. 6 éve jött létre az önkormányzat támogatásával az Ellendért Egyesület, mely aktíván részt vesz a rendezvények szervezésében, lebonyolításában. 2018-ban szintén az önkormányzat segítségével jött létre az Ellendi Községfejlesztő Egyesület (EKÖFE). A községi élet egyre inkább kiteljesedik. Megfigyelhető, hogy egyre többen részt vesznek a rendezvényeken és vállálnak a községi élet szervezésében önkéntes munkát. A rendezvények többségét az önkormányzat szervezi. E rendezvények a település minden korosztálya számára biztosítanak lehetőséget a községi együttlétre, szórakozásra, kikapcsolódásra. A gyerekeknek gyermeknappal egybekötött pünkösdlőt szervez május végén a település vezetése. Decemberben a mikulás várja a gyerekeket. Hagyományosan minden évben megrendezésre kerül a szüreti falunap, valamint a karácsonyi ünnepség. A civil szervezetek szervezik meg az önkormányzat támogatásával a farsangot és a nőnapit bált is.

Az egyház közösségi életben betöltött szerepe az utóbbi egy évben jelentősen megnőtt, igyekszik közösségformáló és összetartó szerepét betölteni, erősíteni.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcshözött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	424	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Ellend az 50-es évekig híres volt a lakosság összetartásáról, a település vezetése arra törekszik, hogy újból erős helyi közösség alakuljon ki. A település bemutatása során már utaltam rá, hogy német és magyar nemzetiség él és élt együtt. Erre utal a Német utca elnevezés is, mely nem a közterület hivatalos elnevezése, hanem a lakosság származására utal. A német nemzetiség asszimilálódott a magyar szokásokhoz, nem tartották meg saját identitásukat, ugyanakkor a magyar népesség is átvett tőlük pozitív dolgokat. Gondolok itt például a svábok híres rendszeretetére, amely visszaköszön a porták rendezettségében, vagy különböző mesterségek átvételében. A nemzetiségek együttélése alapozta meg azt a toleranciát, amivel az itt élők egymásra és a beköltözőkre tekintenek. Ellend befogadó település. Törekszik arra, hogy a településre beköltözők megtalálják helyüket a faluban, be tudjanak illeszkedni a közösségbe. Roma nemzetiségű lakosok is élnek a településen, azonban őket is elfogadja a lakosság, ha elfogadják a társadalmi együttélés szabályait. Etnikai konfliktus nem alakult ki a településen, és várhatóan a jövőben sem kell ezzel számolni, tekintettel az ellendi lakosság toleranciájára, befogadó képességére.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Ellenden az önkéntes munka az utóbbi években jelent meg újból. A rendszerváltozást követően ez a fajta tevékenység kiüresedett. Nem volt rá igénye sem a település vezetésének, sem a lakosoknak. Napjainkra azonban egyértelművé vált, hogy a közösen létrehozott dolgokat, melyekhez a lakosság társadalmi munkával, önkéntes tevékenységgel is hozzájárul, jobban elfogadják, magukénak tekintik, értéként tekintenek rá. A lakosság aktívan részt vesz az évente a föld napján megszervezésre kerülő szeméthyűjtési akcióban. A pályázati forrásból kialakításra került játszótér felépítésében is tevékenyen részt vett a évbakosság. Az önkéntes munka a rendezvények szervezése és lebonyolítása során figyelhető meg leginkább. Mindig akad, aki süteményt süt, eligazítja a fellépőket, kiszolgálja a vendégeket. Az erdélyi Ojtoz és Bereck testvértelepülésről érkező vendégeinket is szívesen szállásolták el az ellendiek. Külön kiemelendő a fiatal, 14-18 év közötti korosztály aktív tevékenysége, mellyel a rendezvényeken munkát

végeznek. Az idei évben kialakításra kerülő Ellendi Patak Party Park építése során is számítottunk a lakosság önkéntes munkájára.

Az adományozás, mint tevékenység a hitélet terén figyelhető meg. Több esetben adományoztak a lakók pénzt a templom felújítására, festésére, csillár beszerzésére.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Településünkön nem működnek nemzetiségi önkormányzatok. A települési önkormányzat programszervezéseiben és egész tevékenységében figyelemmel van arra is, hogy a nemzetiségek kultúrája, hagyományai fennmaradjanak, és tovább öröklődjenek a fiatalabb nemzedékekre.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Már korábban utaltam arra, hogy a lakosságot nehéz aktivizálni, lakossági önszerveződések se jellemzőek a településen, inkább az önkormányzat részéről a lakosság tevékenységekbe való bevonásáról lehet beszélni.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
képzetlen munkaerő	képzési lehetőségek biztosítása, szervezése
tartós munkanélküliség	munkahelyteremtés, munkahelyteremtés támogatása, alternatív jövedelemszerzési lehetőségek támogatása, önellátás támogatása – falusi vendéglátás, háztáji gazdálkodás
munkanélküliek információhiánya	információs pont létrehozása, kapcsolatfelvétel munkaügyi központtal, munkaközvetítőkkel
mélyszegénységben élők szociális helyzete, egészségi állapota romlik	egészségügyi szűrések szervezése, egészségtudatos életmódra nevelés elősegítése, -- sportolási lehetőségek biztosítása,
Digitális kompetenciák hiánya	ismeretterjesztő előadások és infrastruktúra fejlesztés a digitális kompetenciafejlesztés érdekében

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényben kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentumok fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és a gyermekek gondozó családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre egyenlően kiterjed, de azokra a gyermekekre kell különösen hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a megvalósítás és a hozzáférés során a legjobban sérülnek.

Az utóbbi évek oktatáspolitikájának eredménye a nemzeti a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Köznev. tv.). Az új jogszabály rögzíti, hogy a nemzeti köznevelés biztosításában az elsődleges felelősség az államot terheli. Mindez a feladatellátásban az eddigi állami-önkormányzati feladatmegosztás jelentősen megújuló formáját jelenti, függetlenül az oktatás színvonalát a települések pillanatnyi anyagi helyzetétől. Ellend községben nincs helyben köznevelési intézmény, az alapfokú oktatás és az óvodai nevelés feladatait a Berkesden működő Berkesdi Fekete István Általános Iskola és a Berkesdi Óvoda látja el. 2013. január 1-től az általános iskola a KLIK fenntartásába és működtetésébe került. Az óvodát 4 település intézményfenntartó társulás keretében tartja fenn.

A gyermekekkel kapcsolatban álló egyéb intézmények sem találhatók meg helyben a településen. A védőnői szolgálat és a vegyes körzetű háziorvosi praxis központja Berkesd, a gyermekjóléti és családsegítés feladatait társulás keretében látja el az önkormányzat a Pécsi Esztergár Lajos Családsegítő Szolgálat keretében.

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a gyermekekkel foglalkozó intézmények működtetésére, rendszeres kapcsolatot tart az intézmények vezetőivel, a feladatot ellátó szakemberekkel a gyermekvédelmi jelzőrendszer megfelelő működtetése érdekében, melyben az önkormányzatnak, mint helyben lévő szervnek kiemelt szerepe van.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt.) 17. § (1) bekezdése alapján a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- c) a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- h) a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

A felsorolt intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet. A gyermekvédelmi jelzőrendszerben részt vevő személyek, szervezetek és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A település lakosságának 63,9%-a az aktív (18-65 év közötti) korcsoporthoz tartozik, a 65 év felettiek aránya 18,5%, míg a gyermekek 17,6%-ot képviselnek. A település teljes lakosság száma a 2012-es évben 237 fő, amelyből a 0-14 korú gyermekek száma 30.

Az élve születések és a halálozások száma 2017-re kiegyenlítődött, mindkét mutató 3 fő.

A 65 év feletti lakosság szám magasabb, mint a 0-14 éves korú gyermekek aránya, így a jelenlegi 104,88%-os öregedési index, jobb, mint a 2001-es népszámlálás évében mutatkozó 157%-os arány. Fontos célkitűzése önkormányzatunknak, a fiataloknak a településünkön való megtartása, mely célkitűzés a helyi rövid, közép és hosszú távú stratégiáink fő szempontja.

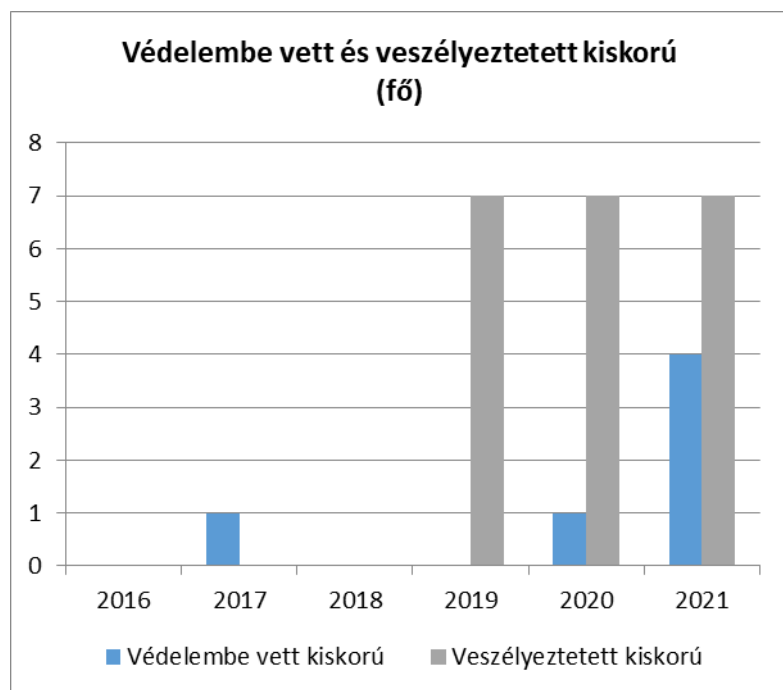
4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	112	117	229	48,91%	51,09%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			5	2,18%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	20	22	42	8,73%	9,61%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	4	3	7	1,75%	1,31%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyezt etett kiskorú gyermeke k száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	n.a.
2017	1	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	7
2020	1	7
2021	4	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat által biztosított gyermekvédelmi ellátórendszer szolgáltatásokkal, támogatásokkal segíti, az arra rászoruló családokat a gyermekek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával, elérhetőségével. A helyi rendszer működtetésének fő feladata, hogy a veszélyeztetettség kialakulását megelőzze. A megelőző tevékenység a teljes szolgáltató rendszert átfogó: köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül valósul meg. A gyermekszegénység elleni küzdelem az egyes elemek együttműködésén alapul. A település vezetésének fontos célkitűzése, hogy lehetőségeihez mérten biztosítsa a már eleve hátránnyal induló gyermekek esélyeinek kiegyenlítését.

Ellenden működnek a gyermekvédelmi alapellátások, mindenki számára biztosított a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés.

A szegénységben vagy szegénység kialakulásának kockázatával élő gyermekek egy sajátos

csoportját alkotják a fogyatékkal élő gyermekek. Az átlagosnál sokkal nehezebb helyzetben vannak, a fogyatékkal élő gyermeket nevelő családok, különösen a halmozottan fogyatékkal élő gyermeket nevelő családok.

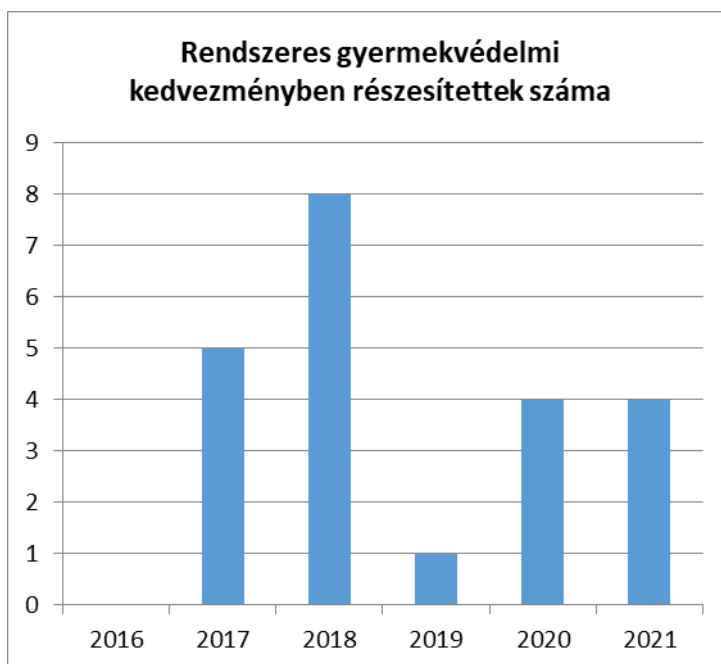
A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. A gyvt. szerint hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. A veszélyeztetettség okai között Ellenden elsősorban a rossz szociális helyzet határozható meg. A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek felénél tapasztalható. Jelentős veszélyforrást jelent a gyermekek helyzetére a válások magas száma, a családok szétesése is. Megfigyelhető településünkön, hogy a válásokat követően bekövetkező egzisztenciális- és anyagi helyzet romlása jelentős kihatást gyakorol a gyermekek érzelmi, fejlődésére, iskolai teljesítményére. Tényleges elhanyagolásból eredő veszélyeztetettség nem jellemző a településre. ennek oka abban keresendő, hogy Ellend kis település, ismerik egymást az emberek, ezért az ilyen élethelyzetek hamar felszínre kerülnének, melyek a közösség rosszallását hamar kikényszerítenék. Az alkoholizmus, mint veszélyeztető elem az elmúlt 5 évben 1-2 esetben jelent meg, mint veszélyeztető tényező. Gyermekeket érintő családon belüli erőszakról nincs tudomásunk. A gyermekek veszélyeztetettségének egyik tényezőjeként figyelhető meg a nevelés hiánya, illetve következtelensége.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A jegyző a család szociális helyzete alapján a gyermek részére rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt állapít meg, a jogosultsági feltételeknek megfelelő gyermekek számára. A fenti ellátásban részesülők számát mutatja be a következő táblázat:

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	5
2018	8
2019	1
2020	4
2021	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

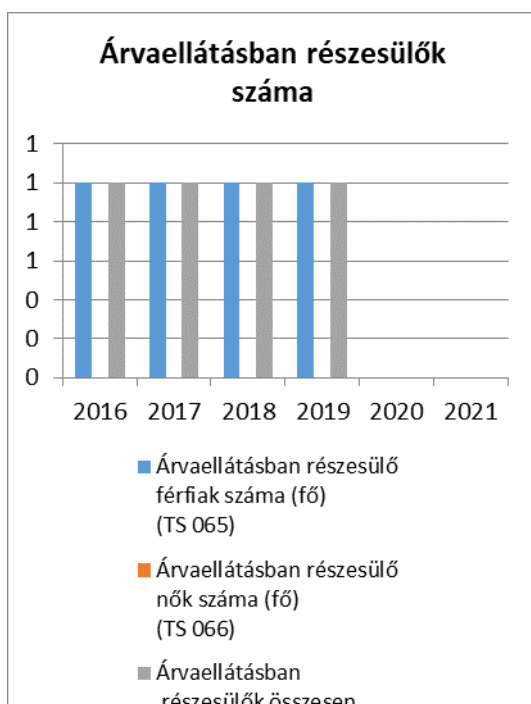
A fenti táblázat adatai alapján megfigyelhető, hogy Ellenden a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma lassú, de folyamatos csökkenést mutat. Még 2016-ban 5 gyermek részesült gyermekvédelmi kedvezményben ez a szám 2021-re ez 4 főre csökkent. A fogyatékkal élő vagy tartósan beteg gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma lényeges változást nem mutat. Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben a vizsgált időszak alatt nem részesült egy gyermek sem, nem volt a feltételeknek megfelelő jogosult a településen. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az önkormányzat ne segítette volna a rászoruló családokat különféle helyi támogatásokkal. Az önkormányzat a közoktatásban tanuló gyermekeket minden évben beiskolázási támogatással, tankönyvtámogatással segíti. Táborozási, kirándulási támogatást biztosít az önkormányzat minden ellendi gyermek részére évente egy alkalommal. Ezekkel a támogatásokkal is az esélyegyenlőséget, a hátrányok leküzdését szeretné elősegíteni a település vezetése.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az önkormányzat a közoktatásban tanuló gyermekeket minden évben beiskolázási támogatással, tankönyvtámogatással segítette. A gyermekintézményekben a rászoruló, ill. a normatív kedvezménynek megfelelő gyermekek ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésben részesülnek. Táborozási, kirándulási támogatást biztosít az önkormányzat minden ellendi gyermek részére évente egy alkalommal. A szülők részére születési segély kerül kifizetésre, amennyiben a gyermek szülei ellendi lakosok. Ezekkel a támogatásokkal is az esélyegyenlőséget, a hátrányok leküzdését szeretné elősegíteni a település vezetése.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	1	0	1
2017	1	0	1
2018	1	0	1
2019	1	0	1
2020	0	0	-
2021	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekintézményeken a rászoruló, ill. a normatív kedvezménynek megfelelő gyermekek ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésben részesülnek. A Berkesdi Fekete István Általános Iskolába és az Óvodába járó gyermekek részére az étkeztetést az óvodában működő főzőkonyha biztosítja.

Az ellendi 17 óvodás gyermekek közül 4 fő, a gyermekek 100%-a ingyenes étkeztetésben részesül. 50%-os kedvezményre óvodás gyermek nincs. Az általános iskolás gyermekek 38%-a ingyenes, 10%-a kedvezményes étkeztetésben részesül. Egyedi kérelem alapján az önkormányzat étkeztetési támogatást nyújt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő gyermekek részére, amennyiben olyan élethelyzetbe kerül a család, hogy nem tudja az intézményi térítési díjat kifizetni. Ilyen eset a vizsgálat időszakban 2 alkalommal fordult elő. Nyári gyermekétkeztetés keretében a szülők nem igényelték étkeztetést a 2 jogosult gyermek részére. A napi legalább egyszeri meleg étel biztosítása nagyon fontos a fejlődő szervezetű gyermekek számára, ezért annak támogatását, és az elkészített étel minőségét és mennyiségét az önkormányzat, mint fenntartó folyamatosan figyelemmel kíséri. Az intézményfenntartó társulás társulási tanácsának ülésén félévente napirendre tűzik az egészséges étkeztetés feltételeinek vizsgálatát. Az élelmezésvezető rendszeresen beszámol a főzőkonyha működéséről, felmerülő problémákat közösen oldják meg a fenntartó települések.

Ingyenes tankönyvellátásban részesülő tanulók száma 2013 és 2017 között lényegesen nem változott, 4 fő volt. Az ellendi állandó lakcímmel rendelkező általános iskolai tanulók számára beiskolázási támogatást nyújt az önkormányzat már hosszú évek óta. A támogatás összege 5-10.000 Ft között mozog gyermekenként.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Ellenden nincs nem magyar állampolgárságú gyermek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Ellenden nincs magyar állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Ellend egységes településképe mutatja, hogy a községben nincsenek szegregált lakóterületek. A lakások belterületen épültek. Községünkben mindenki, így a gyermekek számára is egyformán biztosított az egyes közszolgáltatásokhoz való hozzáférés.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi önkormányzat feladata az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások biztosítása, melynek önkormányzatunk társulási formában, vagy feladat ellátási szerződéssel eleget is tesz.

A gyermekek egészségügyi szűrése részben a védőnői hálózaton, részben az intézményhálózaton (óvoda, iskola) keresztül biztosított, melyekhez való hozzáférés mindenki számára egyenlően biztosított.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Ellend község önkormányzata anya-, gyermek- és csecsemővédelmi feladatait a Berkesdi székhellyel működő védőnői szolgálaton keresztül látja el. A védőnői szolgálat a körzethez tartozó 4 település – Berkesd, Ellend, Pereke és Szilágy – vonatkozásában látja el feladatait.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A körzetben 1 fő védőnő dolgozik. A védőnőre jutó gyermeklétszám a 4 település vonatkozásában átlagosan 40 fő körül alakult az elmúlt 5 évben. A védőnői szolgálat székhelye Berkesden van, ahol egy jól felszerelt, korszerű tanácsadó és védőnői rendelő fogadja az édesanyákat és gyermekeket. A védőnő a társközségeken - így Ellenden is – heti 1 alkalommal tart tanácsadást. Végzi a településeken a védőnői terhesgondozást, valamint a csecsemő-tanácsadást. A gyermekágyas anyukákat a kórházból való hazatérést követő napon már meglátogatja és ellátja a szükséges információkkal, tanácsokkal. A védőnő hivatali mobiltelefonnal és vezetékes telefonnal is rendelkezik, ezért az ellátottak számára munkaidőben mindig elérhető. Sok esetben telefonon egyeztetnek időpontokat, kérnek tanácsokat. Ellenden a védőnői tanácsadás a polgármesteri hivatalban lévő háziorvosi rendelőben zajlik. A rendelő igazán gyermekbarát. Egy rajzolni, festeni tudó lakos vidám mesejelenetekkel dekorálta ki a rendelő és váró falait. A gyermekek és szülők szívesen mennek a tanácsadásra, a védőnőnek köszönhetően jó bizalmi kapcsolat alakult ki közöttük.

A védőnői tanácsadás alkalmával minden hónap első keddjén gyermekorvosi rendelés is van. A védőnő részt vesz a központi terhes-gondozáson a körzeti nőgyógyással közösen. A védőnő részt vesz a településeken zajló különféle szűrőprogramokban, rendszeresen jelen van a köznevelési intézmények és a települések életében. Mivel a védőnő egészségtanári végzettséggel is rendelkezik, az általános iskolában óraadóként biológiát is tanított. Ezen kívül rendszeresen részt vesz az osztályfőnöki órákon, ahol a szexuális felvilágosítás témakörében, a különböző káros szenvedélyekkel kapcsolatos kérdések megválaszolásában segíti az osztályfőnökök munkáját. A körzethez tartozó településeken a védőnő a kisgyermekes anyukák részére baba-mama klubot működtet havi, kétheti időközönként. A foglalkozásokhoz a szükséges infrastruktúrát és eszközöket az önkormányzatok bocsátják a résztvevők rendelkezésére. A védőnőnek kiemelt szerepe van a sokszor rejtőzködő családi problémák feltárásában, a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésében. Ő az, aki egészen az újszülött kortól kapcsolatot tart mind a gyermekekkel, mind a

szülőkkel. Látja a gyermek fizikai és értelmi fejlődését, probléma esetén azonnal működésbe tudja hozni a jelzőrendszer gépezetét. Településünkön szoros kapcsolat alakult ki az aljegyző, a polgármester és a védőnő között, hiszen mindegyiküknek elsődleges érdeke, hogy a településen egészséges gyermekek éljenek, az esetleges problémák minél előbb felszínre kerüljenek, hogy közös erővel segíteni tudják a családokat.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Ellend községben nincs sem háziorvosi, sem gyermekorvosi körzet. A gyermekorvosi feladatokat a berkesdi székhellyel működő, vegyes háziorvosi körzetet ellátó vállalkozó orvos látja el.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A háziorvosi körzet 4 települést, Berkesdet, Ellendet, Szilágyot és Perekedet látja el. A vállalkozó háziorvos által ellátott személyek száma az elmúlt 5 évben 11%-kal emelkedett. Az ellátott gyermekek száma is emelkedett a háziorvos elmondása szerint, de a településekre lebontott adatot nem tudott számunkra szolgáltatni. A háziorvosi ellátáshoz a település felnőtt és gyermek lakói az Ellenden heti 3 alkalommal tartott háziorvosi rendelés alkalmával juthatnak hozzá. A körzet székhelyén, Berkesden minden nap van rendelés, ahol szintén fogadják mind a 4 település betegeit. A vállalkozó háziorvos ellátja a köznevelési intézményekben az iskola-egészségügyi feladatokat is. E feladat ellátásában szorosan együttműködik a védőnővel. A korosztályos szűréseket és oltásokat közösen szervezik meg, és látják el a gyermekeket. Havi 1 alkalommal a védőnői tanácsadóban a PTE gyermekorvosa is fogadja a csecsemőket és a gyermekeket. A gyermekorvosi szakrendeléseket a község lakói Pécssett vehetik igénybe.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korosztály vonatkozásában speciális igények kielégítésére helyben nincs lehetőség. A község által fenntartott óvodában, valamint a KLIK által fenntartott általános iskolában is rendelkezésre állnak az egyes speciális fejlesztéshez szükséges eszközök, azok személyi és tárgyi infrastruktúrája is. Az intézményekben logopédia ellátást biztosítunk a gyermekek, tanulók részére heti 1 alkalommal, kiscsoportos, ill. szükség esetén egyéni fejlesztés keretében. Mind az iskola, mind az óvoda fogadja az enyhébb fokú, sajátos nevelési igényű gyermekeket. A fejlesztéshez szükséges feltételek rendelkezésre állnak. A pedagógiai program tartalmazza a szükséges módszereket, eszközöket. A fenntartók a szükséges anyagi forrásokat biztosítják. Korai fejlesztésre és rehabilitációra azonban sem helyben, sem a köznevelési intézményekben nincs lehetőség. Ezeket az igényeket a Pécssett található szakellátásokon keresztül tudják a szülők megoldani. Mivel 2013. január 1-től ezen speciális szakellátások állami feladatellátásba kerültek, a hozzáférés terén meg kell teremteni minden gyermek számára az esélyegyenlőséget. Ez már nem az önkormányzatok felelőssége, hanem az államé, azonban az önkormányzat a 2013-ban elindított falugondnoki szolgáltatás útján segítséget tud nyújtani a közlekedésben.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Ellend községben nincs sem bölcsőde sem családi napközi. A kisgyermekes szülők a bölcsődei szolgáltatást legközelebb Pécssett tudják igénybe venni. Jelenleg 1 bölcsődébe íratott gyermek van a településen, aki az ellátást a szülő munkahelyéhez közel, Pécssett veszi igénybe. 2013. szeptember 1. és 2018. augusztus 31. között a Berkesdi Óvoda egységes óvoda-bölcsőde intézményként működött, azonban jogszabályváltozás következtében ez az ellátási forma a jelzett időponttal megszűnt.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Családi napköziben való ellátásra sincs helyben lehetőség. A legközelebbi családi napközi 2013. év elejéig Bogádon működött a Pécsi Agglomerációs Társulás fenntartásában, azonban az igények hiánya miatt megszüntetésre került. A Pécsi Agglomerációs Társulás – jogutódja a Pécsi Agglomerációs Társulás – több családi napközit tart fenn Pécssett. Ezen intézményekbe igény szerint az ellendi gyermekeket is el lehet helyezni. Családi napközi létesítésére helyben nem jelentkezett igény. Az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a lakosság – főként a kisgyermekesek – családi napközi iránti igényét. Amennyiben valós igény jelentkezik, és pályázati forrásból a szükséges feltételek megteremthetőek, az önkormányzat élni fog a családi napközi megszervezésének lehetőségével. Jelenleg családi napköziben elhelyezett gyermek, tanuló nincs a településen.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelem feladatait részben a családsegítő és gyermekvédelmi szolgálat, a jegyző és a gyámhivatal látja el. E szervek a hatékony gyermekvédelem érdekében folyamatosan

együttműködnek, információkat cserélnek egymással. A családsegítő és gyermekvédelmi szolgálat évente beszámol a képviselő-testületnek a településen végzett munkájáról. A beszámolót a képviselő-testület megtárgyalja, szükség esetén meghozza a kívánt intézkedéseket. A családsegítő szolgálat munkatársai és a települési jegyző havonta-kéthavonta megbeszélést tart, ahol tájékoztatják egymást a felmerülő problémákról, a gyermekekkel kapcsolatos teendőkről, a megtett intézkedésekről.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Ellend községben krízishelyzetben helyben igénybe vehető szolgáltatás, a szociális és gyermekvédelmi helyi rendeletben biztosított anyagi segítségen (települési támogatás keretében krízistámogatás) kívül nincs. Ezek a szolgáltatások (anyaotthon, krízisszállás) legközelebb Pécssett vehetők igénybe.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen lévő egészségfejlesztési, sport- és szabadidős programokhoz minden gyermek egyformán hozzáfér. A különféle programok során kiemelt figyelmet fordítunk a HH és HHH gyermekekre. Az önkormányzat minden évben, évi egy alkalommal a településen élő 14 év alatti gyermekek részére iskolai osztálykiránduláson való részvételhez és nyári táborozáshoz gyermekenként maximum 30.000 Ft támogatást biztosít.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A településen élő óvodás és általános iskolás gyermekek a Berkesdi Óvoda konyháján veszik igénybe az intézményi étkeztetést. A HH és HHH gyermekek részére járó normatív kedvezményeket a szolgáltató biztosítja az étkezők részére. Igaz ez, a nem berkesdre járó gyermekek – Bogád, Pécs, Olasz – esetében is, hiszen a normatív kedvezményekkel kapcsolatos panasz az önkormányzathoz nem érkezett. Hétfégi étkeztetéssel kapcsolatos igény nem érkezett az önkormányzathoz. Nyári gyermekétkeztetés feladatait szintén a Berkesdi Óvoda konyháján keresztül látja el az önkormányzat, azonban az utóbbi 2 évben a jogosult szülők nem éltek a lehetőséggel, nem igényelték a nyári gyermekétkeztetést. Az alapfokú oktatási intézményekben a tanulók felmenő részben részesülnek az ingyenes tankönyvellátásban. Panasz ezzel kapcsolatban az önkormányzathoz nem érkezett. A tankönyvtámogatást az önkormányzat beiskolázási támogatással egészíti ki iskolakezdetkor, melyben mindene iskolatípusba járó ellendi tanuló részesül, az általános iskolástól az egyetemistákig bezárólag.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A berkesdi általános iskola, az óvoda, a helyi civil szervezetek és az önkormányzat együttműködnek abban, hogy az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok együtt tudjanak tanulni, játszani, művelődni, sportolni. szilágy kultúrájára a sokszínűség jellemző, a település nemzetiségi összetétele is sokszínű, de ez a mindennapokban nem jelent problémát, inkább gazdagít.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetéssel és az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértésével kapcsolatos jelzés, panasz az önkormányzathoz nem érkezett.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Hátránykompenzáló juttatásként az előző pontokban foglaltakon kívül megemlíthető a berkesdi köznevelési intézményekben az iskolatej és a gyümölcsprogram megszervezése. E két program eredményeképpen az intézménybe járó tanulók, gyermekek minden nap friss tejtermékhez és gyümölcsőhöz jutnak.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Mind a 4 önkormányzat által fenntartott Berkesdi Óvodában, mind a Berkesdi Fekete István általános iskolában integrált oktatás, nevelés folyik. Az integrált oktatás, különleges gondozás a gyermekek életkorától és egészségi állapotától függően – fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján – a fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kerül megszervezésre, az intézmények szakember ellátottságának, és tárgyi felvételei függvényében.

Az egyéni fejlődési utak szempontjából a nevelésnek-oktatásnak meghatározó szerepe van. Az ezekkel szemben támasztott egyik legnagyobb kihívás a sokféle különbségből fakadó hátrányoknak az oktatás eredményességére gyakorolt, összegző negatív hatások ellensúlyozása.

A nevelési-oktatási intézmények a „hagyományos” oktatási formákkal nem képesek a társadalmi hátrányok kiegyenlítésére, de a gyermekek, tanulók egyéni adottságaikhoz igazított pedagógiai folyamat hozzájárulhat a negatívumok, a nehézségek mérsékléséhez, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének, eredményességének növeléséhez, ezáltal továbbtanulási lehetőségeik szélesítéséhez.

Az esélyegyenlőség érvényesülésének legfontosabb szempontjai:

- ☐ a halmozottan hátrányos helyzetűek (HHH) teljes körű azonosítása,
- ☐ a 3 évet betöltött gyermekek óvodába íratása,
- ☐ az érintett szülők nyilatkozzanak iskolázottságukról, ezzel is segítve gyermekeik képzési esélyeit,
- ☐ az esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségeknek a város köznevelési intézményeinek
- ☐ alapidokumentumaiba való bekerülése, és a végrehajtás nyomon követése.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Ellend községben nincs helyben óvodai és általános iskolai oktatás. A Berkesdi Óvoda és Konyha intézménybe 4 településről járnak be a gyerekek. Az óvoda 2 vegyes csoporttal működik. a felvehető gyermekek létszáma 50 fő. Az óvoda nyitva tartása meghaladja a 8 órát. 4

óvodapedagógus és 2 dajka látja el az intézménybe járó gyermekeket. Az intézmény pedagógia programja, felszereltsége lehetővé teszi a sajátos nevelési igényű gyermekek helyi ellátást is. Az intézménybe ellátott gyermekek száma 2013-2017 között 40 fő körül mozgott.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	0	n.a.
2017	n.a.	0	n.a.
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés			

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	1	1
2017	1	1
2018	1	2
2019	0	0
2020	4	0
2021	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ellend községben a vizsgált időszakban, 2016-2021 között az óvodás korú gyermekek létszáma lényeges változást nem mutat. Az ellendi óvodások többsége, 6 gyermek a Berkesdi óvodába jár. Jellemző, hogy minden óvodáskorú gyermek óvodai ellátásban részesül, a körzeti óvodában elutasított gyermek nem volt. A nem a berkesdi óvodába járó gyermekek általában a szülők munkahelyéhez közel eső óvodát veszik igénybe. A gyermekek az intézménybe iskolabusszal jutnak el, mely az óvoda napirendjéhez igazodva szállítja az óvodásokat Szilágy, Ellend és Pereked településekről. Az óvodások szállításában a berkesdi önkormányzat tulajdonában és üzemeltetésében lévő 2 iskolabusz – egy 8+1 személyes és egy 19+1 személyes – vesz részt. Mindkét jármű rendelkezik az óvodáskorú gyermekek szállításához szükséges felszereltséggel. A gyermekek utaztatását mindig kísérő felügyeli. Az óvodába 10 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek jár, mely az összes óvodás 23%-a. A hátrányos helyzetű gyermekek aránya 58 %, 25 fő.

A Berkesdi Óvoda ellátja a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése keretében a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 25. pontja szerint, a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő) gyermekek óvodai nevelését is.

Jelenleg az óvodában 4 sajátos nevelési igényű (SNI) gyermeket látunk el, ellendi SNI gyermek nem jár az óvodába. A SNI gyermekek integráltan vesznek részt a csoportok életében, nincsenek elkülönítve. Fejlesztésüket megbízási szerződés keretében fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus látja el a szakértői véleményben meghatározottak alapján. A SNI gyermekek fejlesztésében az óvodapedagógusok is aktívan részt vesznek, feladataikat az egyéni fejlesztési tervek tartalmazzák. Az óvoda rendelkezik a fejlesztéshez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel. Férőhelyszámtól függetlenül, a kötelezően felveendő gyermekek körén túl, minden olyan 2,5 évet betöltött gyermek óvodai elhelyezését biztosítjuk, ahol a szülő munkába állása vagy a gyermek fejlődése ezt kívánja. Ellenden nincs általános iskola, az alapfokú közoktatás feladatait a Berkesdi Fekete István Általános Iskola látja el. A településen az általános iskoláskorú gyermekek száma 20 fő. 11 tanuló az 1-4 évfolyamon, 9 tanuló az 5-8 évfolyamon tanul. Magántanulóként egy ellendi gyermek sem folytatja tanulmányait. Az ellendi általános iskolások közül 12 tanuló a körzeti iskolában, Berkesden tanul. 4 tanuló az olasz iskolában, 4 fő a bogádi Dr. Berze Nagy János Általános Iskolában végzi tanulmányait.

Mivel az ellendi tanulók fele a berkesdi iskolába jár, ezért ennek az iskolának az adatait dolgoztuk fel.

A Berkesdi Fekete István Általános Iskolát 1997-től Berkesd, Ellend, Pereked és Szilágy Önkormányzatok – 2006-tól Romonyával kiegészülve - társulásban tartották fenn 2012. december 31-ig. 2013. január 1-től az alapfokú oktatás feladatait az állam látja el, ezáltal a berkesdi iskola is a KLIK fenntartásába és működtetésébe került, tekintettel arra, hogy az önkormányzatok nem akarták átvállalni a fenntartást az államtól anyagi források hiányában. Az iskolába 152 gyermek vehető fel az alapító okirata szerint, jelenleg az intézménynek 99 tanulója van. A tanulói létszám a vizsgált időszakban növekedett. Az iskola 8 évfolyamon, évfolyamonként 1 osztállyal látja el feladatát. A 2016/17-as tanévben 49 tanuló az alsó tagozaton, 50 tanuló a felső tagozaton folytatta tanulmányait. A tanulók közül 48 gyermek, az összes tanuló 48%-a napközis ellátásban vett részt. A társulás településeiről 31 tanuló jár be részben tömegközlekedéssel – Szilágyról -, részben iskolabusszal (Pereked és Ellend községből). Az iskola tanulóinak 12%-a Ellendről jár az iskolába.

A Berkesdi Fekete István Általános Iskola ellátja a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek általános iskolai oktatása keretében a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 25. pontja szerint, a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő) gyermekek általános iskolai oktatását is. A 2016/17-as tanévben 8 SNI tanulója volt az intézménynek. A speciális oktatási feladatokat gyógypedagógus

végzettségű pedagógus látja el. Az intézmény rendelkezik az SNI tanulók oktatásához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel. Az SNI tanulók között nincs ellendi gyermek.

Az intézményben az 1-8 évfolyamon német nemzetiségi oktatás folyik, mely felmenő rendszerben került bevezetésre.

Az általános iskola 8. osztályát Ellend vonatkozásában a vizsgált időszakban a tanulók 100%-a elvégezte, igaz ez a berkesdi intézmény 8. osztályos tanulóira is. Ellenden magántanuló nem volt a vizsgált időszakban. A berkesdi iskolában 2 fő vett részt magántanulóként az általános iskolai oktatásban 1 fő családi okok, 1 fő magatartásbeli problémák miatt került ebbe a státuszba.

Amennyiben a Berkesdi Fekete István Általános Iskola létszámadatait osztályonként áttekintjük, látható, hogy igen alacsony, hatékonyság szempontjából optimálisnak tekinthető osztálylétszámok vannak. Mind az alsó, mind a felső tagozaton a 2016/17-es tanévben 12 fő volt az átlagos tanuló létszám. Amennyiben a közoktatási, majd a köznevelési törvény átlagos osztálylétszámát tekintjük, ez igen alacsony, 50% alatti létszámot jelent. Mivel azonban az iskola minden évfolyamán német nemzetiségi oktatás folyik, - melyet a szülők írásbeli kérésére, és a gazdaságossági szempontokat figyelembe véve indítottunk el – a 12 fős átlagléttszám a nemzetiségi osztályokra vonatkozó 8 fős átlagléttszám tekintetében 150%-os szintet jelent. Az alacsony osztálylétszám lehetővé teszi, hogy HH és HHH tanulóira több figyelem és idő jusson az oktatás során. Az alacsony létszámú osztályoknak tudható be az is, hogy igen alacsony az évismétlők aránya, 2%.

A berkesdi iskola tanulói az országos kompetencia-mérés eredményeit áttekintve a középmezőnyben helyezkedik el. A HHH tanulók vonatkozásában nem rendelkezünk adatokkal a kompetencia-mérés tekintetében. A kompetencia-mérés eredményei évről évre 1-2 kivételtől eltekintve az országos átlag 90-95% között vannak.

A berkesdi iskolában tanuló 8. osztályosok 100%-a középfokú intézményben folytatta tanulmányait a vizsgált időszakban. A továbbtanulást segítik az iskolában tartott projektnapok, valamint az Útravaló programban való részvétel is. Ennek keretében pályázati támogatással a hátrányos helyzetű tanulók az iskola pedagógusai közül kijelölt mentor segítségével készülnek fel a középfokú tanulmányokra. Az intézmény integrációs programjának és pedagógiai programjának köszönhetően nyomon követés folyik, mely alapján látható, hogy nem jellemző a középfokú intézményekből történő lemorzsolódás a berkesdi iskolában végzett tanulók vonatkozásában.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvoda a Berkesdi és a Szilágyi Önkormányzat 75-25%-os tulajdoni arányában álló épületben működik. Az ingatlan részben felújított, melyben 2 nagy alapterületű csoportszobában folynak a foglalkozások. A tornaszobai funkció a Művelődési Ház nagytermében megoldott. A kiszolgáló helyiségek teljes körűek, az akadálymentesítés megoldott. Az intézményben gázfűtés és vegyes tüzelésű kazán is van, rendelkezik vezetékes vízzel, kábeltévével, internettel. A minimális eszköz- és felszerelésjegyzékben szereplő elvárásoknak az intézmény majdnem teljes egészében megfelel. Az apróbb hiányosságok pótlása folyamatban van. Az elhasználódó eszközöket pályázati úton, saját erő bevonásával és alapítványi támogatással pótolják. A fejlesztést szolgáló eszközök területén a felszereltség magas színvonalú.

Az intézményben különös gondot fordítanak a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatására és fejlesztésére. Fejlesztő pedagógusuk, gyógypedagógusuk jelenleg nincs, de megbízási szerződéssel szakképzett pedagógus látja el ezeket a feladatokat. A fejlesztésben a gyermekek egyéni fejlesztési terve alapján az óvodapedagógusok is részt vesznek. Az SNI gyermekek nevelése, fejlesztése integráltan történik.

Az óvodai nevelést-oktatást 4 óvodapedagógus, 2 dajka látja el, valamennyien rendelkeznek a munkakörüknek megfelelő végzettséggel, szakképesítéssel. Minden óvodai dolgozóra jellemző a gyermekszeretet, a tolerancia, szakmai felkészültség, az igényesség és az újdonságok iránti fogékonyság. Az elmúlt időszakban 3 óvodapedagógus vett részt az egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezéssel és hatékony együttneveléssel foglalkozó képzésen.

Az óvoda a hátránykompenzáció területén eredményeket tud felmutatni. A hátránykompenzáció az óvoda nevelési programjának része. A már az óvodába történő beiratkozáskor meglévő hátrányok feltárását, kompenzálását szolgálja, hogy a beiratkozáskor anamnézislapot tölt ki a szülő, mely segíti az óvodapedagógusokat a gyermek körülményeinek megismerésében. A beszoktatás után beilleszkedési lap kerül kitöltésre. Évente START fejlesztési terv készül minden gyermekről, mely az adott nevelési évben kétszer kerül kiértékelésre, melyben a szülők is közreműködnek. Minden 4 éves gyermek felmérésére sor kerül az IPR rendszer keretében, szülővel egyeztetetten, szakember irányításával. A programban vezetését a megfelelő végzettséggel és gyakorlattal rendelkező pedagógus végzi. Minden óvodás ősszel és tavasszal a meglévő kompetenciáikat feltáró mérésen vesz részt, amelyre épül a későbbi kritérium-orientált fejlesztés. Mind a mérések, mind a fejlesztések az életkori sajátságoknak megfelelően játékos formában zajlanak. A gyermekekről az óvodapedagógusok a teljes óvodai szakaszban egyéni fejlődési naplót vezetnek. Ez alapján követhető a gyermekek fejlődése és az elvégzett fejlesztések. Az óvoda Belső Gondozói Rendszert (BGR) is működtet (a bevezetésénél itt is fontos szempont volt a BGR-t működtető szakemberek felkészítése a feladatra), melynek célja segíteni a hátrányos helyzetben lévőket hátrányaiknak ledolgozásában, a leggyengébb területeiknek a célirányos fejlesztése.

Az SNI gyermekek esetén a cél a minél korábbi felismerése a várható problémának, majd a differenciált fejlesztés. A gyermekek felmérése 100%-os, a szakértői bizottság Pécsen végzi el a vizsgálatokat, ahová a gyermekek az iskolabusszal jutnak el.

Az óvoda rendszeres kapcsolatot tart a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársaival, és a védőnővel.

Az óvoda nagy hangsúlyt helyez a kisebbségi identitás megőrzésére is. Berkesden a korábban említettnek megfelelően cigány kisebbség él a többségi lakosságon kívül. Ellenden nincs számottevő cigány kisebbség és cigány nemzetiségi önkormányzat sem. A Berkesdi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat és az óvoda között jó munkakapcsolat alakult ki. A napi foglalkozásokon túl az óvoda minden gyermeknek biztosítja a német nyelvoktatásban való részvételt. A Berkesdi Német Önkormányzat anyagi támogatásával az óvodában német-tánc oktatás folyik.

Berkesdi Fekete István Általános Iskola 13 pedagógust foglalkoztat. 1 pedagógus rendelkezik gyógypedagógiai képesítéssel. Az intézményben 1 pedagógus ellátja a gyermekvédelmi feladatokat is. Az intézmény szakos ellátottsága – az óraadó tanárok alkalmazásának segítségével – 100%-os.

Az iskola rendszeres kapcsolatban áll a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, a német és a cigány kisebbségi önkormányzattal. Ezek a szervezetek sajátos eszközrendszerükkel jelentősen hozzájárulnak a hátrányos helyzetű, köztük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességéhez. Az intézményben kialakított kommunikációs csatornák a HH tanulók, gyerekek beilleszkedését, előrehaladását, nyomon követését is szolgálják. A napi szokásos kommunikáción kívüli, tervezett és részben dokumentált megvalósulási formák a különféle kommunikációs színtereken keresztül valósulnak meg.

Az iskola jó tárgyi feltételekkel rendelkezik. Számítástechnikai szaktanterme, nyelvi labor helyisége, természettudományi és művészeti szaktanterme biztosítja az oktatáshoz szükséges speciális feltételeket. Az utolsó felújításra 2018-ban került sor. Az intézmény teljes körűen nem akadálymentesített.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat- ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az óvoda intézményben nincs szegregáció, minden gyermek a korának, fejlettségének megfelelő óvodai csoportban van. Természetesen a szülő kérését figyelembe veszik, ha szeretné gyermekét a törvény adta lehetőségeken belül még az óvodában tartani.

Az általános iskolában sincs szegregáció, a tanulók oktatása integráltan történik, évfolyamonként 1 osztályban.

Mivel a körzetben ez az egyetlen óvodai és iskolai intézmény, ezért intézmények közötti szegregáció lehetősége fel sem merülhet.

c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A körzetben egy általános iskola van, ezért intézmények közötti eltérés nem merülhet fel.

d) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A hátránykompenzáló programok a vizsgált években folyamatosan jelen voltak az önkormányzatok és az oktatási- nevelési intézmények életében. Mind az óvodában, mind az iskolában megtettek a lehetőségekhez képest mindent annak érdekében, hogy a gyermekek, tanulók között fennálló hátrányokat kiküszöböljék, biztosítsák a felzárkózást, felzárkóztatást. Törekedtek arra, hogy minden gyermek, tanuló szeretetben, elfogadásban, megbecsülésben részesüljön. Kiemelt feladat volt – melyet az Önkormányzatok Minőségirányítási programja is előírt -, a gyermekek, tanulók egyéni eltéréseinek különbözőségeinek felismerése, ennek megfelelően differenciált fejlesztése, az alapkészségek és képességek tartósan jó színvonalú megalapozása, szeretetteljes légkör biztosítása, a korlátok és szabadság ésszerű rendszerének működtetésével. A tehetséggondozás is része véleményem szerint a hátránykompenzációnak, hiszen a hátrányos helyzetű gyermekek között is sok tehetséget láthatunk. Fontos elem az idegen nyelv elemi kommunikációs szintjének megszilárdítása, valamint a tehetséggondozás színterén a minél jobb eredmény elérésére való törekvés. Esélyt biztosítanak az intézmények a körzet 4 települése gyermekei és tanulói számára, hogy mindenki tehetségének, adottságának megfelelő oktatásban, nevelésben részesüljön.

?

☐ ?

?

Nevezési díjak támogatása (Iskolai alapítvány, kisebbségi önkormányzatok)

[?]

?

?

Pályaorientációs tevékenység

Tanórán kívüli foglalkozások: szakkörök, versenyek, pályázatok, kirándulások, tábor,

?

?

Kapcsolatfelvétel a szakmai szolgáltató intézményekkel

2

Déltani szabadidős tevékenységek széles körét biztosítják a tanulóknak:

?

?

?

?

?

?

?

énekkar

egyéni foglalkozások (korrepetálás, tehetséggondozás).

Az intézményben 2 munkaközösség (alsós és felsős) működik. A munkaközösségek a Kt. előírásának megfelelően, a szakmai munkához kapcsolódó tevékenységet végeznek, segítve és fejlesztve a pedagógusok oktató – nevelő munkáját.

Az iskola diákjai minden évben tanulmányi kirándulásokon, nyári táborokban vesznek részt. A felső-tagozat 1-1 osztálya erdei iskolai programokon is részt vesz. Az ellendi önkormányzat támogatást biztosít az ellendi tanulók részére az osztálykirándulásokon, táborokban való részvétel érdekében. Nem csak Ellenden, hanem az oktatási, nevelési intézményekben is megünnéplik a nemzeti ünnepeket, valamint a húsvétot, karácsonyt, mikulást. A tanulók részt vesznek a Hősök Napján is. Az intézmények tanulói tevékenyen részt vesznek a községhez tartozó önkormányzatok közösségi életében is, hiszen fellépnek rendezvényeiken, társadalmi munkával segítik a rendezvények lebonyolítását. Az óvodában gyermeknap alkalmával előadást szerveznek a kicsik részére. Minden évben megrendezésre kerül mind az iskolában, mind az óvodában a farsang. Ellenden is rendeznek farsangi mulatságot a település gyermekei részére. Az intézmények és a települések rendezvényein minden gyermek részt vehet.

A településeken működő civil szervezetek is segítik az intézmények munkáját. A Berkesdi Iskoláért Közalapítvány Berkesd, Ellend, Pereked és Szilágy Önkormányzatok által létrehozott alapítvány, mely a Berkesdi Fekete István Általános Iskola munkáját, tanulóit segíti. Az alapítvány támogatja a tanulókat a különféle versenyeken való részvételben, átvállalja a nevezési díjakat, kérelem esetén az utazási költséget. Az alapítvány pályázatának köszönhetően épült fel Berkesden egy korszerű játszótér 2011-ben. Ezt a játszótérteret veszik igénybe az iskolások és az óvodások is. A Berkesdi Cigány Nemzetiségi rendszeresen nyári tábort szervezett a 4 település hátrányos helyzetű, főként cigány tanulói számára. A Berkesdi Német Önkormányzat minden évben nyáron német nyelvterületre kirándulást szervez, melyen ellendi tanulók is részt vehetnek. Az iskolában évek óta pályázatot nyújtanak be az Útravaló programra, melyen az ellendi tanulók is részt vesznek. A Berkesdi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat „MACIKA” - MAGYAR CIGÁNYOK KÖZALAPÍTVÁNY – pályázatok benyújtását támogatja szintén Ellend vonatkozásában is, hiszen kiadja a támogató nyilatkozatot a köziskolai és felsőoktatási pályázatokhoz. E nyilatkozat a pályázat kötelező melléklete. A berkesdi iskola művészetoktatási tevékenységet nem folytat, azonban az intézményben működik a pécsi Agócsy Zeneiskola kihelyezett tagozata is.

Hátránykompenzáló szolgáltatásként vehető figyelembe az iskolában működő könyvtár igénybevételeének lehetősége. A könyvtár a gyermekek és a felnőttek igényeit is kielégíti. Számítógépekkel felszerelt, az internet hozzáférés biztosított. Könyvtári szolgáltatás igénybe vételére Ellenden helyben is van lehetőség, hiszen könyvtárbusz szolgálja ki a lakosságot, mely heti 1 alkalommal érkezik a településre. Itt is van internet elérési lehetőséget. A gyermekek, tanulók helyben is hozzájuthatnak a kötelező olvasmányokhoz, a számukra érdekes, a korosztályuknak megfelelő könyvekhez, egyéb kiadványokhoz. Internet hozzáférési lehetőséget biztosít Ellenden az internetszoba, Digitális Jólét Pont is, ahol szintén térítésmentesen juthatnak hozzá a gyermekek a szolgáltatáshoz, melyet iskolai célokra, tanulmányaikhoz, vagy szabadidős tevékenységükhöz is használhatnak. Megfigyelhető, hogy egyre kisebb az igény az internetszoba használatára, hiszen egyre több háztartásban rendelkeznek számítógéppel, internettel vagy internetezésre használható mobiltelefonnal.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok				

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az Önkormányzat kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat. A kapcsolódó szolgáltatások körében ellátandó feladatok:

- Évente felül kell vizsgálni a helyi gyermekvédelmi, gyámügyi rendeletet.
- A rendeletmódosításnál figyelembe kell venni a gyermekvédelmi rendszer által tett jelzéseket, észrevételeket.
- Az Önkormányzat a gyermekvédelmi szolgáltatásokat, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatait a Pécsi Agglomerációs Társulás keretein belül látta el, a többcélú társulások átalakulásával is a társulások formában való maradás a célszerű, hiszen hatékonyan, eredményesen egy kistérség nem tudja ellátni ezeket a feladatokat. Sem megfelelő infrastruktúrával, sem szakemberekkel, sem egyéb eszközökkel, szaktudással nem rendelkezik.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nyári szünet idején nem biztosított gyermekfelügyelet	nyári napközi megszervezése
Kevés a szabadidős lehetőség	Ifjúsági klub létrehozása, működtetése sportolási lehetőségek kiterjesztése
Digitális kompetenciák gyengék	ismeretterjesztő előadások és infrastruktúra fejlesztés a digitális kompetenciafejlesztés érdekében

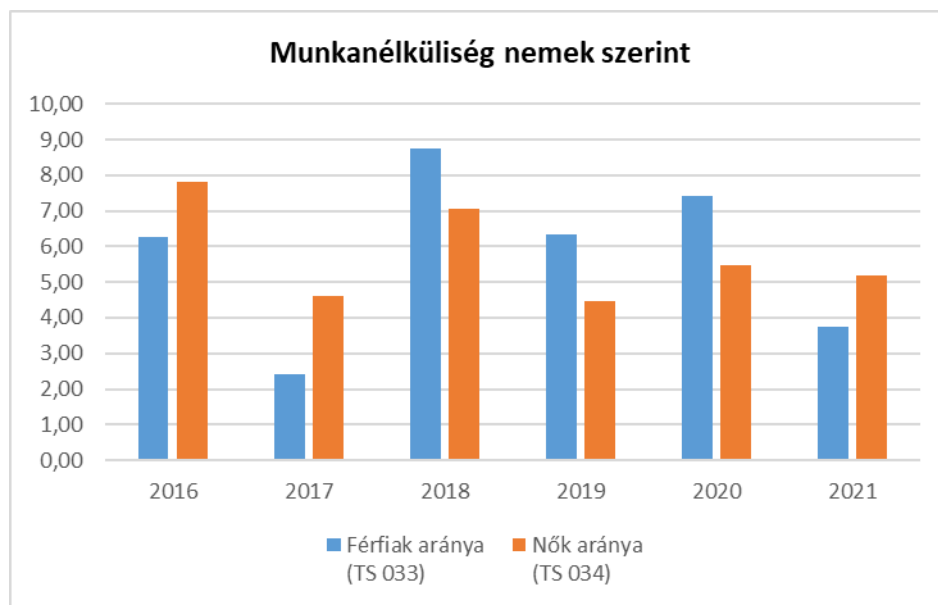
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	6,25	7,81	7,03%
2017	2,41	4,62	3,52%
2018	8,75	7,04	7,90%
2019	6,33	4,48	5,41%
2020	7,41	5,48	6,45%
2021	3,75	5,19	4,47%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az EU-27 15–64 évesekre vonatkozó foglalkoztatási rátája az Európai Unió munkaerő-felmérése (EU MEF) szerint a 2009. évi 64,6 %-ról 2010-ben 64,2 %-ra csökkent. 2016-ban az EU-28-ban a 20–64 éves korcsoport foglalkoztatási rátája az európai uniós munkaerő-felmérés (EU MEF) szerint 71,1% volt, mely az Unióban valaha mért legmagasabb éves átlag. Az átlag mögött azonban hatalmas különbségek fedezhetők fel az egyes országok között. Az egyetlen, 80% feletti foglalkoztatási rátával rendelkező ország Svédország (81,2%). Svédországon kívül csak két

EFTA-tagállam, Izland (87,8%) és Svájc (83,3%) esetében haladta meg a ráta a 80%-ot. Az egyik legszembetűnőbb jellemző a foglalkoztatási rátájuk közötti különbség csökkenése. A legtöbb esetben ez a nők foglalkoztatási rátája növekedésének köszönhető (például Spanyolországban és Hollandiában), ám a kisebb eltérés bizonyos esetekben inkább a férfiakra vonatkozó ráta csökkenésének tudható be (Görögország és Ciprus). Az országok egy csoportjában a nők és a férfiak foglalkoztatási rátájának alakulása egymás mellett halad, ezáltal állandósul a foglalkoztatási ráták nemek közötti eltérése. Ez a helyzet például a Cseh Köztársaságban (19,1 százalékpontos különbség 1998-ban és 16,0 százalékpontos eltérés 2016-ban) és Svédországban (2,9 százalékpont 1996-ban és 3,8 százalékpont 2016-ban). A foglalkoztatási ráta a férfiakénál minden évben és minden országban alacsonyabb volt a nők körében két kivétellel: Lettországon és Litvániában 2010-ben, a férfiak rátájának meredek zuhanását és a nők értékének sokkal szerényebb csökkenését követően.

2002 és 2015 között lassan, de folyamatosan (14,9%-ról 19,0%-ra) nőtt az EU-28 20–64 éves korcsoportához tartozó, főállásukat részmunkaidőben végző munkavállalóinak részaránya, ám 2016-ban ez az arány csekély mértékben, 18,9%-ra mérséklődött. 2016-ban a részmunkaidőben foglalkoztatottak aránya Hollandiában volt messze a legmagasabb (46,6%), majd Ausztria, Németország, Belgium, az Egyesült Királyság, Svédország, Dánia és Írország következett, amely országokban a részmunkaidős foglalkoztatás a foglalkoztatottak több mint ötödét érintette. Ezzel szemben a részmunkaidős foglalkoztatás viszonylag ritka volt Bulgáriában (a foglalkoztatottak 1,9%-a), továbbá Magyarországon, Horvátországban, a Cseh Köztársaságban és Szlovákiában (4,8% és 5,7% között). A részmunkaidős foglalkoztatás gyakorisága terén jelentős eltérés mutatkozik a férfiak és a nők között. 2016-ban az EU 28 tagállamában foglalkoztatott 20–64 év közötti nők csaknem harmada (31,4%) dolgozott részmunkaidőben, ami jóval magasabb, mint a férfiak részmunkaidős aránya (8,2%). 2016-ban a Hollandiában foglalkoztatott összes nő közel háromnegyede (74,8%) részmunkaidőben dolgozott, ami az EU tagállamai között messze a legmagasabb arány. A részmunkaidős foglalkoztatás 1993 és 2016 között jelentősen nőtt Németországban, Írországon, Olaszországban és Ausztriában, míg Izlandon számottevően csökkent.²

Ellenden a munkaképes korú férfiak és nők száma a vizsgált időszakban, ha nem is egyenesen, de csökkent. A nők munkanélküliségi rátája 2016-ban 7,81%, 2021-ben 5,19% volt, a férfiak esetében a munkanélküliségi ráta a 2016-os 6,25%-ról 2021-re 3,75%-ra változott. Megállapítható, hogy településünkön a nők munkanélküliségi mutatói kisebb százalékban csökkentek a férfiakénál. A helyzetet árnyalja, hogy a településen közfoglalkoztatásban résztvevő személyek nem munkanélkülinek, hanem foglalkoztatottnak minősülnek. Mivel e közfoglalkoztatottak többsége nő, javítják a nők foglalkoztatási rátájának alakulását.

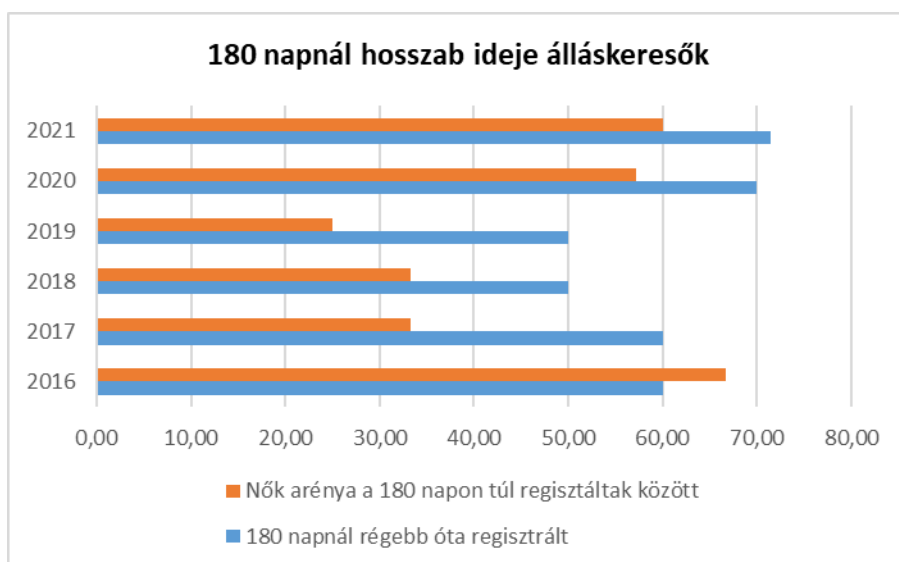
A férfiak és nők munkanélküliségi mutatója a vizsgált időszakban jelentős csökkenést mutat. Még 2016-ban 10 fő álláskereső volt a településen, addig 2021-re ez a szám 7 főre csökkent. A munkavállalási korú lakosság, a foglalkoztatottak és a munkanélküliek összevetése eredményeként kapott különbség, jelentős mind a férfiak, mind a nők esetében. Ez a különbség adódik abból, hogy vannak olyan munkanélküliek, akik nem szerepelnek a munkanélküliek nyilvántartásában. Többségük a feketegazdaságban helyezkedik el. A munkaképes korú lakosságból jelentős az inaktív aránya is, akik megváltozott munkaképességű személyek számára járó ellátásokban részesülnek.

² https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_statistics/hu

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

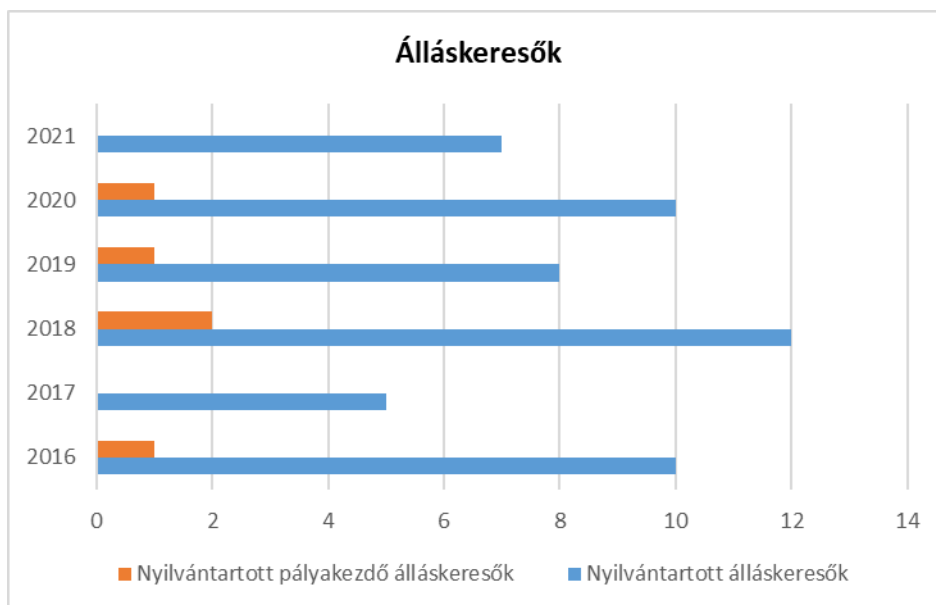
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	60	66,67
2017	60	33,33
2018	50	33,33
2019	50	25
2020	70	57,14
2021	71,43	60

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	10	1
2017	5	0
2018	12	2
2019	8	1
2020	10	1
2021	7	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Ellenden nem működik foglalkoztatást segítő, illetve képzési program. Ilyen programok legközelebb a megyeszékhelyen, Pécsen vehetők igénybe. Az önkormányzat tervei között szerepel képzések helybe történő megszervezésének elősegítése, annak érdekében, hogy minél többen hozzájussanak a lehetőséghez. A helyben történő képzés segítségével a kisgyermekes anyák is lehetőséget kapnának új szakmák, ismeretek megszerzésére.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Ellenden a munkanélküli nők többsége, 100%-a általános végzettséggel rendelkezik. A munkanélküli nők 40%-a szakiskolai, szakmunkásképző intézeti végzettséggel rendelkezett 2017-ben. Gimnáziumi és felsőfokú végzettséggel egy munkanélküli nő sem rendelkezett településünkön a vizsgálat időszakában. Megállapítható, hogy mind az általános iskolai végzettséggel, mind a szakmunkás végzettséggel rendelkező munkanélküli nők száma csökkent. A

folymatokat látva megállapítható, hogy az alulképzettség nem akadályozza a munkavállalást, azonban jelentéssel bír, hogy a magasabb iskolai végzettségűek között nincs munkanélküli nő. A női munkanélküliség oka településünkön, hogy nem versenyképes, keresett szakmákkal rendelkeznek a lakosok. Képzésre, továbbképzésre helyben nincs lehetőségük, a munkaügyi központ képzési lehetőségei behatároltak, szigorú feltételekhez kötöttek, amiket nem mindenki tud vállalni. Ebből megállapítható, hogy az alulképzettség nem gátja a munkavállalásnak, inkább a régióban mutatókozó álláshely hiány okoz nehézségeket. Ugyanakkor a tartósan munkanélküliek közt a nők vannak túlsúlyban, még 2013-ban a munkanélküli nők 40%-a 2017-ben 100%-a volt tartósan munkanélküli. A településen óvoda és benne egységes óvoda-bölcsődei csoport működött 2018. augusztus 31-ig, mikor az egységes óvoda-bölcsődei forma jogszabály által megszüntetésre került. Jelenleg helyben és a mikrokörzetben sincs lehetőség a bölcsődés korú gyermekek elhelyezésére, mely segíteni a kisgyermekes anyák munkaerőpiaci visszatérését. Családi napközi nincs a településen – de ahogy a korábbi fejezetben elemeztük már –, e szolgáltatásra nincs igény, ezért szűnt meg a szomszédos településen működő is. Tipikus kistelepülésként sokszor a családok különböző generációi is a településen élnek, még ha nem is egy ingatlanban, így az unokákkal kapcsolatos feladatok közül sokat levehet az anyuka válláról egy aktív nagyszülő (óvodába kísérés, illetve érte menni, betegség esetén vigyázni rá) ingyen, szemben a családi napközi költségével. Arra semmiféle statisztika nem ad támpontot, hogy gyermekvállalás miatt hány nő veszítette el az állását (nem vették vissza, GYES alatt megszűnt a munkáltató stb.), így nem tudjuk, a munkanélküliségben releváns tényező, avagy sem.

A táblázat adataiból megállapítható, hogy elsősorban nem az alacsony iskolai végzettség a női munkanélküliség okozója. Vélhetően a túlképzettség, vagy a nem megfelelő szakképzettség játszhat szerepet benne.

Ellenden nem működik helyben óvoda vagy családi napközi, azonban minden 3. életévét betöltött gyermek részt vesz óvodai nevelésben. Az óvodáskorú gyermekek elhelyezése nem gátolja a nőket a munka világába való visszatérésben. Tendenciaként mutatkozik, hogy gyermekvállaláskor, a GYES ideje alatt szüntetik meg a kisgyermekes anyák munkaviszonyát. Ennek oka többször az adott munkáltató megszűnése, átalakulása, de több esetben a tudatlanság okozza a munkahely elvesztését. Szembesültünk olyan esettel, amikor a kisgyermekes anyát a munkáltató nem tájékoztatta megfelelően, ezért hozzájárult a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetéséhez, annak ellenére, hogy a munkáltató felmondása esetén végkielégítésre lett volna jogosult.

Családi napközi nincs a településen, de amennyiben igény jelentkezik az önkormányzat pályázat segítségével készítheti létrehozni. A nők munkába állását segíti, ha több generáció él együtt egy házban, közös- vagy külön háztartásban. Így a gyermekek napközbeni ellátása iskolába, óvodába indítása megoldott. Sajnos egyre kevésbé jellemzőek településünkön is a több generációs háztartások. Sokkal inkább jellemzőek a csonka családok, ahol az anya vagy az apa egyedül neveli a gyermekét. Sok esetben a nők 1 jövedelemből, nem egyszer aktív korúak ellátásából próbálják fenntartani a háztartást, melyben akár 1-2 gyermek is él. Ezekben az esetekben elengedhetetlen lenne a piacképes szakma és a megfelelő munkahely, nemcsak a nők munkavégzése, későbbi időskori ellátása, hanem a gyermekszegénység, mint jelenség elkerülése miatt is.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Ellenden a nőket érintő hátrányos megkülönböztetésről információk nincsenek.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Ellenden nincs helyben óvoda, bölcsőde, iskola és családi napközi sem. Bölcsőde legközelebb Pécsen található, Romonyán és Berkesden működött egységes óvoda-bölcsőde melyek 2018. augusztus 31-vel megszüntetésre kerültek. A jogszabályban rögzített bölcsődei ellátási formákat

az önkormányzatok anyagi források hiányában nem tudták kialakítani. Az óvodák bölcsődei csoporttal történő bővítésére beadott TOP pályázatok sem amikor körzet Berkesd, sem a szomszédos Romonya vonatkozásában nem kerültek támogatásra a döntéshozók által. Jelenleg 2 Ellendi gyermek vészt részt bölcsődei gondozásban, Pécssett, a szülők munkahelyének megfelelő településen. Ez a megoldás azonban megterheli mind a kisgyermeket, mind az őket nevelő családokat, anyagi, utazási, logisztikai szempontból is. Családi napközi működtetésére sem volt eddig igény. Amennyiben a szülők igénylik, az önkormányzat kész megvizsgálni a létrehozás lehetőségét. Óvoda és iskola Berkesden működik. Az ellendi óvodáskorú gyermekek mindegyike óvodai nevelésben vesz részt. A gyermekek többsége berkesdi óvodába jár. Az óvoda nyitva tartása igazodik a szülők munkaidejéhez, a munkakezdéshez, a munkaidő végéhez és a tömegközlekedéshez is. A gyermekeket az intézménybe és haza iskolabusz szállítja, napi több hullámban, igazodva az óvoda napirendjéhez és a szülők igényeihez is. Rendszeres, hogy a gyermekekért nem csak a nők, hanem a férfiak is mennek az iskolabuszhoz, levéve a terhet az anyák válláról. A játszótéren is egyre több apával találkozhatunk.

Az általános iskolások részére rendelkezésre áll a berkesdi iskolában a napközi. A napközis tanulókat is az iskolabusz szállítja haza. A napköziben a gyermekek napi háromszori étkezésben részesülnek, megoldják a házi feladatot, marad számukra szabadidő is. A délutáni foglalkozásokon rengeteg lehetőség közül válogathatnak a szülők és gyermekeik. Lehetőség van sportolásra, művészeti tevékenységre, nyelvtanulásra, könyvtár igénybevételére, táncitanulásra egyéb szakkörökön való részvételre. Mindezen programok próbálják pótolni az otthoni hátrányokat, és a szülőket tehermentesíteni az esetleges érdeklődési körnek megfelelő fizetős tanfolyamoktól, foglalkozásoktól.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

Ellenden nem működik helyben védőnői szolgálat, ezt a feladatot a berkesdi körzeti védőnő látja el a településen. A körzeti védőnő a 4 település – Berkesd, Ellend, Szilágy, Pereked – vonatkozásában látja el feladatait. Ellenden minden héten kedden tart védőnői rendelést. Ezen felül család- illetve intézménylátogatásra, telefonon történő egyeztetés után bármikor biztosítja a személyes tanácsadást. Minden hónap 3. keddjén a gyermekorvossal közös tanácsadást tart mindegyik településen. A védőnő kiemelt feladata a terhes-gondozás és a tanácsadás. A védőnő ellendi lakos, így igazán tisztában van a településen felmerülő problémákkal. Kikéri véleményét, hallgatnak rá, annál is inkább, hiszen ő is kisgyermekes anyuka jelenleg. A gyermekágyas anyukákat a kórházból való hazatérést követő napon már meglátogatja és ellátja a szükséges információkkal, tanácsokkal. A védőnő munkaidőben és sokszor azon kívül is elérhető az érintettek számára. Ellenden a védőnői tanácsadás a polgármesteri hivatalban lévő gyermekbarát, mesés képekkel díszített váróval rendelkező háziorvosi rendelőben zajlik. A gyermekek és szülők szívesen mennek a tanácsadásra, a védőnőnek köszönhetően jó bizalmi kapcsolat alakult ki közöttük.

A védőnői tanácsadás alkalmával minden hónap első keddjén gyermekorvosi rendelés is van. A védőnő részt vesz a központi terhes-gondozáson a körzeti nőgyógyással közösen. A védőnő részt vesz a településeken zajló különféle szűrőprogramokban, rendszeresen jelen van a köznevelési intézmények és a települések életében. Mivel a védőnő egészségügyi végzettséggel is rendelkezik, az általános iskolában

óraadóként biológiát is tanított. Ezen kívül rendszeresen részt vesz az osztályfőnöki órákon, ahol a szexuális felvilágosítás témakörében, a különböző káros szenvedélyekkel kapcsolatos kérdések megválaszolásában segíti az osztályfőnökök munkáját. A körzetbe tartozó településeken a védőnő a kisgyermekes anyukák részére baba-mama klubot működtet havi, kétheti időközönként. A foglalkozásokhoz a szükséges infrastruktúrát és eszközöket az önkormányzatok bocsátják a résztvevők rendelkezésére.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Településünkön nőket érő erőszakról, családon belüli erőszakról a vizsgált időszakban nem volt tudomásunk.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Ellenden krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások helyben nincsenek. Ezek a szolgáltatások legközelebb Pécsett vehetők igénybe. A szolgáltatásokhoz való hozzájutásban, az szükséges információk biztosításában a helyi hivatal, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat és a szociális alapellátást biztosító intézmények munkatársai is tudnak segíteni. Erre szerencsére még nem volt példa, de szakembereink felkészültek arra, hogy krízishelyzetben a rászorulókat segítségére legyenek.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az előző táblázatból jól látható, hogy Ellenden a helyi közéletben aktívan vesznek részt a nők. A 4 tagú képviselő-testület tagjai között 3 nő van. A települést női polgármester vezeti, aki már a 3. ciklusát tölti, előtte 2 cikluson keresztül alpolgármesteri feladatokat látott el. A település igazgatási feladatait ellátó Bogádi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője és aljegyzője is nő. Helyben 2 éve működik az Ellendért Egyesület, mely vezetőségi tagjainak többsége is nő. A község társulásban fenntartott oktatási intézményeinek élén is nők állnak. A település rendezvényeinek megszervezésében és lebonyolításában is inkább a nők vesznek részt. Ételet készítenek, süteményeket készítenek, feldíszítik a termeket, eligazítják a fellépőket. Ők azok, akikre mindig lehet számítani.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi probléma a munkanélküliség, melyek felszámolására az önkormányzat egyedül kevés. A település vezetése a közfoglalkoztatás szervezése során figyelembe veszi a szociális szempontokat, azt, hogy valaki egyedül neveli gyermekét. Ügyel arra, hogy az óvoda nyári zárva tartásakor ne a kisgyermekes anyukákat hívja be közmunkát végezni. A napi munkaidőt hozzáigazítja a kisgyermekes nők napirendjéhez. Új munkahelyeket nem tud az önkormányzat teremteni önerőből, de lehetőségéhez mértén támogatja a helyi munkahelyteremtő kezdeményezéseket.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
piacképes szakmák, készségek, képességek hiánya	helyi képzések megszervezésének elősegítése munkaügyi központ részvételével vagy pályázati támogatással
alternatív munkavégzési lehetőségek hiánya	információs pont létrehozása pályázati támogatással a helyi, környékbeli vállalkozások és a helyi munkavállalók tájékoztatása, a kereslet-kínálat találkozása érdekében
A családon belüli erőszak nagy része a hatóságok és a település vezetése számára is láthatatlan	A nők tájékoztatása, a segítségnyújtó intézményekről és lehetőségekről.
Digitális kompetenciák gyengék	ismeretterjesztő előadások és infrastruktúra fejlesztés a digitális kompetenciafejlesztés érdekében

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Magyarország Alaptörvénye, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján a korcsoportok esélyegyenlőségének megteremtését jelenti az életkorral létrejövő egyenlőtlenségek mérséklése, a hátrányos megkülönböztetés megakadályozása a társadalompolitika eszközeivel.

Hazánkban és az Unió országainak többségében meghatározó az az évtizedek óta tartó folyamat, melynek eredményeképpen a népesség egyre nagyobb hányadát alkotják az idősök. Az időskorú népesség arányának növekedése nagy kihívás az egészségügyi és szociális ellátórendszer, ezen belül a nyugdíjrendszer fenntarthatósága szempontjából.

Az idősök, a nyugdíjasok jelentősen segítik gyermekeiket még családalapításuk után is, nem csupán az unokák gondozásában, hanem a fiatal családok megélhetésében, a munkanélküliséggel, válással, stb. együtt járó válsághelyzetek átvészelésében. A gyermekek, a leszármazottak jelentős szerepet játszanak az idősök szociális izolálódásának mérséklésében, az egészségükben megrokkant szülők gondozásában és segítésében. Ezt a feladatot azonban a szülőktől távol élő fiatalok nem tudják ellátni, ezért az önkormányzati szociális intézményrendszerre jelentős feladatok hárulnak abban, hogy a magukra maradott idős embereknek is esélyük legyen a koruk és egészségi állapotuk korlátai között a lehető legjobb életminőség elérésére.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

2017-ben az Unió csaknem minden ötödik lakója (19%) 65 éves vagy annál idősebb volt. A 80 évesnél idősebbek száma 2080-ig várhatóan több mint kétszeresére nő, és eléri a teljes népesség 13%-át. 65 éves és idősebb népesség aránya minden uniós tagállamban, EFTA-országban és tagjelölt országban nő. Az elmúlt évtizedben a növekedés a máltai 4,9 százalékpont és a

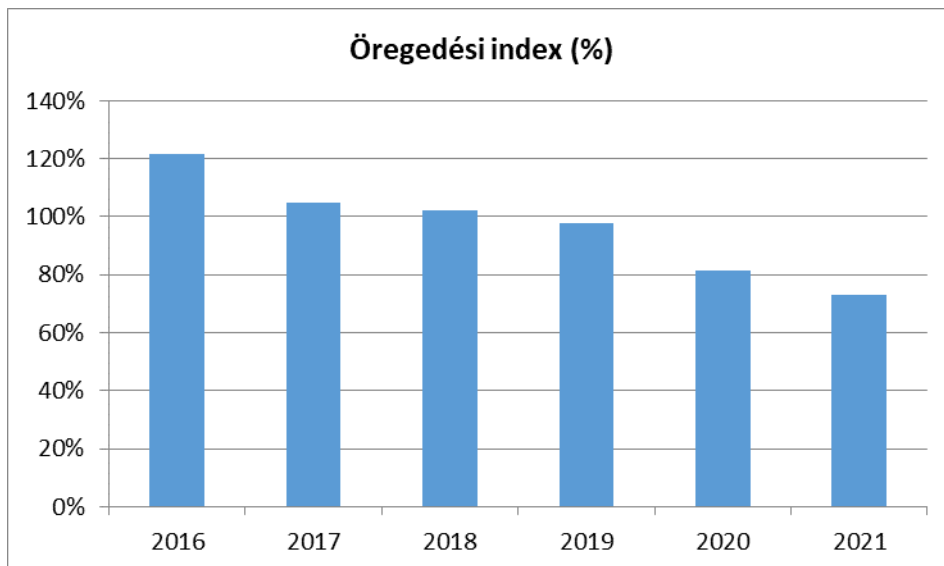
finnországi 4,4 százalékpont, illetve a belgiumi és németországi 1,4 százalékpont, valamint a luxemburgi 0,1 százalékpont között szóródik. Az elmúlt évtizedben (2007–2017) az EU-28 egészére nézve 2,4 százalékpontos növekedés volt megfigyelhető. Másrésről az EU-28 népességéből a 15 évesnél fiatalabb népesség aránya 0,3 százalékponttal csökkent.

Az időskorúak relatív arányának növekedése magyarázható a megnövekedett élettartammal, ami több évtizede megfigyelhető a várható élettartam, ezt a fejleményt gyakran nevezik a korfa „felülről” történő öregedésének. Másrésről a termékenység sok éven át tartó, következetesen alacsony szintje hozzájárult a népesség előregeredéséhez, mivel a kisebb születésszám a fiatalok teljes népességből való arányának csökkenéséhez vezetett. Ezt a folyamatot nevezik a korfa „alulról” történő öregedésének, ami az EU-28 korfáinak keskenyülő tövében figyelhető meg 2002 és 2017 között. Az Eurostat legfrissebb népesedési előrejelzései (EUROPOP2015) a népesség előregeredésében tapasztalható jövőbeli tendenciák vizsgálata céljából készültek és a 2015-2080 közötti időszakra terjednek kik. Az EUROPOP2015 szerint az EU-28 népessége előreláthatólag növekedni fog körülbelül 2050-ig, amikor 528,6 milliónál tetőzik, majd 2080-ra fokozatosan visszaesik 518,8 millióra.

A 2017-es és 2080-as korfák összehasonlításán látható, hogy az EU-28 népessége előreláthatólag tovább fog öregedni. Az elkövetkező évtizedekben a „baby boomerek” nagy száma felduzzasztja az időskorú emberek számát. 2080-ra azonban a korfa inkább egy tömb formáját fogja felvenni, amely jelentősen keskenyedik a korfa közepén (45-54 év körül).

A népesség előregeredésének másik aspektusa magának az időskorú népességnek a folyamatos öregedése, mivel a nagyon idősök relatív súlya gyorsabb ütemben nő, mint az EU népességének bármely más korcsoportjéé. Az előrejelzések szerint a 80 évesek és idősebbek aránya az EU-28 népességében 2017 és 2080 között több mint kétszeresére fog nőni, 5,5%-ról 12,7%-ra. A 2017 és 2080 közötti időszak alatt a munkaképes korú népesség aránya várhatóan folyamatosan csökkenni fog 2050-ig, mielőtt valamelyest stabilizálódna, miközben az időskorúak valószínűleg a teljes népesség egyre nagyobb arányát fogják jelenteni: 2080-ra az EU-28 népességének 29,1%-a lesz 65 éves vagy idősebb, szemben a 2017-es 19,4%-kal. A korcsoportok közötti népesség átrendeződés miatt az EU-28-ban az időskori eltartottsági ráta az előrejelzések szerint közel megkétszereződik, a 2017-es 29,9%-ról 2080-ra 52,3%-ra nő. Az eltartott népesség rátája az előrejelzések szerint a 2017-es 53,9%-ról 2080-ra 79,7%-ra nő.

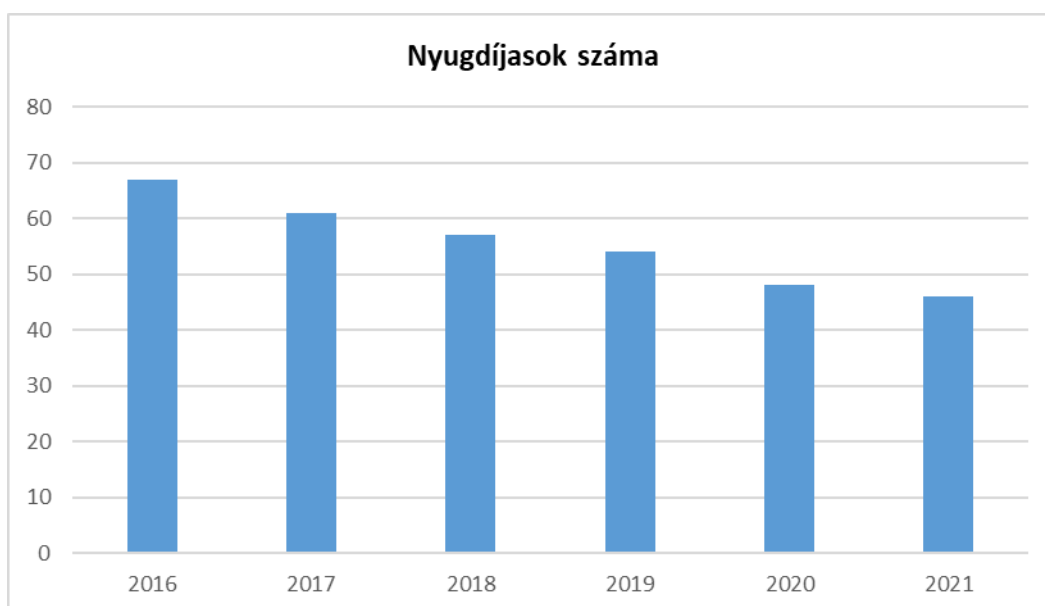
6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	45	37	121,62%
2017	43	41	104,88%
2018	43	42	102,38%
2019	41	42	97,62%
2020	40	49	81,63%
2021	35	48	72,92%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	27	40	67
2017	22	39	61
2018	20	37	57
2019	21	33	54
2020	19	29	48
2021	17	29	46

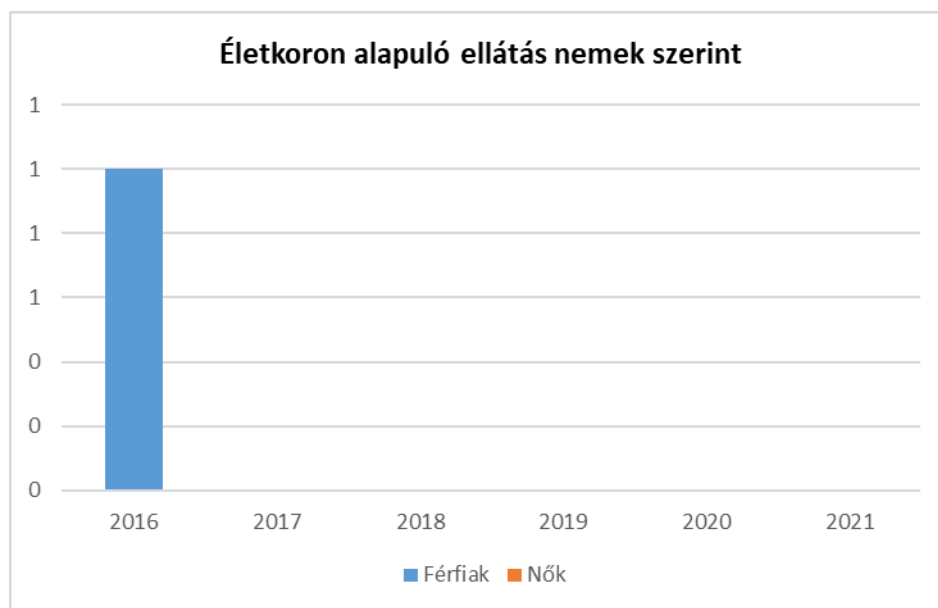
Forrás: TeIR, KSH Tstar

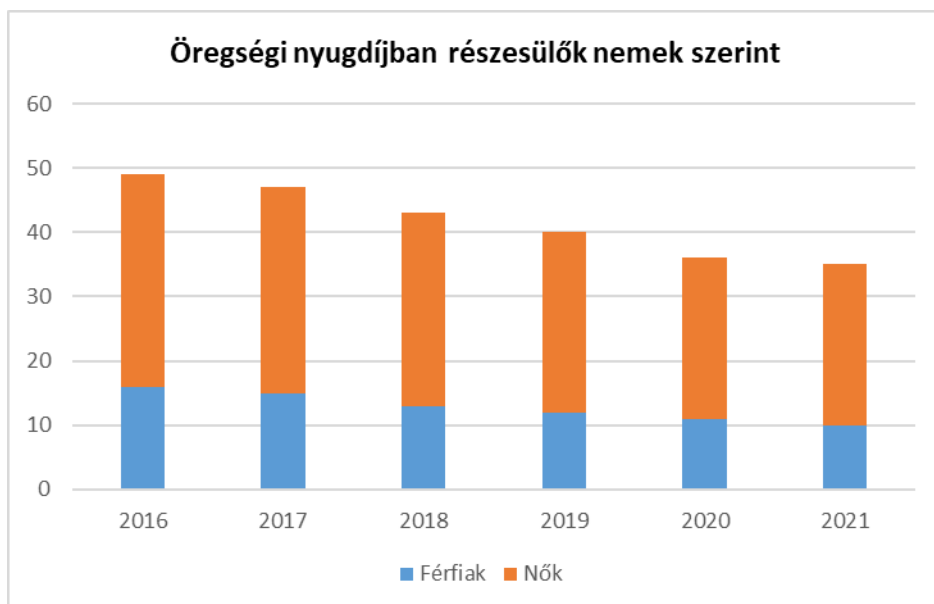

Ellenden az időskorúak, 65 év felettiek száma 2016-2021 között 10 fővel csökkent. A vizsgált időszakban az öregedési index 48,7%-kal javult. E változásnak az oka egyrészt, az el- és odavándorlás, valamint az, hogy a településnek kismértékben javult a lakosságmegtartó-képessége. A fiatalok szívesen maradnak helyben. A nyugdíjasok száma 10%-kal csökkent a vizsgált időszakban. Ez azonban nem feltétlenül jelez pozitív változást. A nyugdíjasok számának csökkenése részben a jogszabályi változásokból is ered, hiszen több lakos került ki a megváltozott munkaképességűek számára járó rokkantsági nyugdíj rendszeréből. Egy részük a továbbiakban rendszeres szociális ellátásra jogosultak, de településünkön van, aki ellátás nélkül maradt. 2016-2021 közötti időszakban nőtt a munkaképes korú lakosság aránya, és jelentősen javult az öregedési index.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	1	0	16	33	1	2	n.a.
2017	0	0	15	32	0	2	0
2018	0	0	13	30	0	2	0
2019	0	0	12	28	0	2	0
2020	0	0	11	25	0	1	0
2021	0	0	10	25	0	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	10	5	12	8	10	7
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	0	0	0	1	1
	%	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%	10,00%	14,29%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	1	1	2	1	1
	%	10,00%	20,00%	8,33%	25,00%	10,00%	14,29%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	0	1	1	1	2
	%	10,00%	0,00%	8,33%	12,50%	10,00%	28,57%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	1	1	1	2	2
	%	10,00%	20,00%	8,33%	12,50%	20,00%	28,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön az idős emberek foglalkoztatására helyben nincs lehetőség. Nyugdíj mellett a településen munkaviszony keretében munkát végzők száma elenyésző, 1-2 fő. Az idős emberek azonban a kiskertekben, háztáji gazdaságokban aktív munkát végeznek. Felmérésünk szerint többen is élnének az idősek közül a háztáji gazdálkodás lehetőségével, azonban egészségi állapotuk miatt, segítség nélkül erre önállóan nem képesek. Sok esetben a gyermekek, unokák, más hozzátartozók nem élnek a településen, ezért a ház körüli, és háztáji gazdasági munkákban nem számíthatnak segítségre. emberek foglalkoztatására nincs lehetőség.

Ellenden a 41 év feletti munkanélküliek korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a regisztrált munkanélküliek száma hibahatáron belül mozgott, az 55 év feletti munkanélküliek száma nem változott.

Időskorúak járadékára a vizsgálat nem részesült ellendi lakos. Nem jellemző, hogy a település lakói nem rendelkeznek a nyugdíjhoz vagy nyugdíjszerű ellátáshoz szükséges elég szolgálati idővel.

- b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Ellenden jelenleg nincs lehetőség az idősek számára helyben képzéseken részt venni. Helyi intézmények hiányában nincs lehetőség az idősek foglalkoztatására. Az idősek foglalkoztatását támogató programok önkormányzat és civil szervezetek által történő kezdeményezések keretében vannak a településen. Helyi kézműves klub és egyéb foglalkozások jellemzők. Ezek azonban nem segítik az idősek munkaerőpiaci elhelyezkedését, inkább a szabadidő hasznos, tevékeny eltöltését szolgálják.

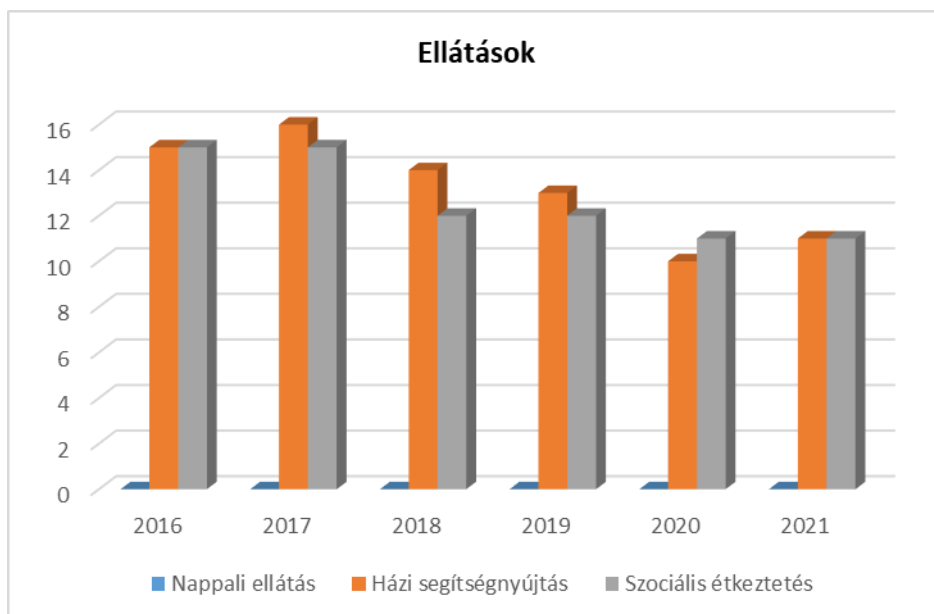
- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Településünkön a foglalkoztatás területén az idős korosztályt nem éri hátrányos megkülönböztetés.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

- a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	45	0	15	15
2017	43	0	16	15
2018	43	0	14	12
2019	41	0	13	12
2020	40	0	10	11
2021	35	0	11	11
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

Az időskorúak helyben érhetik el egészségügyi alapellátásként a háziorvosi szolgáltatást. A háziorvos heti 3 alkalommal rendel a településen. Nincs helyben gyógyszerár, azonban a háziorvos kézi patikát működtet, melyben sok szükséges gyógyszer hozzáférhető. A gyógyszerek kiváltásában az idősok számára segítséget nyújt a házi segítségnyújtást végző gondozó is. A szakrendeléseket Pécssett veheti igénybe az idősebb korosztály is. A szakrendelők tömegközlekedéssel megközelíthetők. Ellenben nincs falugondnoki szolgáltatás, ezért az orvoshoz jutásban az idősok számára nem tudunk segítséget nyújtani gépkocsi biztosításával. A szociális alapszolgáltatások közül a szociális étkezés, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres segítségnyújtás érhető el településünkön, amelyet társulási formában biztosít az önkormányzat. A házi gondozást 1 főállású gondozónő látja el. Az alapszolgáltatások kérelem benyújtása után vehetők igénybe. Nappali ellátás nincs a településen, ez iránt eddig igény sem merült fel.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A község lakói számára az önkormányzat több közösségi színteret is működtet, melyet az idősok is előszeretettel vesznek igénybe. Rendelkezésre áll a Művelődési Ház, az E-Magyarország Pont (DJP) és a könyvtár. A település lakossága számára szervezett kézműves szakkör 60%-a az idősebb korosztályból kerül ki. Heti 1 alkalommal hímzéssel, varrással, horgolással foglalkoznak a résztvevők a klub keretében. Az anyagot az önkormányzat biztosítja az érdeklődők részére. Cél az évszázados tudás átadása a fiatalok részére. A nyugdíjas korú lakosság tevékenyen részt vesz a település közösségi életében. Segítik a rendezvények szervezését, lebonyolítását. Nyugdíjas klub nem működik a településen, de szervezése folyamatban van. Az idősok emberek közül egyre kevesebben vesznek részt az egyházközség működésében.

Egyéb kulturális lehetőségeket – mozi, színház, múzeum stb. – Pécssett vehetik igénybe az idősok. Felmerült a pár éve már működött rendszer újbóli felélesztése, mely szerint az önkormányzat színházbérleteket vásárolna, és azokat érdeklődés esetén igénybe vehetnék a település lakói. E lehetőséggel rendszerint a nyugdíjasok éltek.

b) idősok informatikai jártassága;

Az Élhetőbb Ellendért programsorozat során 2011-ben és 2013-ban rákérdeztünk az idősok informatikai jártasságára is. 40 fő válaszolt erre a kérdésre. A válaszokból egyértelműen megállapítható volt, hogy az idős emberek többsége nem rendelkezik informatikai jártassággal, digitális írástudással. Az önkormányzat célul tűzte ki az idősok számára informatikai képzés

megszervezését, annál is inkább, hiszen egyre több idős ember éle egyedül, a család sok esetben más településen, vagy akár más országban él. Az internet használata megkönnyíti a családok közötti kapcsolattartást, csökkentheti az idők izolációját. Az internet segítségével kitárulhat előttük is a világ. A település az idők informatikai jártassága fejlesztése miatt részt vesz az Időseket segítő Infokommunikációs Programban bevont településként. A program keretében 65 év feletti egyedülálló idős emberek részére laptopot helyeztek ki. Ellenden 2 közalkalmazott segíti az idők informatikai jártasságának kialakítását. A program célul tűzte ki a digitális jártasság megszerzése mellett az idők egészségének megővését, a szociális alapellátás támogatását, az áldozattá válás megelőzését, a tevékeny, szellemileg friss időskor elérését is.

d) a generációk közötti programok.

Településünk törekszik arra, hogy a generációk ne egymástól elszeparálva éljék az életüket, ezért a falu többféle programmal igyekszik az idők tapasztalatait megőrizni, átadni a fiatalabb nemzedéknek úgy a sütés-főzésben, mint a kertművelésben, a kézimunkában, a hagyományok ápolásában. Az önkormányzat tudatosan figyel a generációk együtt tevékenykedésére programszervezéseiben.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Időseket célzó programok hagyományosan évente kétszer vannak a településen. A szüreti falunapon az idők központi szerepet töltenek be, hiszen ők azok, akik a falu hagyományait, népviseletét, múltját, történelmét leginkább ismerik. Minden évben lehetőséget adunk számukra, hogy gyűjtő munkával, tapasztalataik átadásával segítsék a fiatalokat és a község vezetését. A karácsony alkalmával rendezett ünnepségre meghívjuk az ellendi nyugdíjasokat, és háztartásonként ajándécsomaggal lepjük meg őket. Az idő korosztály részére az Infokommunikációs program mellett a Digitális Jólét Pont keretében is szervezünk programokat, előadásokat, közös foglalkozásokat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idők egészségi állapota romlik	szűrések megszervezése sportolási lehetőségek biztosítása, sportinfrastruktúra fejlesztése
Idők elszigetelődése	Nyugdíjasklub civil szervezeti formában történő létrehozásának elősegítése, a működés alapfeltételeinek megteremtése pályázati források igénybevételeivel
Időknek szóló kulturális programok hiánya	Kirándulások megszervezése, színházbérletek vásárlása
Digitális kompetenciák gyengék	Digitális kompetenciák fejlesztése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

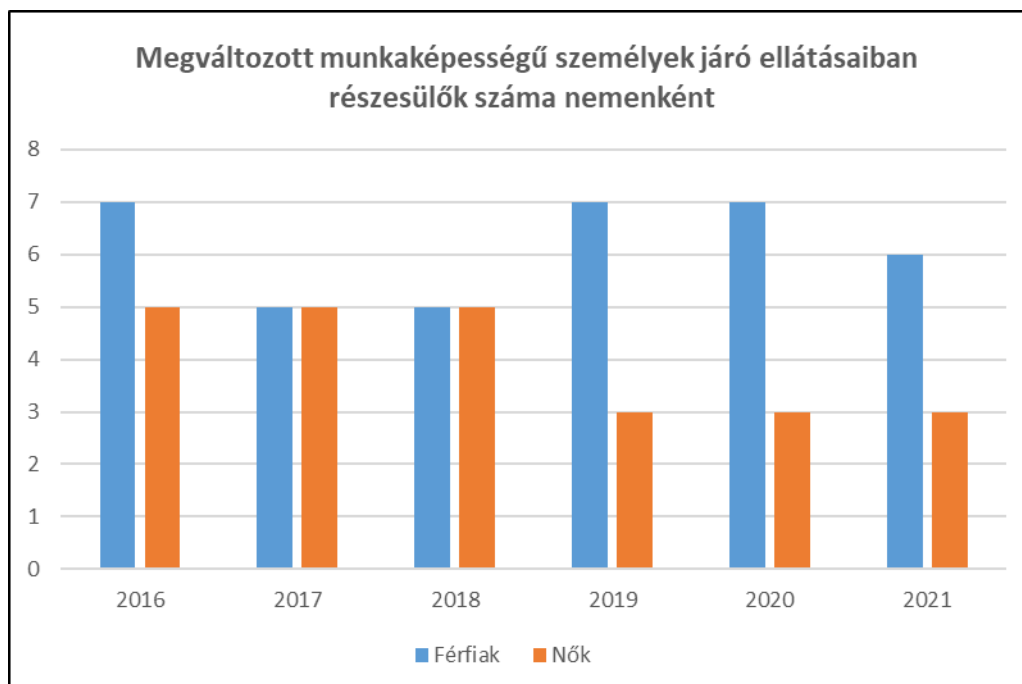
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékkal élő személy az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Megváltozott munkaképességű az a személy, aki rehabilitációs ellátásban részesül, illetve aki 2011. december 31-én III. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

A fogyatékkal élő személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény értelmében a fogyatékkal élőknek joguk van az akadálymentességre az épített környezet, a kommunikáció, közlekedés és a támogató szolgálatok, segédeszközök tekintetében. Joguk van a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréshez. A magyar köznyelvben az akadálymentességet helytelenül csak a fizikai akadálymentességen értjük. Tartalmilag azonban nem csak az épületek, építmények fizikai akadálymentességét jelenti. Az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók. Az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	7	5	12
2017	5	5	10
2018	5	5	10
2019	7	3	10
2020	7	3	10
2021	6	3	9
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A program előző részeiből is egyértelműen kitűnik, hogy Ellenden igen magas az inaktív személyek száma. Közülük sokan nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek. A vizsgált időszakban az aktív korú lakosságból 2016-ban 12 fő, 2021-ben 9 fő részesült a megváltozott munkaképességű személyek ellátásában. A csökkenés oka nem az, hogy a lakosság egészségi állapota javult, hanem az, hogy többen betöltötték az öregségi nyugdíjkorhatárt, amikortól öregségi nyugdíjra váltak jogosulttá. Árnyalja a képet az is, hogy a jogszabályi változások miatt többen kiestek a megváltozott munkaképességű személyek azon csoportjából, akik ezekben az ellátásokban részesülhetnek. Akiktól a támogatást megvonták vagy rendszeres szociális segélyre, rehabilitációs ellátásra váltak jogosulttá, de vannak olyanok is, akik a felülvizsgálatot követően ellátatlanok lettek.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Ellenden a fogyatékkal élő személyek részére kialakított munkahely nincs. Az önkormányzat a közfoglalkoztatás szervezése során lehetőséget biztosít a megváltozott munkaképességű, aktív korú, rendszeres szociális segélyben részesülők igénye esetén a közmunkaprogramban való részvételükre. Erre a vizsgált időszakban igény nem volt.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Az önkormányzat kezében nincs eszköz a fogyatékkal élők munkavállalásának elősegítésére.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A településen a fogyatékkal élőket érő hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Ellenden a fogyatékkal élő személyek önálló életvitelét támogató szociális alapszolgáltatások, mint a szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, rendelkezésre állnak. Falugondnoki szolgáltatás is bevezetésre került 2013-ban Ellenden. Megoldódott a mozgásukban korlátozott lakosok szállítás orvosi rendelésekre, könnyebben eljutnak a különböző rendezvényekre, programokra.

Idősek nappali ellátása nincs a településen, igény nem merült fel. A fogyatékkal élők önálló életvitelét segítő egyéb szolgáltatások nem állnak rendelkezésre a településen, ezek iránt igény sem merült fel az érintettek részéről

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az önkormányzat helyi szabályozása során a fogyatékkal élőkre vonatkozó szabályozást nem hozott. Az önkormányzat helyi rendeleteiben meghatározott támogatási formák azonban a fogyatékkal élők számára is igénybe vehetők amennyiben a leírt általános jogosultsági feltételeknek megfelelnek. E támogatási formák: rendkívüli és rendszeres települési támogatás, melyek keretében krízistámogatás, lakhatási támogatás, temetési támogatás, születési támogatás adható. A fogyatékkal élő támogatást a Magyar Államkincstár nyújtja orvos-szakértői igazolás alapján, ezen a területen az önkormányzat hatáskörrel nem rendelkezik. Rálátásunk sincs arra, hogy kik rendelkeznek fogyatékkal élő támogatással, és kik részesülnek a járási hivatal által megállapított ápolási díjban. Adatainkat az egyéb ellátásokra benyújtott kérelmekhez csatolt igazolásokról nyertük. A fogyatékkal élők száma a település lakosságának 1%-a, 3 fő. Közülük 2 fő kap lakhatási támogatást, 3 fő közgyógyellátásban részesül. A fogyatékkal élő támogatásban nem részesülő, de fogyatékkal élők aránya a település lakosságának 5%-át teszik ki. Részükre az állam folyósít a megváltozott egészségi állapotuknak megfelelő támogatásokat, ellátásokat.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés érdekében a település vezetése az utóbbi években több intézkedést tett. ezek elsősorban a fizikai akadálymentesítéssel függnek össze.

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Helyben egészségügyi alapellátás érhető el a háziorvosi rendeléssel, de az ő speciális egészségügyi problémáikra kezelés, ellátás a megyeszékhelyen érhető el.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Részlegesen akadálymentesített a Polgármesteri Hivatal, az orvosi rendelő és a Művelődési Ház. Ez azt jelenti, hogy rámpán lehet megközelíteni az épületeket, az épületen belül a küszöbök megszüntetésre kerültek. Nem kerül sor azonban a nyílászárók kiszélesítésére a mellékhelyiségek akadálymentesítésére. A berkesdi oktatási intézmények is csak részben akadálymentesítettek. A Berkesdi Fekete István Általános Iskola könyvtárának információs akadálymentesítése 2013. júniusában valósult meg. Több olyan eszköz került beszerzésre, mely a fogyatékkal élők könyvtárhasználatát elősegíti, megkönnyíti. A beruházást TIOP támogatással valósított meg a Berkesdi Önkormányzat. A könyvtárat a berkesdi iskolában járó ellendi gyermekek is használják.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A településen a közszolgáltatásokhoz a lakosság az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokban fér hozzá. Posta nem működik a településen. A mozgó posta kényelmes a fogyatékkal élők számára, hiszen „ház megy”. Mód van rá, hogy leveleket, csomagokat adjanak fel, pénzt vegyenek fel, csekket fizessenek be saját otthonuk előtt. A közszolgáltatásokban való hozzáférésben a fogyatékkal élők számára a házi gondozó és a falugondnok is segítséget nyújt. Bevásárolnak számukra, kiváltják a gyógyszereket, receptet íratnak fel. A településen bolt nem működik, a napi termékekkel történő ellátást mozgóbolt biztosítja. A nagybevásárlásokban nagy szerepe van a falugondnoki szolgálatnak, mely a lakosság rendelkezésére áll.

A fogyatékkal élők rendszeresen részt vesznek a település ünnepein, kulturális programjain. A Művelődési Házban lévő programok során lehetőség biztosítunk a kerekesszékekkel érkezők számára, hogy igényeik szerint helyezkedjenek el. Sportprogramok nem jellemzőek a településen. A rendelkezésre álló konditermet a fogyatékkal élők nem tudják használni, mivel a bejutás nem megoldott.

A lakóépületek akadálymentesítettségéről nem állnak rendelkezésünkre információk.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Fogyatékkal élőket foglalkoztató vállalkozás nincs a településen.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A település közterületei akadálymentesnek tekinthetők. A fogyatékkal élők azokat könnyen meg tudják közelíteni. Mindenhol rendelkezésre állnak a megpihenéshez szükséges padok, asztalok. A Leader támogatással megvalósuló Ellendi Patak Party Park tervezése során kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy az a fogyatékkal élők számára is kényelmesen használható legyen.

Az önkormányzat tulajdonában lévő járdák egy része jó állapotban van, azonban vannak felújításra váró szakaszok is, melyek a fogyatékkal élők számára akadályt jelenthetnek.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A közösségi közlekedés akadálymentesítése nem tartozik az önkormányzat hatáskörébe, ez a helyközi járatokat üzemeltető Pannon Volán Zrt. feladata. Kimondottan a fogyatékkal élők számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások a településen nincsenek.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Kifejezetten a fogyatékkal élőkre vonatkozó pozitív diszkrimináció nincs a településen.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nincsenek a településen.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékos emberek is ugyanazok a problémák érinti nagyrészt, mint a település többi célcsoportját: az elhelyezkedés nehézsége, az alulképzettség, az egészségügyi ellátás nehézsége. A település erejéhez mérten igyekszik tenni a lakosság problémáinak megoldásáért, együttműködik a megfelelő szervekkel, intézményekkel, programjaival, tevékenységével törekszik elérni a fogyatékkal élőket, és bevonni őket.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzati ingatlanok teljes akadálymentesítettsége nem megoldott	Önkormányzati ingatlanok teljes körű akadálymentesítésének megoldása pályázati forrás igénybe vételével
Járdák felújításra szorulnak	Járdák felújítása pályázati forrásból

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
digitális kompetenciák gyengék	digitális kompetenciák fejlesztése
lakosság szociális helyzete, egészségi állapota romlik	➤ szociális- egészségügyi alapellátások fejlesztése, szűrések megszervezése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településen a civil szféra jelenléte nem meghatározó. Tudomásunk szerint 2 civil szervezet működik a településen a 2 éve önkormányzati támogatással létrehozott Ellendért Egyesület, valamint a 2018-ban alakult Ellendi Közösségfejlesztő Egyesület (EKÖFE). Polgárőrség helyi alapszervezeti is működött 2012-ig Ellenden, azonban önkéntesek hiányában megszűnt. Nyugdíjasklub nincs Ellenden, annak ellenére, hogy az önkormányzat már többször szorgalmazta annak létrehozását. Tánccsoport, egyéb kulturális csoport sem működik, azonban célunk annak létrehozása. Az egyházköztség tagjai tevékenyen részt vesznek a település életében, szervezett egyházi szolgáltatás azonban nincs.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzatnak együttműködési megállapodása van az Ellendért Egyesülettel, az Ellendi Közösségfejlesztő Egyesülettel és az Ellendi Egyházközséggel.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Ellend jó kapcsolatot ápol a környező településekkel. Berkesd, Szilágy, Pereked községekkel közös társulást működtet. Ellend a Pécsi Agglomerációs Társulás tagja, de futó vagy fenntartási időszakban lévő projektjei kapcsán a megye számos településével partneri kapcsolatban áll. Ellend a Pécsi Járáshoz tartozik. Tagja a Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Társulásnak. A településnek az erdélyi Bereck, Ojtoz és Kézdimartonos települések önkormányzatával is szoros partnerségi kapcsolata van.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nem működik kisebbségi önkormányzat. A berkesdi német és cigány nemzetiségi önkormányzatok, valamint a szilágyi német nemzetiségi önkormányzat támogatja a berkesdi köznevelési intézményeket, mely támogatásokból az ellendi gyermek, tanulók is részesülnek áttételesen.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A településen működő Ellendért Egyesület és az Ellendi Közösségfejlesztő Egyesület nem kimondottan az esélyegyenlőséggel érintett célcsoportok támogatása miatt jött létre, azonban mint minden ellendi lakos, ők is haszonélvezői az egyesületek tevékenységének. Az egyesületek kiemelt figyelmet fordítanak az esélyegyenlőség elvének betartására, megvalósítására.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen található for-profit szereplők esélyegyenlőségi feladatok ellátásában való részvételéről nincs információnk.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik azonban a program kidolgozása során szem előtt tartottuk a településen élő nemzetiségek – német, roma – érdekeit, igényeit.

Programunk megalkotása és a helyzetelemzés során támaszkodtunk település vezetése, a védőnő, a szociális gondozó, falugondnok, a társulásban fenntartott intézmények vezetői, valamint a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat végző szakemberek véleményére, tapasztalataira, észrevételeire. Nyílt képviselő-testületi ülésen tárgyalta a testület az esélyegyenlőségi program elkészítésére vonatkozó jogszabályi előírásokat, a terv elkészítésének folyamatát, határidejét. Az intézmények vezetőit, a településen dolgozó érintett szakembereket értesítettük a készülő programról, arról, hogy számítunk munkájukra. A megkeresések személyesen történtek, a HEP készítésének minden fő fázisában megtehették észrevételeiket szóban, elektronikusan.

Az elkészült tervezet alapján HEP Fórum összehívására került sor, ahol minden résztvevő elmondhatta észrevételeit, gondolatait, érveit, ellenérveit a tervezettel és az IT-vel kapcsolatban.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A HEP készítésének megkezdéséről a lakosságot a helyben szokásos módon tájékoztattuk. A nyílt képviselő-testületi ülésen is lehetőségük volt észrevételeik, javaslataik megtételére. A lakosság a Bogádi Közös Önkormányzati Hivatal Berkesdi Kirendeltségén és a helyi ügyfélfogadás alkalmával is élhetett a véleményezés és javaslattétel lehetőségével. Az elkészült programot a település honlapján a lakosság részére hozzáférhetővé tesszük.

A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	➤ képzetlen munkaerő ➤ tartós munkanélküliség ➤ munkanélküliek információhiánya ➤ mélyszegénységben élők szociális helyzete, egészségi állapota romlik ➤ civil szerveződések hiánya	➤ képzési lehetőségek biztosítása ➤ munkahelyteremtés ➤ információáramlás biztosítása felzárkóztatási, fejlesztési ➤ programok szervezése ➤ szociális- egészségügyi alapellátások fejlesztése ➤ digitális kompetenciák fejlesztése
Gyermekek	➤ Nyári szünet idején nem biztosított a gyermekfelügyelet ➤ Kevés a szabadidős lehetőség ➤ digitális kompetenciák gyengék	➤ nyári napközi létrehozása ➤ Ifjúsági klub létrehozása, működtetése ➤ sportolási lehetőségek kiterjesztése ➤ digitális kompetenciák fejlesztése
Idősek	➤ Idősek egészségi állapota romlik ➤ Idősek elszigetelődése ➤ Időseknek szóló kulturális programok hiánya ➤ Digitális kompetenciák gyengék	➤ szűrések megszervezése ➤ sportolási lehetőségek biztosítása, sportinfrastruktúra fejlesztése ➤ Nyugdíjasklub civil szervezeti formában történő létrehozásának elősegítése források igénybevitelével ➤ Kirándulások megszervezése, színházbérletek vásárlása ➤ Digitális kompetenciák fejlesztése
Nők	➤ piacképes szakmák, készségek, képességek hiánya ➤ alternatív munkavégzési lehetőségek hiánya ➤ A családon belüli erőszak nagy része a hatóságok és a település vezetése számára is láthatatlan marad ➤ Gyenge digitális kompetenciák	➤ Helyi képzések megszervezésének elősegítése ➤ információs pont létrehozása ➤ A nők tájékoztatása, a segítséget nyújtó intézményekről és lehetőségekről ➤ Digitális kompetenciák fejlesztése
Fogyatékkal élők	➤ Az önkormányzati ingatlanok teljes akadálymentesítettsége nem megoldott ➤ Járdák felújításra szorulnak	➤ Önkormányzati ingatlanok teljes körű akadálymentesítésének megoldása pályázati forrás igénybe vételével ➤ Járdák felújítása pályázati forrásból
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	➤ Gyenge digitális kompetenciák ➤ Lakosság egészségi állapota romlik	➤ Digitális kompetenciák fejlesztése ➤ szűrések megszervezése, szociális- egészségügyi alapellátások fejlesztése

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	➤ munkahelyteremtés ➤ képzés ➤ civil szerveződések erősítése ➤ Szociális- és egészségügyi szolgáltatások fejlesztése ➤ digitális kompetenciák fejlesztése	Önkormányzat , Munkaügyi Központ, DJP hálózat, civil szervezetek
Gyermekek	➤ szabadidős tevékenységek biztosítása ➤ helyi gyermekfelügyelet megoldása ➤ digitális kompetenciák fejlesztése	Önkormányzat , oktatási, nevelési intézmények, Pedagógiai szakszolgálat, EU, minisztérium, DJP hálózat
Idősek	➤ Informatikai hozzáférés biztosítása ➤ Nyugdíjasklub létrehozása ➤ digitális kompetenciák fejlesztése	Önkormányzat , Társulás, EU, EMET, NCA, önkéntes munkások, érintett lakosság, DJP hálózat
Nők	➤ Nők számára szóló helyi képzések megszervezése, ➤ A nők tájékoztatása ➤ digitális kompetenciák fejlesztése	Önkormányzat , helyi és országos civil szervezetek, pályázat, EMET, EU, DJP hálózat
Fogyatékkal élők	➤ Önkormányzat tulajdonában álló ingatlanok teljes körű akadálymentesítése ➤ járdák felújítása	Önkormányzat , EU és hazai források
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	➤ Gyenge digitális kompetenciák ➤ Lakosság egészségi állapota romlik	Önkormányzat , EU, minisztérium, DJP hálózat, pályázat, háziorvos, védőnő

Jövőképünk

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és nem romák között nincsenek konfliktusok és minden polgár egyenlő.
- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára lehetőséget tudjunk nyújtani hátrányaik enyhítésére.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek egyenlő hozzáférését az életkoruknak, fejlettségi szintjüknek, fejlesztési igényeiknek megfelelő szolgáltatásokhoz.
- Folyamatosan odafigyelünk a gyermekek, idősek, fogyatékkal élők, nők, romák és a mélyszegénységben élők igényeire, arra, hogy a helyi szabályozás során alkalmazzuk esetükben a pozitív diszkriminációt elvét, lehetőségét.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén elhelyezkedésük, foglalkoztatásuk támogatását a hagyományos családi szerepvállalás mellett.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének megismerésére, problémáik intézményi és egyedi kezelésére és a szükségleteiknek megfelelő szolgáltatásokhoz való hozzájutásuk elősegítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Munkahelyteremtés elősegítése	tartós munkanélküliség, helyi munkahelyek hiánya	munkahelyteremtés, foglalkoztatás javítása, megélhetési lehetőségek biztosítása, hátrányok csökkentése	gazdasági program	Új Roma Stratégia(2019-2030)	Közfoglalkoztatás további folytatása, új elemekkel történő bővítése. Helyi vállalkozások munkahelyteremtő szándékának támogatása, támogatási rendszer kidolgozása.	polgármester	2024.12.31.	Munkanélküliek és aktív korúak ellátásában részesülők számának csökkenése.	humánerőforrás, bér-és járulék támogatás pályázati forrásból	közfoglalkoztatási terv készítése, megvalósítás nyomon követése, helyi támogatási rendszer kidolgozása	Nem releváns.
2	Hátránykompenzáló képzések szervezése	képzetlen munkaerő, piacképes végzettség hiánya a munkanélküliek körében	A település lakossága számára versenyképes, keresett szakmákhoz való hozzáférés biztosítása. Digitális kompetenciák fejlesztése	Településfejlesztési koncepció, gazdasági program	Új Roma Stratégia(2019-2030)	Helyi képzési lehetőségek biztosítása piacképes szakmák megszerzése céljából a helyi lakosság számára. Kapcsolat felvétele munkaügyi központtal, képző intézményekkel. A képzéshez szükséges infrastruktúra biztosítása.	polgármester	2024.06.30.	Munkanélküliek számának csökkenése, segélyben részesülők számának csökkenése	humán erőforrás - képző intézmény technikai erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása az önkormányzat által pénzügyi erőforrás - pályázati forrás	Együttműködés képző intézményekkel, munkanélküliekkel, helyi vállalkozásokkal a képzés és a jövőbeni foglalkoztatás érdekében	Nem releváns.
3	Szociális- és egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	A mélyszegénységben élők egészségügyi- és szociális helyzete romlik.	A szociális hátrányokkal küzdő, mélyszegénységben élő emberek egészségi állapota a szűréseknek és a felvilágosító előadásoknak köszönhetően javul, vagy legalább nem romlik.	Egészségterv, településfejlesztési koncepció	Új Roma Stratégia(2019-2030)	Egészségügyi szűrések szervezése, egészségtudatos életmóddal kapcsolatos előadások, programok szervezése, Sportolási, kikapcsolódási lehetőségek biztosítása. Alapellátások fejlesztése.	polgármester	2023.12.31.	A lakosság egészségi állapota javul, a háziorvosi rendelőst igénybe vevők száma csökken. A lakosság legalább 20%-a részt vesz az előadásokon, egészségtudatos, életmódformáló programokon, rendezvényeken.	humán erőforrás - szakemberek, előadók, részben önkormányzati szakemberek, részben meghívott előadók technikai feltételek - a képzésekhez, szolgáltatásokhoz szükséges infrastruktúra biztosítása az önkormányzat által pénzügyi	Együttműködési megállapodás képző intézményekkel, egészségügyi- és szociális szolgáltatókkal. Pénzügyi források biztosítása.	Nem releváns.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
										erőforrás - pályázati forrás		
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	A község gyermekei számára szabadidős tevékenységek biztosítása, nyári napközi biztosítása	Nem megoldott a nyári gyermekfelügyelet, kevés a szabadidős tevékenység	Nyári napközi kialakítása, ifjúsági klub létrehozása, sportolási lehetőségek kiterjesztése, sportpályák fejlesztése	településfejlesztési koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Délutáni, hétvégi szabadidős programok biztosítása az ellendi gyermekek részére. Szakkörök, klubok, sportolási lehetőségek biztosítása.	polgármester	2023.12.31.	A 18 év alatti fiatalok legalább 25%-a rendszeresen részt vesz a délután foglalkozásokon, hétvégi programokon.	humán erőforrás - önkéntes munka keretében programszervezés a lakosság és a civil szervezet bevonásával technikai erőforrás - önkormányzat biztosítja a szükséges helyiségeket, eszközöket pénzügyi erőforrás - pályázati forrásból eszközök beszerzése, programok szervezése	Együttműködési megállapodás civil szervezetekkel, oktatási intézményekkel	Nem releváns.
2	Digitális kompetenciák fejlesztése	A településen élő gyermeke digitális kompetenciái gyengék	Digitális kompetenciák fejlesztése a 21. század követelményeinek megfelelő szintre a 18 év alatti korosztályban	településfejlesztési koncepció, DJP program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Digitális kompetenciák – előadások, foglalkozások szervezése	DJP mentor	2023.12.31.	A 18 év alattiak 25 %-a részt vesz a programokon	pénzügyi erőforrás - önkormányzatok anyagi támogatása, pályázati támogatás	DJP program	Nem releváns.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők számára képzések megszervezése	A településen élő nők többsége nem rendelkezik piacképes szakmákkal, hiányoznak az elhelyezkedéshez szükséges készségek, képességek.	A településen élő nők számára piacképes képzettség megszerzésének elősegítése. Női munkanélküliség csökkentése.	Településfejlesztési koncepció	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Helyben képzések megszervezésének elősegítése a munkaügyi központ, képző szervezetek részvételével.	polgármester	2024.06.30.	A nők körében fennálló munkanélküliség csökken.	humán erőforrás - képző intézmény, szakemberek, előadók technikai feltételek - infrastruktúra biztosítása az önkormányzat által pénzügyi erőforrások -	Együttműködési megállapodás a munkaügyi központtal, képző intézménnyel, képzésben résztvevő nőkkel, a helyi és környékbeli munkáltatókkal.	Nem releváns.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
										pályázati forrás igénybevétele, munkaügyi központ támogatása		
2	Digitális kompetenciák fejlesztése	A településen élő nők digitális kompetenciái gyengék	Digitális kompetenciák fejlesztése a 21. század követelményeinek megfelelő szintre a 18 év alatti korosztályban	településfejlesztési koncepció, DJP program	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Digitális kompetenciák – előadások, foglalkozások szervezése	DJP mentor	2023.12.31.	A településen élő nők 15 %-a részt vesz a programokon	pénzügyi erőforrás - önkormányzatok anyagi támogatása, pályázati támogatás	DJP program	Nem releváns.
3	Nők tájékoztatása	A családon belüli erőszak nagy része a hatóságok és a település vezetése számára is láthatatlan marad	A nők tájékoztatása a segítséget nyújtó intézményekről és lehetőségekről	településfejlesztési koncepció	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Információs, felvilágosító előadások szervezése	polgármester	2023.12.31.	A település lakosságának 20%-a részt vesz a legalább évi 2 alkalommal megszervezésre kerülő előadásokon	Humánerőforrás – előadók felkérése, előadások megszervezése technikai feltételek – önkormányzat biztosítja a helyiséget és az előadásokhoz szükséges egyéb feltételeket anyagi erőforrás – pályázati forrás, önkormányzati saját forrás, civil szervezetek támogatása	Együttműködési megállapodás civil szervezetekkel	Nem releváns.
4	Alternatív munkalehetőség feltételeinek biztosítása az ellendi nők számára	Alternatív munkavégzés feltételei nem állnak rendelkezésre a nők számára	Az alternatív munkavégzési lehetőségek	településfejlesztési koncepció	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	A távmunka végzéséhez szükséges infrastrukturális feltételek megteremtése önkormányzati ingatlanban	polgármester	2023.12.31.	A település munkaképes korú női lakosságának 5% részére alternatív – távmunka végzés feltételeinek biztosítása.	technikai feltételek – önkormányzat biztosítja a helyiséget anyagi erőforrás – pályázati forrás, önkormányzati saját forrás, civil szervezetek támogatása	Együttműködési megállapodás civil szervezetekkel, munkáltatókkal, munkaközvetítő cégekkel	Nem releváns.

IV. Az idők esélyegyenlősége

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
1	Gyenge digitális kompetenciák	Informatikai ismeretek, digitális írástudás hiánya jellemzi a település idős lakosságát. Egyre inkább jellemző az izoláció és a családtól való távolodás mind fizikailag, mind mentális szempontból.	Informatikai képzés megszervezése az idősök informatikai jártasságának elősegítése céljából. Internetszobába új számítógépek beszerzése, annak érdekében, hogy azok számára is kitaruljon a világ, akik otthon számítógéppel nem rendelkeznek..	Településfejlesztési koncepció, vagyongazdálkodási stratégia	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Informatikai képzés megszervezése	polgármester, DJP mentor	2023.12.30.	20 fő 65 év feletti lakos részvétele informatikai képzésen. 5 db számítógép beszerzése.	pénzügyi erőforrás - önkormányzati saját forrás, pályázati támogatás humánerőforrás - képzést lebonyolító szakemberek	Képző intézménnyel szerződés megkötése, DJP pont nyitva tartásának biztosítása, segítségnyújtás a szolgáltatást igénybe vevők részére.	Nem releváns.
2	Nyugdíjasklub létrehozásának támogatása	A településen egyre inkább jellemző az 1 személyes háztartások léte. Egyre több idős ember él egyedül, nem egyszer távol - a sokszor külföldön dolgozó - családtagjaitól. Jellemző az idősök elszigetelődése.	Nyugdíjasklub létrehozása által az idős emberek számára kikapcsolódási lehetőséget biztosítunk, csökkentjük magányukat, elszigetelődésüket. Célunk számukra az életkoruknak és egészségi állapotuknak megfelelő programok szervezésének elősegítése.	Településfejlesztési koncepció	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Nyugdíjasklub létrehozásának támogatása	polgármester	2023.12.31.	Létrejön egy nyugdíjasklub	humánerőforrás - lakossági kezdeményezés, társadalmi munka pénzügyi forrás - önkormányzati saját forrás a megalakítás pénzügyi költségeinek biztosítására, pályázati támogatás a működtetés feltételeinek megteremtése céljából.	szakmai program, alapszabály, együttműködési megállapodás az önkormányzat és a civil szervezet között	Nem releváns.
3	Szűrések megszervezése idősök részére	65 év feletti korosztály létszámánál, egészségügyi állapotuk romlik	Javul az idősök egészségi állapota, hamarabb feltárássra kerülnek az egészségügyi problémák, fókuszban a megelőzés	Településfejlesztési koncepció, egészségterv	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Egészségügyi szűrések szervezése	polgármester	2023.12.31.	A településen élő 65 év feletti lakosság 50%-a részt vesz a szűréseken	saját forrás, pályázati támogatás	Települési egészségterv	Nem releváns.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok teljes körű akadálymentesítése	Az önkormányzati ingatlanok teljes akadálymentesítése nem megoldott	Önkormányzati ingatlanok fizikai és információs akadálymentesítésének megoldása.	Vagyongazdálkodási stratégia, vagyonrendelet, gazdasági program, településfejlesztési	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Az önkormányzati ingatlanok teljes körű akadálymentesítése a fogyatékkal élők	polgármester	2023.12.30.	4 db önkormányzati ingatlan teljes körű akadálymentesítése, 300 m járda felújítása	pénzügyi erőforrás - önkormányzati saját forrás, pályázati	vagyonrendelet, vagyongazdálkodási terv	Nem releváns.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
				koncepció		közzolgáltatásokhoz történő akadálymentes hozzáférése céljából				támogatás		
2	Járdák felújítása	A település járdái rossz állapotúak	Járdák felújítása 1000 m	vagyonrendelet, településfejlesztési koncepció, gazdasági program	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Járdák felújítása Ellend községben	polgármester	2023.12.31.	A településen 1000 fm járda felújításra kerül.	pénzügyi erőforrás - önkormányzati saját forrás, pályázati támogatás	vagyonrendelet, vagyongazdálkodási terv	Nem releváns.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

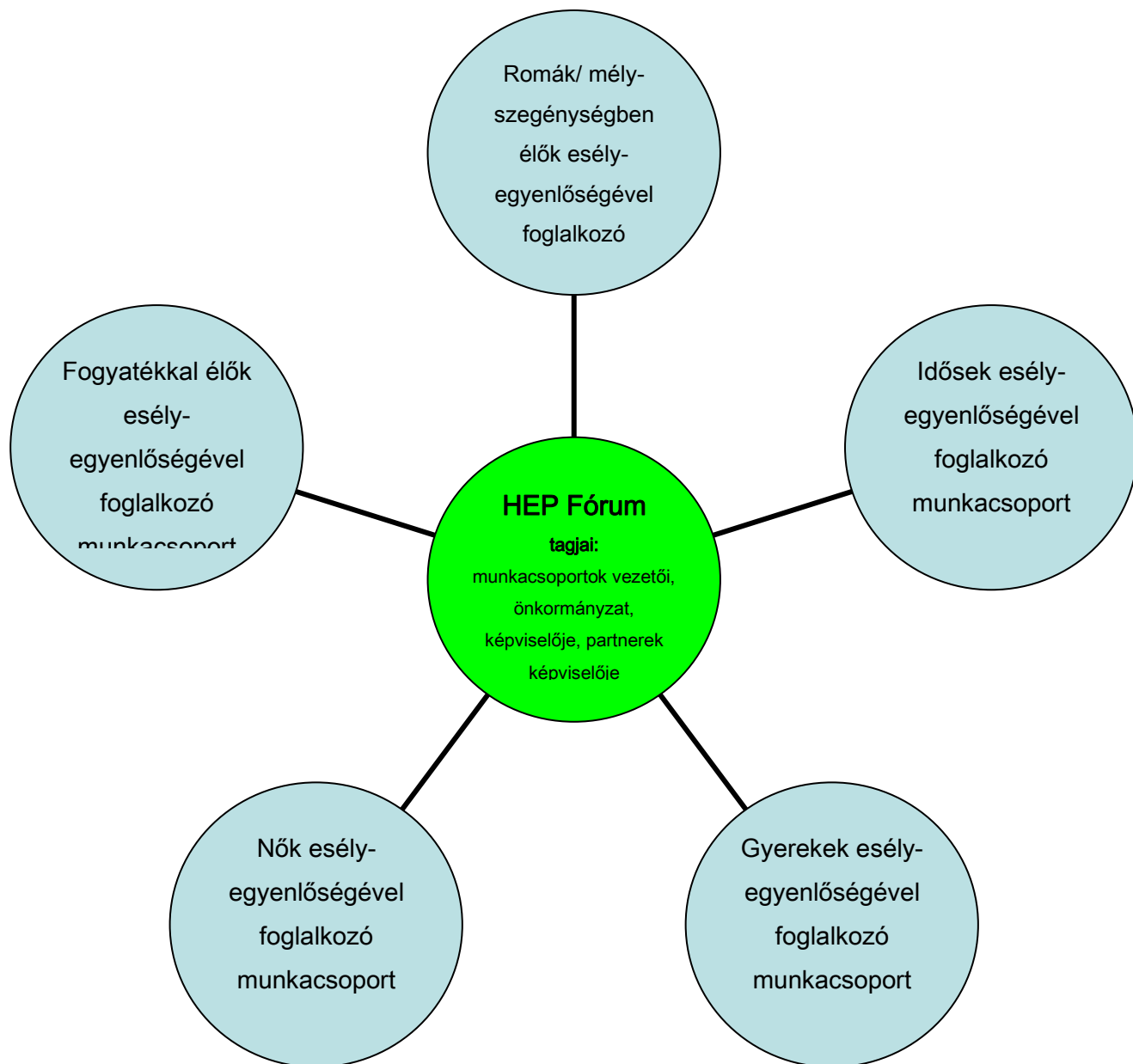
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- ☐
- ☐
- ☐ a település polgármestere,
- ☐ a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- ☐ helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- ☐ beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- ☐ helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- ☐ meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- ☐ 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- ☐ helyi jelzőrendszeri felelős,
- ☐ a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- ☐ A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- ☐ a település HEP referense,
- ☐ a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- ☐ egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

☐ Allandó meghívottak

- ☐ a település képviselő-testületének tagjai,
- ☐ az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- ☐ tankerületi központ képviselője,
- ☐ környező települések önkormányzati szereplői,
- ☐ járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- ☐ egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Ellend község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ellend Községi Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és az 57/2018. (XII. 19.) számú határozatával elfogadta.

Ellend, 2018. december 19.

Ott Mihályné

polgármester

Hendzselné Papp Ilona

HEP felelős

HEP elkészítési jegyzék⁵

NÉV ⁶	HEP rész ⁷										Alírá ⁸
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ott Mihályné polgármester	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Ott Mihály
Heisz Rita védőnő	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Heisz Rita
Nagy Tünde intézményvezető Berkesdi Fekete István Általános iskola	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Nagy Tünde
Gradwohl Jánosné intézményvezető Berkesdi Óvoda és Könyha	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Gradwohl Jánosné
Boros Anikó házigazdó	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Boros Anikó
Hafner Csaba falugondnok	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Hafner Csaba
Ferencz Mariann élelmiszervezető	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Ferencz Mariann

HEP fórumok időpontjai: 1-3 pont 2018. november 15.; 4-6 pont 2018. november 22.; 7-10 pont 2018. december 15.

⁵ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum.

⁶ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁷ A jegyzék oszlopai a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenzte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenzte.

⁸ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Bogádi Közös Önkormányzati Hivatal
Berkesdi Kirendeltsége
7664 Berkesd, Alkotmány u. 40.
Tel.: 72/458-101 e-mail: jegyzo@berkesd.hu

KIVONAT

Ellend Községi Önkormányzat 2018. december 19-én megtartott nyílt képviselő-testületi ülésének jegyzőkönyvéből:

Ellend Községi Önkormányzat képviselő-testülete 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

57/2018. (XII.19.) Kt. határozat

Ellend Községi Önkormányzat képviselő-testülete elfogadja Ellend községi Önkormányzat 2019-2024 évekre szóló Helyi esélyegyenlőségi programját és intézkedési tervét.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnali

Ott Mihályné
polgármester

Hendzselné Papp Ilona
aljegyző

A kivonat hitelül:

Berkesd, 2019. január 21.

HATÁROZAT

115/2020. (XII.30.) számú Pm. határozat

Kraft Ferencné Ellend Község Önkormányzatának polgármestere a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI.3.) Korm. rendelet 1. §-a alapján a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében meghatározott jogkörömben eljárva a következő határozatot hozom:

Ellend községi Önkormányzat 2019-2023 évekre szóló felülvizsgált Helyi esélyegyenlőségi programját és esélyegyenlőségi intézkedési tervét elfogadom.

Felelős: polgármester

Határidő: 2020. december 31.

Kraft Ferencné
Kraft Ferencné
polgármester

Hendzselné Papp Ilona
Hendzselné Papp Ilona
aljegyző

4. Elfogadás módja és dátuma

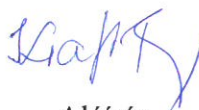
I Ellend község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ellend Községi Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és az 16/2023. (I. 30.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Ellend, 2023. január 30.

Aláírás

Ellend Községi Önkormányzat

Ellend, Petőfi u. 37.

Készült Ellend Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. január 30-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből:

K I V O N A T

Ellend Községi Önkormányzat képviselő-testülete 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

16/2023. (I.30.) Kt. határozat

Ellend Községi Önkormányzat képviselő-testülete elfogadja Ellend Községi Önkormányzat 2019-2023 évekre szóló felülvizsgált Helyi esélyegyenlőségi programját és esélyegyenlőségi intézkedési tervét.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnali

Kraft Ferencné
polgármester

Hendzselné Papp Ilona
aljegyző

Záradék:

A kivonat hiteles.

Berkesd, 2023. február 15.

Hendzselné Papp Ilona
aljegyző